

იოანე ბოლნელ უპისკოპოსის

ქ ა ლ ა ბ ე ბ ა ნ ი

(მე-X საუკუნის ხელნაწერებიდან)

K13455
2

საეკლ. მუზეუმის გამოცემა

№ 14

ბ ფ ი ლ ი ს ი

ელექტ-მბეჭდ. ს. მ. ლოხაბერიძისა, მოსკოვში, საკ. სახლი № 5.

1911

წინასიტყვაობა

ვისი შვილი იყო ივანე ბოლნეჯა, სჯდ ისწავლა, რამდენს წელს მოღვაწეობდა, ეს ჩვენ არ ვიცით, ჩანს მხოლოდ, რომ იგი ყოფილა თანამედროვე მეუფის ბაგრატ III-ისა (980—1014) და მკურთხეველად მჭადრა ბოლნისის სიონის საეპისკოპოსო კათედრად.

ბოლნისის სიონი, „ქართლის ცხოვრების“ ცნობით, ააშენა მეფე თეოდორე (1015—1033). თავდაპირველად იგი ყოფილა გუმბათიანი ტაძარი. ბოლნისი საეპისკოპოსოსად განაწესა მეფე ვახტანგ გორგასანმა. რაღა თქმა უნდა, ბოლნისის დღევანდელი სიონი ის არ არის, რაც იყო ძველად, მაგრამ მის ადგილზე კი აშენებულია.

დღევანდელი ბოლნისის სიონი ვრცელია, უგუმბათო, შიგნიდან კედლები მოხატული აქვს. მისი წარწერები იხსენიებენ შუბრან-ბატონისძვილს ნიკოლოზ ბოლნელს და აგრეთვე სხვებსაც, მეტადრე სხვა და სხვა შეწირულობის მიმდევრულთ.

როდის დასტოვეს ქართველებმა ბოლნისის სიონი, არა ჩანს. მხოლოდ ეს კი ვიცით, რომ 1749 წელს აქ მკურთხეველობდა მთავარ-ეპისკოპოსი ტიმოთე, ცნობილი თვისის მოგზაურობით ზაღესტინის დ. სს. სწორეთ ამ წელს (1749) საქართველოს კათალიკოს ანტონიმ ბოლნისის საეპისკოპოსოსად დასაყენებლად გლეხებს უბრძანა მათზე გაწერილი საეპისკოპოსო გადასახადი ეძლიათ მთავარ-ეპისკოპოსის ტიმოთესთვის (დ. თურცელასკე. საეკლ. გუჯრები, გვ. 35).

მერც ბოლნისის კუთვნილ მიწებს განაგებდა თბილელი მიტროპოლიტი, რომელიც ამის გამო იწოდებოდა თბილელ-ბოლნელად.

ძველად საქართველოს სასულიერო სამთავრო იერარქიაში 40 მკურთხეველთა შორის ბოლნელებს ეკუთვნოდათ მე-28 ადგილი.

იახნე ბოღნიელს ასრე ამკობს სსქარო. დიდი მამადმთავარი კათალიკოზი ანტონი I:

იოანესა ბრძენსა, ფილოსოფოსსჳ,
 ძაცსა მდიდარსა აღძრცკლ ლუთისმეტყუბლებით
 სიტყვს მოქმედსა და სწავლათა განმფენსა,
 მონაზონებრთა ქცევათა შინა დიდსა
 ეშესაბამვის ქება მწყემსებრც (671).

ამისნი ფრანსი ჯეროვან არნნ, საწადელ
 მოძღურობა საღმრთო, კეთილ განსჯა არ მოკლე.
 აღმოჩინება არ უბრძნო, უფროს დიდი,
 საქმენი მალალ, მიცუალება საწადელ...
 ამისდა ღირს არს შესხმა, მირთმად გალობა (672).

იახნე ბოღნიელი რომ დიდი მქადაგებელი და ღვთისმეტყველების ზედმიწევნით მტოდნე ყოფილა, ეს კჳს გარეშეა, ამას სმა მდღას დადებენ ავთა მისნი ქვემო. მოყვანხილი სწავლა-მოძღვრებასი. ჩვენი მკურთხეველი არა თუ ტკბილი მოსაუბრე ყოფილა ავთისის მრევლისა, არამედ ქართულის მეტის-მეტად კარგი მტოდნეც; აგი სწორად შედის სიტყვების მნიშვნელობის განმარტებაშიც: სახვერე არის საბაჟო, მეხვერე არის მებაჟე (გვ. 9) და სხ. უეჭველია, მქადაგებლობა ძველად ბევრნი სსვანიც იქნებოდნენ, მაგრამ მათ შორის უველასერ ჩვეული უნდა ყოფილიყო ეს იოანე, რომ მისი ქადაგებები შეიტანეს თანამედროვე მამებმა ისეა სსუელიერო ქრისტომატიას-კულანებში, ვით ფასდაუდებელი მწერლობითი საუნჯეები ჩვენი სეკლეისო. მუხეუმისა № 95, № 144 და № 70.

ამ წიგნების აწერილობას ნახავს მკითხველი ისტორიკოს-მკვლევარის თ. დ. ჟორდანიას მიერ შედგენილ კატალოგში (Описание рукописей тифл. церк. музея), ხოლო მათ შესახებვე აქ კიდევ დაუუმტებთ თრიოდე სიტყვას.

№ 95 ტუავზე ნაწერი დიდი წიგნია, წახითა 50¹/₂, გირვ., და გადაწერილია მათე საუკუნეში გაბრიელ ჰატარაიას ხელით თანამედროვე ქართველ მოღვაწეების გაბრიელ ჰესკაველისა, გაბრიელ ხორ-

გასი და ირვანე გაცუკთაილის დახმარებით. წიგნს ბევრი ვაი-უბედურქ-
ის გამოუვლით. ბევრი ფურცლები დაჭკარგვია, ტყუილად ჩაგარდნის
მტერს ხელში და მანინ სჯართველას არ დაჭკარგვია. რსმაღთა
ტყუილობიდან იგი გამოუსეიღნია ნეტარ-ხსენებულს დედოფალს მარიამს
შე-XVII საუკუნეში და გადაუცია გარეჯის უდაბნოსთვის.

№ 144 აგრეთვე მეთუ საუკ. ხელნაწერია, მაგრამ ესეც და-
ზიანებული. თავი დაჭკარგვია ვიდრე ბოლნელის შორეი ქადაგების
სიტყვებამდე „ორთა უფაღთა“. დაჭკარგვია აგრეთვე ბოლოც. გა-
მითიქვას აზრი, რომ, ვითამ, ეს წიგნიც გადაეწეროს იმავე ზატა-
რისას, რომელმაც გადასწერა ძეგლი № 95. მაგრამ დახლოებით შე-
სწავლამ დაგვანახვა, რომ ა) ტექსტის ხელი № 144-ისა არ არის
ხელი № 95-ის გადაწერისა და ბ) № 144-ის გადაწერლე-
ბი თავიანთ თავს იხსენიებენ თავთა ამავე ძეგლში. იგინი არიან ცნო-
ბილნი მეთუ საუკუნის მოღვაწენი გოგაი, სტეფანე და თეოდორე.
ტექსტის ხელით სწერია: „გლახაისა სტეფანესთჳს ლოცვა ყავთ,
წმიდარა ღუთისარა“ (გვ. 49); „იჯ ქს, აკურთახს შენ მიერთა
კურთხევისა გოგაი“ (გვ. 261). ამავე წარწერებთან ერთად აღნი-
შნულია ჩვენთვის გაუგებარი ქარაგმიანი სიტყვები: „მჯ ღც ღტ ღ
ჩო“ (გვ. 47) და შერე: „იჯ ქს შუ გხ... თ...“ უკანასკნელი
სიტყვა გადალეულა, ჩანს მხოლოდ თ და უნდა წერებულყო ან ქარო.
ნიკონი ან და თეოდორე, რაიც უფრო სწორე უნდა იყოს. ეს შეიძლება
იყოს ის ზირი, რომელიც აღნიშნულია 193 გვერდზე ასე: „ჩო
თჯ“: (თეოდორე?). ამგვარივე გაუგებარი ქარაგმიანი სიტყვებია
№ 824-შიაც: „მჯ ჯს ნწ ბიწსრტრ ქერე უღჭიხტრ რჯ ჩო წჩ
ურახს წს წჩ უსუჩსჩ უჭოელ ფკ აო ჩო“. საჭიროა საერთო ძალით
გამორკვეს, რას აღნიშნავენ ეს „იეროგლითები“. — ამაზე ნაწერე-
ბიდან ჩანს, რომ № 144-ი ხელში ჰქონიათ მესხეთის მკვიდრ თა-
ვადიშვილებს დიასმიძეებს, კავასიძეებს, ბოცოძეებს და სხ.

გვ. 99 გარეულის მხედრულით: ქ- ღმერთთ- და მისთ- წმი-
დართ- გიჯობდეს- მიყავით- კელი- მარჯუედს- მომკიდეთ- ზირი-
სამოთხით- მიყავით- მე ცოდვილისა- შე- ყავლისა- კატასტან- უცო-

დეილესა: მე: მესავსა: მე შემრუშესა: მე ანგარსა: იხმადულოზსა:
დაშიწკროსა: და გთხოვთ: შენდობა: მიბრძანათ: მადლია:

გვ. 100 ლამაზის სვეულით: რომელი: მეოთხ ხარ: მადლითა:
შინა: სახელ: წმიდათ: მამათ: ჭყენთ: ვითარცა: ზეცითა ეგრეცა:
ქუქუნითა: ზირვლისა: არსებისა: მომცემთ: ქუქმთვედინ: სუფიკვა: ეა-
ვა: ნება: შენი: რომა: სატანასა: არა: შემსჭუნა: და განსაცდელსაც:
ნუ: შემეივანებ: ბოროტითაც: მიჰსენ: უფალო: ჭყენთ:

გვ. 101 იმავე სელით: ქ: ღთო: და უწინთ: მისინთ: წმი-
დასთ: და მობათ: სათლის დებათ: ხარებათ: ადგილათ: ამაღლებათ:
ფერისცვალებათ: სულისა წმიდისა: მოსჯელთ: უფლისა ჭყენისა: იე-
სოსა: ქრისტესთ: შემწეალებ: ოსსავუ შიან(!) ცხოვრებისა: დიასმი-
დისა: ასული: ანა: და: ქენი: მისინი: ივანე: გადეინ: და გულობდ:
ადლეგრძელენ: მოწეალებ: ღთო და მე: ასული: მისი: შექენი ე-
რო: შემეწეალებ და: მიჰსენ: სატანაჯველთგან: მოსამართლეთ ღთო:
და ვინცა: შენდობა: ბრძანათ: თქნცა: შეგინდეს: ღთმან: ან:
ან: ან: და კან: უფალო: ღთო: ჩემთ: შემეწეალებ: მწარედ:
ცოდვილი: მწერელი: შეუნიერი: და ჭყმი: დონე: მამა: მიცხოვნე:
(სხვა სელით) ქე: მწეალებ გაგასისძე: გიგი: ან:

მე-317—318 გვ. ასომთ: ქ: წმიდათ: იფანე: სათლის:
მტემელით: შემეწეალებ: ფრიად: ჩემ: ცოდვილისა: როსასა: სული:
და: ვინცა: შენდობა: ბრძანათ: თქნცა შეგინდეს: ღთმან: ამინ:
გიკავ: მე: ბოცსიძისა: ასული: ამა: სასლშიგან: და: იყო: ქმარი: ჩე-
მი: ივანე: და: ვშეუენით: ქენი: გიორგი: გომან: დატისზან: იმა-
რინდო: ბერი: ბოცო: ოხუცილი: ქალ:

მე-332 გვ. ასომთარულით: „ცხრება: ჩნი: ესრეთ: იყო:
შეუენთ: ჩუნ: გაგასისძისა: სასლის: შინ: ჰრან: იმრნდო: მნი:
შეუალებ: ნესრჯნ: მოვდა: რსავა: ღთი: დიდ: საქრთუელზდ: და:
წაღნს: შოვე: და: ათობგი: შიბნს: შიწა: საშცხზდა რსხვ: დიდ:
და: გომრჯდ: შეუენთ: შიწია: რსხვ: ღთის: ჩემზდა: მუნ ადუ-
სრულ ქმარი: იგი: ჩემი: კვ წლად: მე ვუავ: ით: წლს: არა:
მედგ: ვწი: ხ: სამნ: ქლნ: სიურულით: შინთ: მივენდე: ღთს:

ჩემს: დაუტყვე: სოფელ: მონახ: ვიქმენ: ვნცა: ამა: წნგს: იგი-
თხვთ:

ძე-334 გვ. გაკრულ ხელთ.: „ქ. ღთო და უბიწათა ორ-
მოცთა მადლო და აღრდგომო ქრისტესო, შეიწყალე ორსავე ცნოგ-
რებსა: კავკასიძე გულობდა. შეუღლე: მისი: გურგენის: შვილის ს-
ბურის: ასული; ბატონი: ასათასდარა; ცოდვანი და ბრალნი: მათნი:
შეუნდეს დმერთმანს: და უდღეგრძელენს: შვილნი: ივანე. და დულ-
ბენ: და ელენე. ნუ იქმს: მათის: მტერის: გულისსს: და ვწყე:
მე ესე წიგანი: მათმანს: ასულმანს: ელენე: ადღვამს: დამის: თე-
ვას: დამეს: და ვინაც: ეს. წაიკითხთ: შენდობა: ბარძანეთ:
თქუნეს: შეგინდნეს: დმერთმანს: თქუენი: ცოდვანი: ამენ.: მერ-
მე: ბატონო: მარინე: ეს: გიბძნებია: თუ: რა გინდა: კაი: ვი-
ყო: ვერ: შემოჯერებისარ: იუ ამს: ეჭობს: შენს: ჭემთს მაცის-
თანს: ხარ: რომს: მე შენათს: ავი: ვიყო ანა. ავს: ვიქმდე: თუ
მე შენათის: ავი: ვიყო: ეს: სსმინელი: მიძინებია: ხატია: დღე-
ას მე დამიღვეს: და თუ. შენს: ჭემთს ავი: იყო: დღეთს:
შენს: დაგიღვეს. ამენ“.

ამავე წარწერის ზასუსად იმავე 334 გვ. ამიანე ელენეს უნასუ-
ხებს მარინე: ქ. ღმერთ: შემწყალე: მე გალანს: ყარბი: ცოდვ-
ვალი. დარბი: მარინე: უოველთს: ცოდვილთაგა: სს: უცოდვილისი:
და: ნემეტამს: ჯამის შავს ცბისსს: ღთო: და უულადა წლო: ღუ-
თისა მსობელთ: ბურის ცოდვილსა დღეს: მიშველე: მე ღთო
ხემო: მიშველე: მე გალანს: შეჭირვებულსა: და: უშველე: იმედს(!):
ჯემს: ძმას: და: იხსენ: ანა სდა სი: ვუდილისგან: აღდებულ: ჯა-
რისათის: და ვინაც: წაიკითხთ: შენდობა: ბარძანთა: თათქუნეს
შეგინდნეს დმერთმანს: ბატონო: ელენე: შენს: რომე: ჯამათის:
ავი: იყო: ამას: როგორა: იჭობს: რომე: მე შენათის: კარგი: არა
ძინადღეს: დმერთმანს: ტკბილობა: ასრე: იგი: ერთას: ბატონი-
შვილს: უშივილს: როგორც: მე შენი: კარგი: მინდა: მაგარა: მე-
ნა: ვერა. შემოჯერებისარ: რა ვქნა: მე სარადობა: ამინს: დმერთო
მიშველე: (მე) მარინეს.

გვ. 360 ასომთ.: „წმდნო: მტ იქლნო: ღთონსო: გვედრე-

ბი: დედასა ღთისასა წინაჲ-სუ: წამწყმდთ: მე ცხადვლსა ჯან-
მწქსა.

გვ. 150 ძველი ასომთ.: 1 ღთა შეიწყალე ვახტანგ.

ამ წიგნში შენახულა ბოლნელის ქადაგებანი დიდ მარხვის მესა-
მე, მეათსე, მეხუთე, მეექვსე და მეშვიდე გვირავებს ნათქვამი და
აგრეთვე ქადაგება თამას გვირავის. ეს უკანასკნელი № 95-ში არ
არის. მეოთხე გვირავის ქადაგება № 95-ში ნახვენების როგორც სი-
ტყუა იოვანე თქრობირისა, მაგრამ № 144-ში ეს სიტყვაც იოვანე
ბოლნელისად მოხსენებულია, ამიტომ მასაც აქვე ვებუქვით: თუნდაც
აგრე უოფილიყო, მასინც ბოლნელის შარავანდედს მით არა დააკლდე-
ბა რა, რადგან თუ თქრობირიდან გადამოუქართულებია, ჩანს, მას ბერ-
ძნულიც კარგად სცოდნია და რიგიანი ხამრომის არჩევის აღდგომის
მოკლებული არ უოფილა.

ის, რითაც ამ № 144-ის ტექსტი განსხვავდება № 95-ის
ტექსტისაგან, ნახვენების სხელითებში და ზოგიც განსაკუთრებულ ნი-
შნებით (იხ. ქვემო გვ. 21, შენ. 1).

№ 70 დაწერილია მე-1111 საუკ. ძველის ძველ და ფრიად შე-
სანიშნავ დედნიდამ. მასში ბევრი საყურადღებო წერილების და მათ
შორის იოვანე ბოლნელის ნასიტყვი „მარხვასა განწყესობისათვის“. იგი
შინაარსის მიხედვით უნდა უოფილიყო ბოლნელის ქადაგებათა წინა-
სიტყვაობა და ამიტომ ამ წიგნშიც წაფუძღვარებთ უკვდავ დვადელ-
მთავრის მიერ დაწერილს საკითხვეებს. ამ წერილს ამავე № 70-ში
მიჭეკვებს მისივე სხვა წერილი — „ღვინის მსშელთათვის“, რომელსაც
აგრეთვე ვებუქვით (იხ. ბოლოში).

ბოლნელის ქადაგებანი ფრიად საყურადღებონია აგრეთვე ენისა
და სხვაფრთვ. შეადარე:

ა. ძველი ფორმები: ვიძარბი, მივსტი (გვ. 54); მოვეკუდა =
№ 144 მოვეკუდა (გვ. 62); ჩას—ჩანს (22); მგონიეს (24)—მგო-
ნია; დაჭკამ (18) დაჭკაშე; ცრემლოინ—ტირის. ვცხონდეთ—ცხონ-
დეს—სცხონდეს = № 144 ვცხომდეთ—ცხომდეს—ცხომდეს (გვ. 33,
34, 57, 60), საყუანისცემედ და ილოცვედ (18).

მივაცრეკეთ მკითხველის ურადლებას ფორმას „შეიდისე“, ფრა-

ზამი: „აწცა შექსძინე, თომა, თჯარის ყოფად და კოჯალად იქმენ
 თჯრწმთჯრო ჩოჯენთჯს, რათა კოჯალად შოვიდეს თჯფადი იესოჯ და
 ჩოჯენტჯ ვინილოთ“ (გვ. 82). აშხარიფე ფორმს გვხვდება „ბაღა-
 წარში“ (გვ. 40): „შეღასძინე სიტყუად, რათა მეცა შექსძინო
 შტეტობად სოფლისა“. იგი წარმოსდგება შხინდამ ძინება=ძინა, რა-
 მელსაც აქვს მრავალხარი შხინშენლობა, სხელდობრ:

ა. შეეძინები ერსა ჩემსა (დაბ. 49, 29) = прилагаюся...

ბ. შეეძინა приложился (იქვე, 32; სჯმ., 13, 36).

გ. შეეძინოს приложить (ესთა, 10, 20; შათე, 6, 33).

დ. შეძინებად ჭასჯსა прибавить росту (შათე, 6, 27).

ე. შეძინოს приобрѣтеть (მარკ. 8, 36).

ვ. შეძინა მივლინებად სხვა მანაჲ еше послалъ другого
 раба (ლუკა, 20, 11).

ზ. შეძინეს присоединилось (სჯ., 2, 41).

წ. შეძინენ приобрѣтены (1 ჰეტრე 3, 1).

შეღასდელი ფორმს უდრის დღევანდელს: „დაძინა“: „დასსრულ
 წკრილისა დაჯსქენ“ = დაჯუმატებ; „ამასთახავე დაჯსქენ“ = დაჯურთავ;
 „დაჩ, დაჯსქენ“ заключаю (თავდაპირველად: დაჯურთავ, დაჯუმა-
 ტებ), „დასძინა სიტყვა“; „შეეძინა“ = შეემატა, შემოესუიდა.

ბ. ბრძანებითა დასრა ა-ს და მე-ს შემწეობით: ხედავა? ხარა?
 არა უასშა? (გვ. 5). ასრევეა ეს დღესაც საინგილოს; ფიშვ-ხეესუ-
 რეთსა და სვანეთში.

გ. სიტყვები: თაეუნისტემა — თაეუნისტემა = თაეუნისტემა
 (50, 51 და სხ.); ცხოვარი = ცხოვარი (52; შეად. მეგრული ჩხურო),
 სოფელსა = სოფელსა (22; შეად. ინგ. სუეელი = სოფელი. ჩანს,
 წარმოსდგება შხინდამ სუეევა.

დ. მართლწერა: ებისკოპოსი და აკრეაჲე ეპისკოპოსი. უხმაჲ
 — უხმთ, უჭმელი (5), მშჯღუბა (25) — შვილობა, ცრომთწმე (54),
 შაშუგად (2) — საშუგად. დაშჯი = № 144 დასჯი (54), შჯამდე,
 შჯული. იტყუ = იტყუი (54), იტყუს = იტყუსი (25), ურჩულთე-
 ბა (27) — ურჩულთეობა.

ბოლსელის დროს „უნი“ წერებულა ხან თთხბილიანი ии, ხან

სამკობლიანი, ე. ი. ისე, როგორც იწერება დღესაც. ასეა ორივე ხელნაწერში (№ 95 და 144). სიტყვა იყო ოთხმკობლიანი, იქ, თითქმის ყველგან, დაიბეჭდა ო-დ და სიტყვა სამკობლიანი, იქ ჩვეულებრივ უ-დ.

ე. „მეფე“ (გვ. 1, 4) და „მეფე“ (გვ. 82) ბოლნელის ქადაგებებსა და სხსარებსში იხმარება: ზირველი ქვეყნიურ მეფის აღსანიშნავად, სოფო მეორე—ზეციურისა. ბერძნულს სხსარებსში კი ორთავეს მატეორ მუ და მ გვხვდება *βασιλευς*, სომხურში კი სხს თავაზორ (გვირგვინოსანი), სხს არქა (=ბერძ. *αρχαι* — მთავრობა, უმაღლეს უფლებით აღჭურვილობა). ხსიე: მათე: 1,6; 2,1,2,3,9,22; 10,18; 14,9; 14,25; 18,23; 21,5; 22,2,7,11,13; 25,34,40; 27,11,29,37,42. მარკოზ: 6,22; 13,9; 15,2,9,26,32. ლუკა: 1,5; 19,38; 21,12,22,35; 23,2,38. ათანე: 12,15; 18,37; 19,3,12,14,15,19,21. შეადარე:

ათანე 19,21:

ნუ დასწერ მეფედ ჭოჯრიათა, ად ვდ მან იქა: მეფეთებ ჭოჯრიათა ვარი მე.

Μη γράψετε ὁ Βασιλευς τον Ἰουδαϊων... Βασιλευς εἰμι...

„მი გრძნ თავაზორ ჭრეც, ადლ თე ხს ასაც თავაზორებმ ჭრეც“ (სომხ ვენიკ. გამოც.).

Не пиши: Царь Иудейскій, но что Онъ говорилъ:
Я царь иудейскій.

მათე 2,1—2:

ქეროდე მეფისთა... მეფევე ჭოჯრიათა.

Ἡρωδου του βασιλευς... Βασιλευς τον Ἰουδαϊων.

„ქეროდე არქა... არქან ჭრებც.“

Царя Ирода... Царь иудейскій.

შეად. კიდევ: „მეფეინ წარმართთანი“ (ლუკა, 22,25); „იქიე შეა დავით მეფებ; დავით მეფემან შეა სოლომონ“ (მათე, 1,6) = *Ἰεσοαι... Δαβιδ τον βασιλευ. Δαβιδ δε ὁ βασιλευς ἐγέννησε τον Σολομωντα* = სომხ. „ჭრესიე წნავ ზ დავით არქა. დავით (მეფე-

მან“ არ არის ვენეტ-ში) წინა ზ სოლოფომან“. თომა უიბნება ქრისტეს:
 „შენ ხარ თუთალი ჩემი და შეთუფლ“ (ბოლნ. ქადაგ., გვ. 82).

ესეთი განსხვავება „მეფესა“ და „მეუფეს“ შორის ისეთი ცხადი უთვლიდა ჯერ ისევე ძველს დროს, რომ, როდესაც გადაწყვიტეს ქვეყნიურ ხელმწიფის აღსანიშნავად წამოსტყუება „მეუფე“ (მათე, 18, 23), ურბნისის სახარების (№ 28) რედაქტორს შეისვენე შეუსწორებია მეფე-დ.

გ. იოვანე ბოლნელი, როგორც სასულიერო მქადაგებელი, თავის სათქვამს ამოწმებს საღმთო წერილის სიტყუებით, რომელნიც, ხშირად, დიდად განსხვავდებიან მეათე საუკუნის სხვა თარგმანების ტექსტისაგან. ზოგიერთ ადგილებს შედარებას ვურთავთ აქვე დასარჩენები კი აღნიშნულია თვით დაბეჭდილის ამიერზე.

ბოლნ.: ბეჭდ.: ურბ.: № 98:

(გვ. 11)

ღერწამი	ღელწამი	ღელწამი	ღერწამი
შემუსრვილი	შემუსრვილი	შემუსრვილი	შემოსრვილი
არა განტეხოს	არა განსტეხოს	არა განტეხოს	არა განტეხოს
და ჰატრუკი	და ჰატრუქი	და ჰატრიკი	და ჰატროკი
მღვწვარს	მირღვიწვარე	მინღვწვარე	ბღვწვარე
არა დაშრიტოს	არა დაშრიტოს	—	—

(მათ., 12, 20)

ბოლნ. კისაადაძ:

კისაი (№ 51):

(გვ. 11)

ვითარცა მწვეში მწესიღეს სა-
 მწესოს თხისა და კელითა თხი-
 თა შეკრიბეს კრავნი იგი და მკრი-
 თა თხითა იტვრანეს იგინი და
 ხოჯეშინის მტეჟელ ექმეს მკეთა
 მათ დამიძებულთა.

ვითარცა მწვეში მწესიღეს
 სასამწესოსა მისსა და მკლავითა
 მისითა შეკრიბეს კრავნი და
 მტეჟელ ქმნულთა ხოჯეშინის სტეს.

ბოლნ. მათედაძე:

ურბნ. სახ.:

(გვ. 17)

ეგრძელენით.. არა ჰყოფდეთ წინაშე კაცთა სხილვეულად მათა ... მამისა თქნისგან, რა არს ცათა შინა.

ეგრძელენით... არა ჰყოთ წინაშე კაცთა სხილვეულად მათს... მამისაგან თქვენისა ზეცათაშისა. (მათე, 6, 1).

ბოლნ. დავითნიდაძე:

(გვ. 48)

ხოლო მე მრავლითა მოწყალეთა შენითა შევიდე სხლსა შენსა და თაყუანის ვსცე ტაძრსა წმიდასა შენსა შიშითა შენითა.

ასრევეს ეს ბეჭდურსა და 974 წელს გადაწერ. ხელნაწერ დავითნში (№ 38).

ბოლნელი

ბეჭდ.

ურბნ.

ქსნ.

და ჰრქოვს მას სიმონ მაქოვს რამე შენდა სიტყვად ხ მან ჰრქოვს მას იტყოდე მოძღვარ (ლუკ. 7, 40)

და ჰრქვას მას სვიმონ მაქეს რამე შენდა სიტყვად. ხ მან სთქვას მოძღვარ, იტყოდე

და ჰრქოვს სიმონ მაქოვს რამე შენდა სიტყვად ხ მან თქოვს მოძღვარ იტყოდე

რამე სიტყვად შენდა

ბოლნ.

ბეჭდ.

ურბნ.

№ 98

მოვედით ჩემდა ეოველნი მამოვრადნი და ტვრთ მძიმენი და მე განცისკუნო თქნ (მათე 11, 28).

(ასევე)

მოვედით ჩემდა ეოველნი მამოვრადნი რომელთა ტვრთი მძიმე გეტვრთა და მე განცისკუნო თქნ

მოვედინ ჩემდა ელნი მამოვრადნი და რომელთა ტვრთი მძიმე გეტვრთა და განცისკუნოთ თქნ

მათე 19,24; მარკ. 10,25; ლუკა 18,25:

ბოლნ. უადვილეს არს ზომთ საბელი განსვლად კურელსა ნემსისსა^{*)}.

ბეჭდ. : უადვილეს არს აქლემი ხურელსა ნემსისსა განსვლად.

ურბნ. : " " მანქანისა საბელი ხურელსა ნემსისსა გან-
[სვლად.

ქსნის ხელნაწერში (№ 509) მარკოზის სახარების მთელი მუხლი (10,25) არ არის, ხოლო ლუკას სახარებაში ნახმარია მანქანის საბელი (თვით ბეჭდურშიაც. აქ გვხვდება „მანქანის საბელი“ და არა „აქლემი“, როგორც მათესა და მარკოზში), ჯერუჟის 936 წელს გადაწერილს სახარებაში კი ევგელგან ნახმარია „მანქანის საბელი“, № 144-ში „ზომ-საბელი“ (იხ. ქვემო გვ. 70, შენ. 3).

დასასრულ, ვიმედოვნებთ, ჩვენი სამღვდლოება ეურადღებით მოეწებებათ თვისის უწარხინებულეს წინაზარ-წარმომადგენელის ქადაგებებს და მით მისცემს საეკლესიო მუზეუმის კომიტეტს შეძლებას გამოცემის სხვა წარხინებულ მოღვაწეთა ნაწერებიც.

გუძღვნი გულითად მადლობას დეკ. კორნელი კეკელიძეს და მღ. ვასილ კარბელაშვილს, რომელნიც საეკლესიო მუზეუმის კომიტეტის მინდობილობითა თვალ-უურს აღევსებდნენ ამ გამოცემის კორექტურასა და ბეჭდვას.

მ. ჯანაშვილი

*) ბოლნ. ქადაგ., გვ. 70.

- ითანე ბოლნელ ეპისკოპოსის ქადაგებანი
საკითხვი დღესა კორცითა აღებისსა თქმლი იქნ ბოლ-
ნელ ეპისკოპოსისაჲ: მარხვათა გწმწესებინათს: 1
- ქ: თარგმანებანი წაჲს სახარებათანი: რნი წარმოითხვიან წაჲს
მარხვათა კორცითა აღებითგან ვქ ბზობადმდე. იავი
რვაჲ.—
პორცითა აღებასა კვრკესა: სწრბჲ ლკჲს თვისაჲ: „ვეე-
დრებოდა ვინმე ოა ჩნსა ივს: რმცა ჭამა პური მისთა-
ნა:“ და ჟამსა დაპრეკონ მეთესა ჟამსა და წართქოვან ოო
ლღყვი და ნათელი მხიაროვლი და თქან ფნი და იკით-
ხონ ესე საკთხვი თქვმლი იოვანე ბოლნელ ეპსკპსისაჲ
კორცითა აღებსა კვრკესა მწოვზრისა ჟამსა: ფარისეველისა
მისთვის: და დედაკაცისა მისთვის რნ სკხო ნელსაცხებელი
ოა და სკთხვი ესე: კსნ.. 6
- მეორესა კვრკესა სამარად: სწრბჲ მთს თვისაჲ: „ეკრძალე-
ნით ქველის საქმესა თქნსა“. ხ მწუზრისა ჟამსა თქვმლი
იოვნე ბოლნელ ეპსკპსისაჲ მისთვის ვდ ეკრძალენით ქვე-
ლის საქმესა თქნსა“ და საკითხავი ესე- 16
- მესამესა კვრკესა სწრბჲ ლკჲსი: ასთა მათ ცხოვართათვის:
თქვმლი იოვნს ბოლნელ ეპისკპსსა: მესამესა კვრკესა
მარხვათასა მწრისა ჟამსა ასთა მათ ცხოვართა იგავისა-
თვის: და სკთხვი: ესე: 24
- მარხვათა მეოთხესა კვრკესა სწრბჲ ლკჲს თვისაჲ იგავი იგი
ორთა მათ ძეთა თვს თარგმანებაჲ სწრბისჲ. თქვმლი
წდისა იოვანს ოქრო პირისაჲ ოვძღებისა მისთვის შეილი-
სა და საკთხავი ესე 32
- მარხვათა მეხუთესა კვრკესა: სწრბჲ ლკჲს თვისაჲ ფარი-
სეველისა მისთვის და მეზოვერისა: ხ მწრსა ჟამსა თქვმ-
ლი იოვნს ბოლნელ ეპსკპსისაჲ ფარისეველისა მისთვის და
მეზოვერისა და საკითხავი ესე 47

- მეექვთვესა კვრკესა სამხრად სწრბაჲ ლკას თავისაჲ რი იგი
შევარდა პელთა ავაზაკთასა: ხ მწწრისა ეამსა თქვმლი
იოვანს ბოლნელ ეპსკპსსაჲ: მისთვის რი იგი შევარდა პე-
ლთა ავაზაკთასა დაიწყელა იგი და სკითხვი ესე: 57
- მეშვიდეს კვრკესა სამხრად: სწრბა ლკას თვისაჲ მდიდარისა-
თოვს და ლაზარეს თვს ხ მწწრისა ეამსა: თქვმლი იოვანე
ბოლნელ ეპისკოპოსისაჲ მდიდრისა თვს და ლაზარეს თვს
და სკთხვი ესე 66
- მერვეს კვრკესა რლ არს ბზობაჲ. სწრბა: მთის თვისაჲ და-
ჯდომისა თვს ორისა კაცოვსა ზა თქვმლი იოვანს. ბოლ-
ნელ: ეპსკპსსაჲ: ლაზარეს თვს და დაჯდომისათვს ორისა
კიცოვსა ზა და შესლვისათვს იტლმდ და შესხმისათვს
ყრმათაჲსა და სკთხვი ესე: 75
- სკთხენი: . წდისა: . ახალ: . კვრკსნი: . თქმლი: . იოვანს: . ბოლ-
ნელ: . ეპსკპსსაჲ: . ახალ: . კვრკსა: . თვს: . თომადს: . ოვ-
რწმოვნოებისაჲ: . თვს: . და მერმე: . კლდ: . სრწმნებისა: .
თვს: . . . . . ა: თავი: 79
- თქმლი მისივე. ღვინს მსოვმლთათათს და • მომთრვლეთა თს.
კსნა: 82

ითანე ბოლნელ ეპისკოპოსის ქადაგებანი.

საკითხვი 1) დღესა კორცითა აღებისსა
თქმლი იე ბოლნელ ეპისკოპოსისაჲ: 2)
მარხვათა გწწესებისათს:

სიწღისა თა ზრდილნო და სიმართლისა მწფენო ლ: 70.
და ქს საიდოკომლოთა ზიარნო ყვენით გლნი თქნი ახალ¹⁴¹
და სლნი და ისმინეთ სიტყოვათა ამთ რლთა მე მიგი-
ბრობ თქნ, ეკლოქვანი ქყა ქთილად რა მოიქმნის.^{141/2}
ნაყფიერად გარდაიქცის. ხ აწ გლისკმა ყვთ სწყოვარელ-
ნო რაოდენსა პატივისა მიგანიკებს თქნ ონი წთა ამთ
დღეთა თვს ორმეოცთა მარხვისათა რნიცა ესე განწწესნეს ჩნ
ზა წთა მმთა ეპისკოპოსთა და მოძლოვართაგან კეთილად
მსახურისა კოსტანტინე დიდისა მეფისა ზე:

მდესცა იგი იყო კრება. პლთა მმთა ეპისკოპოსთაჲ.
დღდა ქლქსა მს ნიკიას სამას ათოვრამეტთა მთ წთა მოძ-
ლოვართაჲ და მს წა კრებასა იყენეს წინამძლოვარი ივლიოს
მთავარებისკპსი ჰრომისა აღექსანდროს მამად მთვრი
აღექსანდრიასაჲ ევსტათი მთვრებისკოპოსი. ანტიო-
ქელი. აღექსანდრიოს მთავარ-ებისკოპოსი კოსტანტინე პოე-

1) აქ გადამწერს, როგორც თვითონვე აღნიშნავს რგოლით; შეც-
დომით ჩაუწერია „თქმლი იე“.

2) დედანშია „ეპისკოპოსისაჲ“.

ლელი. მაკარი მთვრბისკოპოსი იტლმლი და სხნი წნი მმნი ებისკოპოსნი და კეთილად მსახოზრნი დიდი მეფე კოსტანტინე:

ამითთა წინა მძლოვრებითა გნაწესნეს წნი ესე დღენი მარხვისანი ორმოცნი და ეგრევე სახედ დღე ესე. მკოვდრეთით აღდგომისაჲ ოლისა ჩნისა ივ ქესი. რ ოვწინარეს ამის ესა. მს ეს ოდენ არისასა. ყვიან დღე იგი ვნებისჲ ოლისა ჩნისაჲ ქლაქად ქლაქად და სფლად სფლად:

მცა ვინ მიხოვდებინ. და ვცა ვის ჰმარჯოვნ. ეგრეცა აღასროვლებედ ესა მს არისსა ვნბსა ოსა ჩნისა ივ ქსსა. და რნიმე ჰოვრიათა თა დღესსწლობდეს. ზატისკა მას თოთხმეტსა მთოვარისასა. რლთაცა ეწოდა სახელი მთი მე-
150. თოთხმეტისანი. ხ ოდეს იგი ინება ღნ. და სათნო იყო. და შე || კრბეს წნი ესე მ მნი ებისკოპოსნი თნა შეწევიითა და მოლოვაწებითა სლისა წისაჲთა:

მსრე სათნო იჩინეს გამოიძიეს გმოირჩინეს და ინებეს რა მსვე ესა არისასა. ორთა ამთ თოვეთა შაშოვვალ მარტსა და აპრილსა აღმოსავალითგნ მზისჲთ და ვე დასავალადმდე ჩრდილოჲთ და ბლოვარამდე. გნაწესეს რა ერთსა დღესა და ერთობით დღესა კკესა აღესროვლებოდის დღე იგი ვნებჲ ოსა ჩნისა ივ ქესი. ხ ვისმე ოვნდეს და სწადოდის რლსა დღესა ივნო ონ ჩნმნ ანუ რლსა დღესა მკოვდრეთით აღდგა ანუ რაოდენსა თვსასა:

თა მარტსა ოც და სამსა თვსასა. დღესა პრსკევსა ჯრსეცუა ონი და ამსვე დღესა პრასკევსა ადამი გამოვარდა სამოთხით:

და მსვე დღესა პარასკევსა ავაზაკი შევიდა სამო | თხედ და ოცდახოვთსა ამისვე თვსსა დღესა კრკესა აღდგა მკუდრეთით ონი ჩნი ივ ქე ამსვე თუბსა მარტსა ოცდახუთსა გბრლ მთვრ ანგლოზმნ ახარა ქწლსა მრმს დღესა კრკესა. ვლ „გიხნ მიმადღებლო ონი შნთნა“. და მსვე თუბსა ოცდახოვთსა დღესა კკესა კდ ახარა მრმს მაგდა-

ნელსა მთავრ ანგლზმან ვდ „აღდგა ონი“. და ესე სიტყოვად
დღისა ამისთვის მკოვდრეთით აღდგომისა ოლისა ჩნისა აქა-
მომდე ოდენ იყვნ:-

ხ ჩნ მოვიდეთ და ვიხილოთ წთა ამთ დღეთა
ორმეოცთათს. რლ არიან მარხვისანი რა პად წნი ესე
დღენი ორმეოცი სწდით ლცვით და ვედრებით თყნისცე-
მით და მარხვით ჟამშემწირველად აღვასროვლოთ. რ ესრეთ
ბრძანეს წთა მშთა და მოძლოვართა და გოვასწავეს || და 160,
ესრეთ თქს ვდ „არა ჯერარს. წთა ამთ დღეთა შა.
რიცხვთ ორმეოცთა ჟმის წირვად არა ოდეს. არცა საკსენე-
ბელი წთაჲ. გარნა შაბთსა და კკესა ხოლო. არცა ქორ-
წილი ყოფად და არცა დღე შობადთაჲ. აღსროვლებად“ წთა
მათ მოძლოვართაჲ ესრეთ გოვასწავეს წთა ამათ ორმეოცთა
დღეთათს:-

და შდ ამისთვის ვდღესასწაოვლობდეთ მკოვდრეთით აღ-
დგომასა მას ონისა ჩნისა ივ ქესსა. და ესე წესი და ესე
განგებაჲ და ესე კანონი ჰქონდა წა კათოლიკე ეკლესიასა.
ხ ჟმდ ჟმდ და დღითი დღედ და წელიწდითი წელიწდად-
სხოვადცა კანონი შეიწყნარა წნ კათოლიკე ეკლესიამან:-

რამეთუ საჭირო იყო სხოვათაცა დღესასწაოვლთა გამოძიე-
ბაჲ რისათსცა შეკრბეს წნი მშნი და მოძლოვარნი. ძიე-
ბა ყვეს და გამოირ | ჩიეს დღე ხოვთშაბათი აღესებისაჲ.
რომელსა დღესა ჰქა ონ მწფთა თვსთა. „მიიღეთ და
ჰამეთ ესე არს კორცი ჩემი“. და კდ „სუთ ამისგნი
ყთა. ესე არს სისხლი ჩემი ახლისა შჯლისაჲ“. ეგრევე
სახედ გამოიძიეს დღე იგი წნისა ხარებისაჲ თოვცსა მარტ-
სა: კე:

და ესრეთ სათნო იჩინეს და ინებეს რშცა არა იყვნეს
დღენი იგი ჟამოვწირაენი ამისთვისცა ბრძანეს. რა ჟამი შე-
წირონ მწუხრი დასლვასა ოდენ მზისასა. ხ ოვკთუ ვინმე
იკადროს. დღისა მისთვის პარასკევისა რლ არს ბზობის
კკესა. თუ რაჲსათვს შეიწირვის ჟდ ესრეთ მიოვგე და არქოვ

მას თოვ „ოდეს წარიტყოვნა წაქლაქი იტლმი. სპარსთა-
გან მაშინვე წარიტყოვნა პტსნი ძელი ჯა რლსა ზა
დაემსქუალა ძე ლა კორკითა:

155,

„წარიტყოვნა ზაქარია მთვრებისკოსი და მ|| ლდლოთ
მოძღრო იგი იერუსალიმისაჲ. და მისთნა სიმრვლე ერისაჲ.
დიდლი ფდ. და შდ ამისა დღეთა მრვლთა. კთილდ
მსახური ჰერაკლე) მეფე სპარსეთად შევიდა და გამოიყვა-
ნა პატიოსანი იგი ძელი ჯა სიხარულით. და სიმრვლე იგი
ერისაჲ მისთა პარასკევსა დღესა ბზობისსა მეფე იტლმდ
შევიდა. და შეიყვანა პატიოსანი ჯრი:

„ღამსვე პრსკევსა დაჯდა წაჲ მოდისტო სყდარსა
იერუსალიმისსა ბრძანებითა ჰერაკლე მეფისაჲთა. ამისთვის შე-
იწირვის ჟამი დღესა მას დასლვასავე მზისასა და ესრეთ აღეს-
რულების. დღენდელად დღედმდე“. ხ სხათა მთ დღეთა-
თს. ესრეთ გნჩინეს. და გნაწესეს და თქეს ვდ „არა ჯერ-
არს წთა ამათ ორმეოცთა დღეთა შემისწირვაჲ. არცა
ქორწილისა ყფა და არცა დღე შბადთაჲ აღსროვლებად ?)
რლ ყვიან არცა საკენებლი წთაჲ ყოფად გარნა შბთსა
და კკესა ხოლო“:

ხ ოკკთუ გნებავს გლისკმის ყფად თუ რაჲ ძალი აქუს
მარხვასა ისმინე ჩი და მე გაუწყო შენ. მარხვაჲ ჰდ
სამოთხესა შა იქადგა. რ ჰრქა ონ ადამს ვდ „შენ
არა შეჰამოხისა მისგნ ცნობადისა კთილისა და ბრტისა“.
ესე მცნბჲ არს ჰრველი. და დასაბამი მარხვისაჲ. და
ოკკთუმცა დაემარხა. და ესმინა მცნებაჲ იგი ლა ადამს.
არამცა გმოვრდომილ იყო იგი სამოთხისა მისგნ. არცამცა
მოწვევულ იყო იგი ეკლოვანსა მს ქყსა. და თოვ არა
ვთქათ ყლი შმდგომითი შდ ად ესოდენ ვთქათ
ონისა ჩნისა ივ ქესი. რ კცობრივითა კორკითა იმარხ-
ვიდა:

1) ტექსტში ზოგი ასო წაბღალულია.

2) ტექსტში: აღსროვლებად.

და ორმეოც დღე და ორმეოც ღამე პოკრი არა || ქამა. და 151,
 წყლი არა სოვა. და დათრგოვნა ყლნი ძლნი მკდომისანი. ათე
 და ჩნ გოვასწავა მარხვაჲ წთა ამათ დღეთა ორმეოცთა. 4,2
 რა შეოვძლოთ წინა დადგომად ყლსა ძლსა მტერისასა
 ჯერარს ჩნდა რა მოვიქსენათ ჩნ მტირედ წწყლისა. მის
 მოსესი რ მარხვითა ღირს იქმნა იგი. მოღებად ფიცართა
 მთ შჯოვლისათა თითითა ღმთა დაწერილთა:

მლია იმარხვიდა და ჰზრახვიდა ღა ქორებს შა.
 მარხვითა სამთა ყრმათა დაშრიტეს ალი ცცხლისაჲ. მარხვითა
 დანიელ პირნი ლომთანი დაოყყენა. მარხვითა ითხოვა ანა სა-
 მოელი მარხვითა იშვა წა იე წინამორბედი და ნთ-
 ლის მცემელი. მარხვაჲ წესი და კანონი. წისა კათოლიკე
 ეკლესიისაჲ. | მარხვაჲ მღლთა სიქადოვლი. მარხვაჲ საოვჯე
 დაფაროვლი მოწესეთაჲ *). მარხვაჲ გმოვტყოვსველი მონა-
 ზონთაჲ. მარხვაჲ სათნოებჲ მრწმნეთაჲ:

მარხვაჲ გკრგვნი წთა მოწამეთაჲ. მარხვამან ჩკლნი
 გნამტკიცნის. მარხვამან კაბუკნი გნამბრძენის. და მოხოვცე-
 ბოვლნი განაძლიერნის. მარხვამან განამართლნის შეცოდებოვლ-
 ნი. და აღმართნის დაცემოვლნი. მარხვაჲ წინამძლოვარი ქწ-
 ლებისაჲ. მარხვაჲ სწდე არს ქორწინებლთაჲ. მარ-
 ხვაჲ გზაჲ არს სწფელისაჲ მარხვაჲ კიბე არს ზეცად
 აღმყვანებელი:

რ მუცელი მაძლარი ვა ნავი დამძიმებოვლი ადვი-
 ლად დაინთქის ღეღვათაგნ. ხ ღა ორბი ოვზმამ მეყსეოვ-
 ლად აღფრინდის ჰაერთა ზა. და განერის იგი მონადირეთაგან
 ეგრევე სახედ || მუცელი უზმამ და ცარიელი ადვილად 152
 განერის საცთოვრისაგნ. ეშმაკისა. ვა იგი თქმოვლარს წა
 სწრბასა შა ვდ ესე სლი არარაჲთა განვიდეს გარნა
 ლოცვითა *) და მარხვითა:“

1) ტექსტში: მოწესეთაჲ.

2) ეს სიტყვა ჩამატებულია სხვა ხელით.

მარხვამ წინა მძღოვარი არს ყნისა კთილისაჲ. მარხვა-
მან შფოთი დააცხრვის. მარხვამან სახლნი დაამშუდნის. და
ოუბანნი დააწყნარნის. მარხვამ თა მოგზაური არს სიწდი-
საჲ. რ ნაყოფი აქოვს მარხვასა. ხ ჩნ ამას შეოვდ-
გეთ. და ამას მოგზაოვრ ვექმნეთ. და ამასცა ვილოდით. რა მიე-
ვითხვნეთ. სწდესა და მოტვებასა ცდეთასა. და ერთობით
ვადიდებდეთ მმასა და ძესა და წა სლსა აწ და მდის და
ოვკვი ოვკვე ან:-

ქ: თარგმანებანი წთა სახარებათანი: რნი წარბ-
კითხვანი წთა მარხვათა კორციითა აღებთგან. ვკ
ბხოზდმდე. თხვი რვაჲ—

კორციითა აღებასა კრკესა: სხრბჲ ლკჲს თვისაჲ:
„ვედრებოდა ვინმე ოა ჩნსა იკს: რმცა ჭამა პური
მასთანა:“ და უამსა დაჰრეკონ მეთესა უამსა და
წართქოვან ოო ლლყვი და ნათელი მხიაროვლი და
თქან ფნი და იკითხონ ესე საკთხვი თქვმლ
იფანე ბოლნელ ეპსკპსისაჲ კორციითა აღებსა
კრკესა მწოვხრისა უამსა: ფარისეველისა მისოვს:
და დედაკაცისა მისოვს რნ სცხო ნელსაცხებელა ოა
და სკთხვი ესე: კნ..

ლ
7,86

№ 95
491

ჟ მოვედით საყოვარელნო და ისმინეთ სიტყოვათა ჩემ-
თაჲ რ აჰა ესერა მოვიდა და მოიწია უამი იგი შეწყნა-
რებისა ჩნისაჲ: მარხვითა და ლოცვითა და ვედრებითა:
რამეთოვ აწ არს დღს იგი ცხორებისაჲ: და რ აწ არს
უამი განღვებად ჩნდა ძილისაგნ:-

ოდესლა ესე გურწმენა ლამს იგი განგოვეშორა და ნა-
თელი შემოგოვეხლა: განვიშორნეთ ოვკოვე აწ საქმენი ბნე-

ლისანი და შევიმოსოთ საქოკრველი იგი ნათლისაჲ და განათ- 492
ლებოკლნი დღესა მას შოკენიერად ვიდოდეთ: ნოკ სიმღერითა
და მთრვალობითა: ნოკცა საწოლითა ბილწებისაჲთა:

ა^დ მღკძარებითა და ლოცვითა ფსალმოკნითა: და
გალობითა: ქებითა და შესხმითა: სოკლიერითა და ყ^რივე
ზროკნვაჲ ამის სოფლისაჲ დაოკტეოთ:

ბ^რ აწ ძმანო გეტყვ თქ^ნ ყ^{ნი} ეგე რ^ლ შემოკრც-
ბოკლ ხართ საყოკარელნო და სასოკრველნო ქ^სსნო: არამე
ოკწყითა რ^ლ ძ^ს ლ^დ განმზადებოკლ არს მოსლვად და
დაკლვად შეკოდებათა თვს ყ^ლისა სოფლისათა: აწ საყოკა-
რელნო რაჲ ჯერ არს ჩ^ნდა ყოფად:

ჩ^ნდა ჯერ არს განღკებად ძილისაგან მწრაფლ:

ჩ^ნდა ჯერ არს ზე აღდგომად გოკლსმოღდგინედ:

ჩ^ნდა ჯერ არს წარმა^ტებაჲ მყოკრვალედ:

ჩ^ნდა ჯერ არს მიგებებაჲ მისა სიხაროკლით:

ჩ^ნდა ჯერ არს თაყოკანის ცემაჲ მისა სიწმიდით:

ჩ^ნდა ჯერ არს მისა მუკლთ მოღრეკაჲ სინანოკლით:

ჩ^ნდა ჯერ არს მისა შევეღრებაჲ ცრემლით:

ჩ^ნდა ჯერ არს მისა აღსაარებაჲ და სარწმოკნოებით ვე-
ტყოდეთ:

იენე ო^რო იენე და მოგკძიენ ჩ^ნ ცხოვარნი ესე შეც-
თომიღნი რ^{თა} არა გოკვაქუს მწყემსი:

იენე ო^რო იენე და შემიწყალენ მწყემსო კეთილო
რომელი მოსრულ ხარ ძიებად ცხოვართა ამათთვს წარწყმე-
ღოკლთა:

ჩ^ნ მოგკძიენ ო^რო: წარმართნი ესე რ^ლთა არა გოკვაქუს
მწყემსი:

და კოკალად ვეტყოდით იენე ო^რო იენე და გოკაცხოვენ
ჩ^ნ რ^ი მოხოკედ რათა მოიძინე და შეიწყნარნე ცხოვარნი
იგი რ^ლ არა ბაკისა შ^სნანი არიან: რ^ა შეიყვანნე იგინი
წმ^{და}სა მას ბაკსა შ^სნსა: წ^{და}სა ეკლესიასა შენსა და არღა

შესაკრებელსა ჰოვრიათასა რა იყვნენ იგინი ერთ სამწყსო და ერთ მწყემს:

და აწ წინაჲსწარ განვიწმიდნეთ თაენი ჩნი ძმანო სამეოფოჲთა მით ღირსებითა: რამეთუ აჰა ესერა მოვალს ჩოვენ და დღეს სიმდიდრე კეთილთა მათ ღთისათა მოღებისაჲ: მოღებაჲ კეთილთაჲ მათ ღთისათაჲ ესე არს: რ მოვიდა იგი ვნებად ნეთსით თვისით რათა დაგოვაგნეს მამასა ჩნ ყოველნი

493

შეცოდებოვლნი: || ვნებითა და სისხლითა მისითა პატიოსნითა რომელ იგი დასთხია დამოკიდებითა მით ძელსა ზედა: რ მოვიდა იგი ძიებად წარწყმედოვლისა მის:
მათე 11, 28-31
31
დაღადებს და იტყვს „მოვედით ჩემდა ყნი მამოვალნი და ტვრთ მძიმენი და მე განგისოვენო. თქნ: აიღეთ ოვლელი ჩემი თქუნ ზედა და ისწავეთ ჩემგან: რ მშუდ ვარ და მდაბალ გლითა და ჰპოოთ განსუენებაჲ სლოთ თქნთაჲ: რ ოვლელი ჩემი ტკბილ არს და ტვრთი ჩემი მცირე არს“:

ჰხედავა სწგრძელებასა ძისა ღთისასა: ჰხედავა აოვრაცხელსა კატმოყოვარებასა მისსა: იხილეთლა სივრცს იგი მოწყალებათა მათ მისთაჲ

ვრ იგი სიმდაბლით დაღადებს: და იტყვს და არა მოიძაგებს და არცა შეოვრაცხ ჰყოფს ცოდვილთა ად განჰფენს სახიერებათა მისთა აოვწყებს დიდსა მას მოწყალებასა მისსა: ვჩოვენებს მიოვწდომელსა მას მისსა სიტკობებასა:

დაგოვლებს სალბოვნსა მას მისსა წყლოვლებათა ჩთა ვა მეცნიერი მკოვრნალი | ოვბყრიეს მხიაროვლად პირი თვისი: რა არა შეგოვაშინნეს და გოვრცხოვენოდინ ჩნ ჩოვენებად მისა წყლოვლებაჲ იგი ჩოვენი ოვბაგოვლად შეგოვახებს ჩნ და არა ერიდების სიმყრალესა მას: შეცოდებათა ჩნთასა: ად ოვფროჲსლა და ოვმეტსენაჲ მისი არა დასცხრების ჩოვენდა მომართ და იტყვს:

„მოვედით ჩემდა ყნი მამოვალნი და ტვრთ მძიმენა

და მე განგისუენო თქნ: მოვედით ჩემდა ყოველნი მეზუე-^{მათე 11,27}
რენი და ცოდვილნი და მე განგისოვენო თქნ:

„მოვედით ჩემდა ყნი რლთა გიტჯრთავს ტჯრთი მძიმს
სახედ სახედთა მათ შეცოდებათა თქნთაჲ და მე განგისოვენო
თქნ

„ბილეთ ოვლელო ჩემი თქნ ზედა ცანთ: და ოვწყოდეთ და
გოვლის კმა ყავთ რ მშუდ ვარ და მდაბალ გლითა:“ და
ნანდვლვე ქეშმარიტად რ არავინ არს ოვმშუდსს მისსა:
რნ ყლთა შეცოდებანი თავს ისხნა და ოვრჩოვლოებათა
ჩნთა თვს მიეცა სიკოვდილდ: ჯოვარცკმაჲ დაითმინა ცხორე-
ბისა თვს ჩნისა:

აწ ვინმემცა იყო ოვმდაბლეს მისა რ მამისა თანა
მჯდომარს || სიმდაბლით გარდამოკდა იგი ზეცით ქყნად და 49
დაემკვდრა საშოსა ქწოლისა და იშვა ქოვახსა შინა და ვი-
თარცა ყრმაჲ ჩჩლი შვიხვა სახუეველითა და მიიწვინა ბაგასა ^{ლუკა 2,7}
პირუტყუთასა: რამცა „იცნა კარმან მომგებელი და ვირმან
ბაგაჲ ორისა თვსისაჲ:“

და ხატი მონებისაჲ შეიმოსა და მსგავს კაცთა იქმნა
ხატითა იპოვა ვა კაცი და კაცთა შს იქცეოდა ლალადებდა
და იტყოდა:

„მოვედით ჩემდა ყნი მაშოვრალნი და ტჯრთ მძიმენი ^{მათე 11,28}
და მე განგისუენო თქნ:“ ესმა ესე მრავალთა მეზოვერეთა და
შეოვდგეს ივს: ესმა ესე ცოდვილთა და მისდევდეს მას:

და შეკრებოვლ იყვენეს წინაშე მისსა მრავალნი მეზოვერენი
და ცოდვილნი და ისმენდეს სიტყოვათა მისთა: და შევიდა
ოდესმე სახლსა ზაქს მეზოვერისსა ჟამად პოვრისა: და მიჰმადლა
ცხორებაჲ სახლსა მისსა:

და კუალად პოვა ოდესმე მათეოზ მეზოვერს ჯდა რაჲ იგი
საზოვერესა მას თანა: რაჲმე არს საზოვერს იგი ანუ რაჲმე
არს მეზოვერს იგი —

მეზოვერს იგი არს მებაჟს | ხოლო საზოვერს იგი არს
ადგილი სადა იგი ბაჟსა ოვყოფედ

მათე 9, 9 „მუნ ჯდა მათეოზ საბაჟესა მას თანა და ჰქა მას იჯ მომღვედი მე და აღღგა და შეოჯღგა მას“ რლცა იგი შემღგომად ამისსა მახარებელ იქმნა:

მათე 9, 11 მას ჟამსა ვრ ხეღვიდეს ჰოჯორიანი იგი ამას ყოველსა ოჯკჯრდა ფრიად: დრტჯნვად იწყეს მღღველთ მოძღუართა და მწიგნობართა ფარისეველთა და მოხოჯცებოჯვლთა სადოჯკვეელით ოჯრთ და ეტყოდეს მოწაფეთა იჯასთა: „რახსა თჯს მეზოჯვერეთა და ცოდვილთა შეიწყნარებს და მათთანა ჰამს: და სოჯამს მოძღოჯარი თქნი

მათე 8, 12 „და ვა ესმა იჯს სიტყოჯაჲ ესე ჰქა მათ „არა ოჯკმს ცოცხალთა მყოჯრნალი ად სნეულთა არა მოვედ მე წოდებად მართალთა ად ცოდვილთა რა შეინანონ:“

ლუკა 7, 36 მას ჟამსა ევედრებოდა ვინმე ფარისეველთაგანი ოა ჩნსა იჯს „რამცა ჰამა ჰური სახლსა შინა მისსა: ხ იჯ მივიდა სახიდ მისა და ინაჯ იღგა: და სხუანიცა მრავალნი შეინა კენი სხდეს წე მისსა: ხ დედაჯაცი ვინმე იყო მასვე ქალაქსა: შინა ფდ || ცოდვილი: იყო ვინმე: ერთი ოჯრჩულოჲ მასვე ქალაქსა:

იყო ვინმე კუალად დედაჯაცი ერთი მასვე ქალაქსა გარდამატებულად ურიცხუთაგან შეცოდებათა მისთა.

და ვითარცა აგოძნა რ იჯ მოსრულ არს ქალაქსა მას და ზის ინაკით სახლსა მის ფარისეველისასა განიზრახვიდა გლსა შინა თჯსსა და მოიკსენებდა ყლთა მათ შეცოდებათა და ოჯრჩოჯლოებათა მისთა.

შთახეღვიდა იგი გოჯვლსა შინა და აღსწონდა ვა სასწოროთა საქმეთა თჯსთა: ხეღვიდა არა წმიდებასა თავისა თჯსისასა: განიციღვიდა წიღოვენებასა თჯსთა ცოდვეათასა გლის კმა ჰყოფდა ყლთა ოჯწესობებათა თჯსთა: და იტყოდა გლსა შინა თჯსსა: ვითარ ვყო ანუ რასამე ვიქმოდე ვითარ მივიდე ოჯკოჯვდავისა მის მეოჯფისა მე საწყალობელი ესე.

ანუ ვითარ მივხედო თოჯალითა ჩემითა მსაჯულსა მას ცხოველთასა და მყოჯდართასა.

ანუ ვითარ შეევეხო მაცხოვარსა სოფლისასა: მე სავესტ
ესე არა წმიდებთა: ანუ ვითარ თაყოვანის ესეცე მე ქვესა
ძესა ლთისასა მე არა ღირსმან ამან:

ანუ ვითარ ვხადო სახელსა მისსა წდასა და აუვარო
მას რლსა ყვლადვე არა მაქოვს სიტყვსგებაჲ

აუდ მასმიეს მე მისი კაცთ მოყოვარებაჲ: მასმიეს მისი
სახიერებაჲ

მიცნობიეს მისი მრავალი სოვლგრძელებაჲ: მიცნობიეს
მრავალი მისი მოწყალებაჲ:

მოვლის კმა მიყოფიეს მისი მრავალი მოთმინებაჲ: ოვწყი
მე მისი დიდი სიტკობებაჲ და აოვარაცხელი მისი სიმდაბლს

მასმიეს ვითარ იგი ღაღადებს და იტყვს „მოვედით
ჩემდა ყნი მაშოვრალნი და ტვრთ მძიმენი და მე განგისუენო
თქნ:“ რლთაგანი ერთი ესე მე ვარ დამაშურალ ცოდვითა
და ტვრთმძიმს ოვრჩოვლოვებითა:

მასმიეს წიგნთაგანცა ვრ იგი იტყვს მისთვის ვი-
თარმედ „ღერწამი შემოვსრვილი არა განტეხოს და პატროვკი
მღვწვარს არა დაშრიტოს:“ რლთაგანი ერთი ესე მე ვარ
შემოვსრვილი და განტეხილი არა წმიდებთა ჩემითა დაბნედი-
ლი და დაშრეტილი მწინკოვლევანებითა

მათე 12,20

მასმიეს მე მისთვის ესაიაჲს || წიგნთაგნ „ვითარცა მწყემსი
მწყსიდეს სამწყსოსა თვსსა: და კელითა თვსითა შეკრიბნეს
კრავნი იგი: და მკრითა თვსითა იტვრთნეს იგინი: და ნოვგეში-
ნის მცემელ ექმნეს მაკეთა მათ დამძიმებულთა“

486
ისაია 40,11

ვა მწყემსი მწყსიდეს სამწყსოსა ისაია ესე არს: სიმდაბ-
ლითა მით თვსითა ასწავებდეს ერსა მას თვსსა: და კელითა
თვსითა შეკრიბნეს კრავნი იგი და მკრითა თვსითა იტვრ-
თნეს იგინი:

მსე არს ოვმანკონი და ოვბიწონი და წრფელნი წდანნი
და მოციქოვლნი მისნი რლთათვსცა იტყვს ოვბიწონი და
წრფელნი შემომეყვენეს მე: მაშინ ნოვგეშინის მცემელ ექმნეს

მაკეთა მათ დამძიმებოვლთა: რ'ლთაგანი ერთი მე ვარ სავეს
დამძიმებული ყ'ლთა საქმეთა და არა წმიდებათა ჩემთაგან:

და ვა' ესე ყ'ი განიზრახა დედაკაცმან მან თქა გ'ლსა
შინა თვისსა „აღვდგე და მივიდე ოკოვდავისა მის მეოვფისა

„აღვდგე და მივიდე და შეოვვრდე მრავალ მოწყალესა მას:

„აღვდგე და მივიდე და თაყოვანის ვსცე კაცთ მოყოვარესა მას

რაჲმე მოვძღუანო მსაჯოვალსა მას ცხოველთასა: რ'
არა ეძიებს იგი ფასსა არცა ეძიებს თოვლი იმისი ქრთამსა:
ა'დ ეძიებს იგი სინანოვლსა და ცრემლთა:

„აწ აღვდგე და მივიდე მის წ'ე: დაღათოვ სიტყოვად არა
მიფლოეს მე არა წ'დებისა ჩემისათვის ა'დ შევიდე და
დავდგე ფერკით კერძო მისა: და გარდაუტეო თმაჲ ჩემი ვი-
თარცა ჭირვეულმან ვტიროდე და ვცრემლოოდე წინაშე მის-
სა ვითარცა ფრიად ტკივნეული:

„სულთ: ვითქოვნე სიღრმითა გოვლისა ჩემისაჲთა და ოვწ-
ყინოდ ვევედრებოდე მას ვითარცა გოვლთ მეცნიერსა ღმერთსა
და მან გოვლის კმა ყოს რაჲ იგი სწადის სოვლსა ჩემსა:

რ' იგი არს გოვლთ მეცნიერი ღმერთი და მან იცნის
დაფაროვლნი ყ'ლთა კაცთანი და მოსროვლ არს იგი შეწყნა-
რებად ცოდვილთა:“

და ვითარცა ესე თქა პოვა დედაკაცმან მან სახლსა
შინა თვისსა ჭოვრჭერი ერთი სავეს ნელსაცხებლითა პატიო-
სნითა: მოილო იგი კელთა თვისთა ზედა და თქა:

„ოკოვეთუ ხ': მიტეოს მიახლებად და ცრემლითა
497 დაბანად ფერკთა მისთა და თმითა თავისა ჩემისაჲთა წარკოვად
ვიცი და მრწამს რამეთოვ აკოცნეს ყოველნი ოვრჩოვლოვებანი
ჩემნი: და თუ შეიწიროს ნელსაცხებელი ესე დასხმად თავსა
მისსა და ფერკთა მისთა ვიცი და მრწამს რამეთუ შეიწყალოს
და შეიწყნაროს სული ჩემი:“

და ესე ვა' თქა აღდგა დედაკაცი იგი და აღილო
ლუკა 7,37 ჭურჭერი იგი სავეს ნელსაცხებლითა მით პატიოსნითა: და წა-
რემართა იგი გ'ლს მოდგინედ: მივიდოდა იგი მკურვალედ და

მიიწია იგი სახლსა. მას ფარისეველისასა: ოზრცხნო: ყო დედა-
კაცმან მან თავი თვისი სარწმუნოებითა მით:

შივიდა და შევიდა იგი წინაშე ორისა და დადგა იგი
ფერკთა თანა მისთა: ტიროდა ტკიენოვლად ცრემლოვდა ოვწ-
ყინოდ: ნაკადოვლნი წყალთანი გარდამოდოდეს თოვალთაგან
მისთა:

მაშინდა კანდიერ იქმნა და იწყო ცრემლითა დაბანად
ფერკთა მისთა და ყლადვე ვერ იკადრებდა იგი აღმოთქუმად
სიტყოვასა ან სოვლთითქოვმიდა:

და დაჰბანდა ცრემლითა და თმითა თვისთა წარჰკოცდა
ფერკთა მათ მისთა: და || გოვლსმოდგინედ ამბორს ოვყოფდა
ფერკთა მისთა.

მაშინ მსაჯოვლმან მან ცხოველთა და მკუდართამან ვი-
თარცა მიითოვალნა დედაკაცისა მისგან ცრემლნი იგი მისნი
დედაკაცი იგი ოვფროჰსლა კანდიერ იქმნა: და მოილო ჭურჭერი
იგი საესს ნელსაცხებლითა მით პატიოსნითა და დაასხა იგი
თავსა ზა ორისასა და ფერკთა მისთა: და აღივსო სახლი
იგი სოვლნელებითა მის ნელ საცხებლისაჲთა.

ლუკა
7,88
იოანე
12,8

მითარცა იხილა ფარისეველმან მან რომელმანცა მიხანდა
ოა ჩენსა ივს იტყოდა გონებასა შინა თვისსა „ოვკოვეთოვმცა
კაცი ესე წნაწრმტყლი იყო იცოდამცა ვითარი და რაბამი
დედაკაცი შეეხების მას რ ცოდვილი არს: ოვკოვეთოვმცა
წნწლი იყო ესე იცოდამცა რამეთოვ არა წა არს:“

ლუკა
7,89

მაშინ გოვლის კმა ყო ივს რასა იტყოდა თფარისეველი
იგი და ჰქა მას „სიმონ მაქუს რაჲმე შენდა სიტყოვად:“
ხოლო მან ჰქა მას: „იტყოდე მოძლოვარ“

ლუკა
7,40-

მიოვგო ივს და ჰქა მას „ორნი ვინმე თანამდებნი იყ-
ნეს ვისამე მავასხებელისანი || ერთსა თანა ედვა ხუთასი დრაჰკა-
ნი და ერთსა ერგასისი:“ ვინ არს მავასხებელი იგი ანუ ვინმე
არიან რნი იგი ივასხებენ მისგან:

498
ლუკა

მავასხებელი იგი და ოვხუად მიმცემელი ონი ღნი
არს: ხოლო რომელნი იგი ივასხებენ და წარაქოვს ძენი კაც-

თანნი არიან: რლთა იგი უხუად მისცა ოწ მადლი იგი თვისი: ხოლო მათ ოვგოვნოვრებით განაბნიეს იგი

და რაჟამს მოვიდა ოწი იგი მათი და ითხოვდა მოსაგებელსა მათგან „მაშინ არა რაჲ პოვეს რაჲმცა მიავეს მას იტყოდეს ურთიერთას: რ „განვაბნიეთ ოვგოვნოვრებითა:“ ხ აწ ვტიროდეთ გონიერად და ვცრემლოოდეთ: გოვლს მოდგინედ: ვითხოვდეთ მოტევებასა ცოდვათასა სახიერისაგან ღთისა და მრავალ მოწყალისა:

მაშინ შემოქმედმან ღწ ვა იხილა გოვლს მოდგინედ სინანოვლი მათი ორთავე მათ მიოვტევენა შეცოდებანი იგი მათნი:

ხოლო ჩწ კოვალად მასვე სიტყოვასა ვიტყოდით: ორნი ვინმე თანა მდებნი იყვნეს ვისნიმე მავასხებელისანი: ერთსა თანა ედღა ხოვთასი დრაჰკანი და ერთსა ერგასისი: და ვითარცა არა-რაჲ აქოვდა მათ მიჰმადლა ორთავე მათ და მიოვტევე

ამათ ორთა განმან ვინ ოვწყის ვინ ოვფროჲს შეიყოვაროს მავასხებელი იგი: მიუგო მას სიმონ და ჰქა „ოწ მე ესრე მგონიეს ვღ რლსა იგი ფღ მიოვტევენა მანცა ოვფროჲს შეიყოვაროს იგი:“ ჰქა მას იწ „მართლ ოვმეტსს გამოარჩიე იგი“.

„მაშინ მიექცა იწ დედაკაცსა მას და სიტკობებით სწყალობდა მას: და სიმონს ჰზრახვიდა და ეტყოდა „ხედავა დედაკაცსა ამას რაჲ ესე ყო:

„შემოვედ სახლსა ამას შენსა და წყალი ფერკთა ჩემთა შენ არა მეც: ხ დედაკაცმან ამან ნაკადული ცრემლთაჲ გარდამოადინა თუალთაგან მისთა: და დამბანა ფერკნი ჩემნი და თმითა თვისითა წარმოცნა:

„შენ ამბოროს ყოფაჲ მე არა მომეც: ხ დედაკაცი ესე ვინაჲთგან შემოვიდა არა დასცხრების ამბოროს ყოფითა ფერკთა ჩემთაჲთა: შენ ზეთი თავესა ჩემსა არა მცხე: ხოლო ამან დედაკაცმან ნელსაცხებელი სწლელი და პატიოსანი მცხო თავისა ჩემსა და ფერკთა ჩემთა:

„და ყლი გუამი ჩემი აღავსო სწლნელებითა დიდითა ლუკა 7,40-47
ფრიად რწლისათჳს გეტყჳ შენ: მიეტევნენ ამას ცოდვანი მისნი მრავალნი რ' ფ'დ შემიყოჳარა მე;

„შენ გეტყჳ ოდენ ხოლო ამას დედაკაცსა მიეტევნენ შე- ცოდებანი მისნი მრავალნი.

„შენ სიტყოჳა ოდენ გიგებ ხოლო დედაკაცსა ამას მიე- ტევნენ შეცოდებანი მისნი მრავალნი რამეთოჳ ფრიად შემი- ყოჳარა მე;

„შენ გზრახავ ოდენ ხ' ამას დედაკაცსა მოჳტევნე ოჳრ- ჩოკლოებანი მაგისნი მრავალნი რამეთოჳ ფრიად შემიყოჳარა: რამეთუ რომელსა ფრიად მიეტეოს ფრიადცა შეიყოჳაროს იგი და რომელსა მცირედ მიეტეოს მცირედცა შეიყოჳაროს იგი:“

და ესე ვითარცა თქა მოჳგო დედაკაცსა მას და ჰქა ლუკა 7,48
„მიეტევნენ შენ ცოდვანი შენნი:“ და ვითარცა ესმა ესე დე- დაკაცსა მას მაშინ იწყო ოჳფროჳსლა და ოჳმეტჳს თაყოჳანის ცემად და შეფრლომად ფერკთა ო'ისათა

და ვითარცა იხილეს ესე ყოველი მენიაკეთა მისთა და ესმა ყოჳრთა მათთა რასა იგი ეტყოდა ი'ჳ დედაკაცსა მას განიზრახვიდეს | გოჳლთა შინა მათთა და იტყოდეს ვი- თარმედ „ვინმე არს ესე რ'ი შეცოდებათა მოჳტევებს:“

„მაშინ კოჳალად მიექცა ი'ჳ დედაკაცსა მას და ჰქა ლუკა 7,39-50
„ასოჳლო სარწმოჳნობებამან შენმან გაცხოვნა შენ ვილოდე მშჳდობით:“

მას ჟამსა აღდგა დედაკაცი იგი სიხაროჳლითა დიდითა და გამოვიდა მიერ განმართლებოჳლი სიტყჳსა მის ებრ ოჳფლისა: და აღიდებდა ღმერთსა რომელმან მოსცა მას ესე ვითარი შეწყნარებაჲ და მოტევებაჲ შეცოდებათა მისთაჲ

ხოლო აწ ვიტყჳ თქნდა მიმართ საყოჳარელნო რ'ა შევიმოსოთ ესე ვითარი სარწმოჳნოვებაჲ და გოჳლსმოდგინებაჲ: რ'ა მისთანა ჩნცა მივემთხვნეთ ყოველნი მოტევებასა შე- ცოდებათა ჩნთასა:

და აწ რამეთუ ამა ესერა ლაღადებაჲ მოიწია ღღისა მის-
 თჳს ღღისა და შესაძრწოვნებელია ვნებისა თჳს ორისა:
 ხოლო აწ ჩნ განვემზადებოდეთ: და ხვაღე ორშაბათსა ვიწ-
 ყოთ მარხვად სიწმიდით და ღირსებით და ოჯიწოებით აღვას-
 როვლნეთ მარხვითა და ვედრებითა წდანი ესე დღენი ორ-
 მეოცნი: და ერთობით ვადიდებდეთ მამასა და ძესა || და წდა-
 სა სულსა აწ და მდს და ოკთი ოკე. ან:

450

და თქან ღირსმყვენი და ყონ სამჯერ მოვპლთა მოღრეკაჲ და წართ-
 ქოვან კათოლიკს: კრქსი და ვითარცა ჯრად გამოვიდენ: თქან აც-
 ხოვნე ორ ერთი შენი და ყონ ორმეოცი კვრ ლაღსონი და კართა
 ეკლესიასათა განუყონ ხილი და განუტეონ ერთი: . . .

მეორესა კურკესა სამხრად: სხრუბჲ მთქს-თავისაჲ:
 „ეკრძალენით ქველის საქმესა თქნსა“. ჩ მწუხ-
 რისა ჟამსა თქუძლი იფუნე ბოღნელ ემსკმისსაჲ
 მისთჳს გდ „ეკრძალენით ქველის საქმესა თქნსა“ და
 საკითხავი ესე:

მათე
8.1

რომელი გარდამოცდა წიაღთაგან მამისათა და წიაღნი-
 მისნი არაჲ დააცალიერნა. რი იგი საყდართა ზა
 მჯდომარს მამისა თა განაგებდა: საშოსა ქალწოვლისასა ოჯთე-
 სლოდ დაემკვდრა და იშვა მისგან კორციელოდ: და რი
 იგი კათა შინა მამისა და სლისა წდისა თნა ანგელოზთა
 მიერ თაყუანის იცემების და იდიდების: ქყანასა ზა გა-
 მოჩნდა და კაცთა შს იქცეოდა მსგავსად წერილისა მისა:

500

ვა იტყვს იერემია წწწყოლი ვდ შემდგომად ამისსა
 ქყნასა ზა გამოჩნდა და კაცთა შს იქცეოდა იორდანესა
 მდინარესა ნათლის ღებაჲ სათნო იყო: ოჯდაბნოსა ზა
 ეშმჯვისაგან განიცადებოდა ვა კაცი ორმეოც დღს და
 ორმეოც ღამს პოვრი არა ქამა და წყალი არა სოვა.

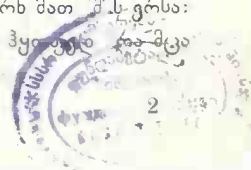
არაჲ თოჲ მას თავადსა ოჲკმდა რაჲ შემარხვაჲ ად ეშ-
 მაკმან კორციელი იგი ადამი სამოთხესა შინა აცთოჲნა: ამის
 თჲსცა მაცხოვარმან კორციი იგი ადამისნი შეიმოსნა და იმარ-
 ხვიდა ორმეოც დღე და ორმეოც ღამს პოჲური არა ქამა და
 წყალი არა სოჲა: რა მითვე კორცითა ადამისითა ეწყოს ეშ-
 მაკსა: და მითვე კორცითა დათრგოჲნოს ყი ძალი მტერისაჲ:

და ჩნ გოჲსწაჲ მარხვაჲ წთა ამათ ორმეოცთა დღე-
 თა, რა ლოცვითა და მარხვითა ვერეოდით ყლსა საბრ-
 კესა მტერისასა:

აწ მოვედით საყოჲარელნო შევიდეთ იწროჲსა მისგან
 ბჲისა სადა იგი მცირედნი შევლენან და ვჰბადვიდეთ მათ რა
 შევიდეთ ჩნცა მათ თანავე: და ნოჲმცა ვინ იპოვების ჩნ გა-
 ნი || საყოჲარელნო თართოსა მას ბჲესა სადა იგი მრავალნი ⁵⁰¹
 შევლენან: ად ილოცვედით სიწმიდით. და იმარხვედით ოჲბი-
 ვოებით რ ესე არს სლთა ჩნთა ცხორებაჲ: ვიცი და
 მრწამს რ ყივე გესმინოს თქნ რასა იგი სახარებაჲ გოჲსწა-
 გებდა დღენდელსა ამას დღესა პირითა ოქთა ვდ „ეკრძალე-
 ნით ქველის საქმესა თქნსა რა არა ჰყოფდეთ წე კაცთა
 სახილველად მათა: ოჲკოჲეთოჲ არა სასყიდელი არა გაქოჲნდეს
 მამისა თქნისა გან რლ არს ცათა შინა:“ ^{მათე 6,1}

ნანდკლვე საყოჲარელნო კრძალვაჲ ჯერ არს რასა იგი
 იქმოდი ქველის საქმესა რა არა მიდრკეს გლი ში კაცთ
 მოთნებითა: და მაშინ გესმეს თქოჲმოჲლი იგი დავითისი შნთჲს:
 ვდ „ღნ განაბნინეს ძოჲალნი კაცთმოთნეთანი და ჰრცხოჲე-
 ნოდის მათ რ ღნ შეოჲრაცხეენეს იგინი:

ბ ოჲკოჲეთოჲ შეიმოსოთ სათნოებაჲ ღა და ყივე განზო-
 ხვაჲ კაცობრივი განვიშოროთ: მაშინ გოჲესმეს „რ რავედნი
 იგი ჰყავთ ერთსა | მცირეთაგანსა ზა იგი მე მიყავთ:“ ხ შნ
 რჲს იქმოდი ქველის საქმესა შნსა ნოჲ ჰქადაგებ წე კაცთა: ^{მათე 6,2}
 ვა ორგლთა და თარისეველთა: რ ოჲყოჲარნ მათ შს-ერსა:
 და შს ოჲბანთა და შესაკრებელთა ზა ჰყოფეთ რა მცა
 იდიდნეს იგინი კაცთაგან.“

მართლიად გეტყვ თქნ რ მათგან მიიღიან სასყიდელი მათი.

✱ საყოვარელნო რაჲსათჳს განიბნევის ცოვდად ოდესღა სასყიდელი არა არს ზეცით..

რაჲსათჳს დაითესვის რი იგი არა აღმოცენების: რაჲსათჳს დაენერგვის რლსა ნაყოფი არა გამოაქოვს:

მათე 6,3-4

„ხ შნ რჳს. იქმოდლი ქველის საქმესა შნსა ნოვ აგრძნობნ მარცხენს ში რასა იქმოდლის მარჯოვენს ში: რათა იყოს ქველის საქმე ში დაფაროვლად და მამა იგი ში რი ხედავს დაფაროვლთა მოგაგოს შნ ცხადად:“

პრა თოვ მარჯოვენესა და მარცხენესა იტყვს საყოვარელნო ად რა ერთითა გლითა იქმოდით კეთილსა და არა ორგლებით: რ ეძიებს ღი მათ რნი არიან გლითა წდანი:

502

„ღა რჳს თაყოვანის სცემდეთ || ნოვ იყოფით ვა ორგლნი: რ წე კრებოვლსა თაყოვანის სცემედ და ილოცვედ რმცა ეხოვენნეს კაცთა მმარხველად გეტყვ თქნ რ იგი არს სასყიდელი მათა:“

მათე 4,11

ამათ ესე ვრთა თჳს იტყვს წა მოციქოვლი „მეშინის მე თქნგან ნოვ ოვკოვე ცოვდად დაეშოვერ:“

მათე 6,6

„ხ შნ რჳს თაყოვანის სცემდე შევედ საოუნჯესა შნსა და დაჰკაშ კარი ში: და ილოცე მოვნ შინა ფაროვლად და მამა იგი ში რი ხედავს დაფაროვლთა მან მოგაგოს შნ ცხადად:“ რაჲმე არს სიტყუაჲ ესე ძმანო თუ შევედ საუნჯესა შენსა: და დაჰკაშ კარი ში: არა იტყვს სენაკსა არცა კარსა ძელისასა:

ად იტყვს ესრეთ შევედ გლსა შნსა: და დაჰკაშ პირი ში და დაადოვმენ ბაგენი შნნი და ილოცვედ გლსა შინა შნსა ფარულად და მამა იგი ში რი ჰხედავს დაფაროვლთა მოგაგოს შნ ცხადად..

მათე 6,7

„ღა რჳს ილოცვიდეთ ნოვ მრავლის მეტყოველ ხართ ვა იგი ორგლნი რ ჰგონებედ და იტყვან ვდ მრავლის

მეტყოველებითა ჩნითა ისმინოს ჩნი: „ჭ კაცო რაჲსა თჳს შოკ-
რები რლისა სასყიდელი არა მოგაქოვს: ანოკ რაჲსა თჳს
სთე | სავ რნი იგი არა მომკად გიც:

ანოკ რაჲსათჳს ეძიებ რლისა ვერ მიმთხოვევად ხარ:

ხ ჩნდა არა ჯერ არს მიმსგავსებაჲ მათა: ად ესრტთ
გოვასწავებს თვთ იგი თავადი ონი და იტყუს: „ხ შნ რეს მათე
ილოცვიდე ესრეთ თქოვ: მამაო ჩნო რნი ხარ ცათა შინა:“ 6,9

იხილეთ და კაცთ მოყოვარებაჲ ღე რ მამით ვხადით
მას კაცთ მოყოვარებისათჳს და შემოქმედებისათჳს: „წდა იყავნ
სახელი ში“ სახელი მისი ყლადვე წდა არს:

ხ ოკოვეთოვ გლნი ჩნნი განვიწმიდნეთ: და წდა იგი
სახელი მისი: და ყლადვე დიდებოვლი სოვფევაჲ მისი მოვი-
დენ და დაიმკვდრონ ჩნ შს:

„იყავნ ნებაჲ ში ვა ცათა შინა ვერეცა ქყნასა ზა:“ მათე
ქეშმარიტად ოკოვეთოვ იყოს ნებაჲ მისი ვა ცათა შინა ეგ- 6,10
რეცა ქყნასა ზა ყლადვემცა არა შევესცოდეთ მას:

„პოვრი ესე ჩნი სამარადისოჲ მომეც ჩნ დღეს და მომი- 6,11-
ტევენ ჩნ თანა ნადებნი ჩნნი:“ ესე შდის დაოვცადებლად 13
ჯერ არს ჩნდა თხოვად: ად ჯერ არს ჩნდაცა მიტევებაჲ
ცოდვათაჲ თანამდებთა ჩნთაჲ: და მას ვპყოფდეთ და ვილოც-
ვიდეთ ონისა მიმართ ღთისა ჩნისა და ვიტყოდით და || ვე 5,03
ვედრებოდით „და ნოკ შემყვანებ ჩნ განსაცდელსა ოო ად
მესენენ ჩნ ბოროტისაგან.“

შინმემცა იყო საყოვარელნო რიმცა არა განიცადებოდა
ოდესლა თვთ იგი თავადი ონი განიცადებოდა ოვდაბნოსა ზა
ეშმაკისაგან

და პეტრს თავი იგი მოწაფეთაჲ განიცადებოდა ზლოვასა
ზა ოდეს იგი იწყო დანთქმად რლისა თჳსცა ემხილა ოვრ-
წმოვნოვებაჲ იგი მისი მაშინლა ოვპყრა კელი ონ და არა
ოვტევა იგი დანთქმად:

ხ აწ ჯერ არს ჩნდა ქონებად სარწმოვნოვებაჲ შეოვრყე-
ველი რა არა დავინთქნეთ განსაცდელთგან ად ვიცსნნეთცა

ბოროტისაგან „რ მისი არს სოჯფევაჲ ძალი და ღებაჲ ოკტი ოკე ამენ“

მათე 6,14

„ოკკოვეთოკ მიოკტევენეთ კაცთა შეცოდებანი მათნი მოგიტევენს თქნცა მამამან თქნმან რლ არს ცათა შინა:“ ევა საყოვარელნო რაჲმეცა იყო ოვადვილესი ამისსა წამალი: ანოკ ოკპამოვენესი სალბოვნი წყლოვლებისაჲ ამის: ანოკ ესოდენი სიმარჯოკს გზისაჲ ამის: ოკკოვეთოკ მიოკტევენეთ კაცთა მოგკტევენს ჩნცა შეცოდებანი ჩნნი ღნ:

აწ რაჲ ყენება არს ჩნდა საყოვარელნო არა მიტევებაჲ შეცოდებათა ძმათა ჩნთაჲ..

ოკკოვეთოკ კოვალად არა მიოკტევენეთ შეცოდებანი მათნი ძმათა მათ ჩნთა: ისმინე შეოკსცა იგი თქოკმოვლი პირისაგან ონისა რასა იტყვს: „არცალა მამამან თქნმან მოგიტევენს შეცოდებანი თქნნი:“

მათე 6,15

ჴ საყოვარელნო რაჲმეცა იყო ამისსა ოკსაშინელეს ანოკ ოკფრო ამისსა შესაძრწოვნებელი სმენად ესე ვრი კჲ პირისაგან ონისა რასა იტყვს „არცალა მამამან თქნმან მოგიტევენს თქნ შეცოდებანი თქნნი:“

ხ აწ ვისწრაფოთ საყოვარელნო რა მიოკტევენეთ შეცოდებანი ძმათა ჩნთა: და ონ ჩნცა მოგკტევენს შეცოდებანი ჩნნი.

მათე 6,16

„ღა რქს იმარხვიდეთ ნოკ იყოფით ვა იგი ოკრგლნი და ფარისეველნი მწოკხარს: რ განირყოვნნიან პირნი მათნი მრავალ ფერთა წამლითა ანოკენიან მწოკხარებაჲ მათი კაცთა: მართლიად გეტყვ თქნ იგი არს სასყიდელ მათა..“

მათე 6,17, 18, 504

„ხ შნ რქს იმარხვიდე იცხე თავსა შნსა და დაიბანე პირი ში განიშორე მწუხარებაჲ || განიფრთხვე: და შეიმოსს სიხაროვლი და ოკჩოკენე სიწმიდს გონებისა შნისაჲ მამასა შნსა რლ არს ცათა შინა და ხედავს დაფაროკლოთა გულისათა: და მან მოგაგოს შნ ყივე ცხადად:“

მათე 6,19

ღა ქყნასა ჴა რაჲსა იოკნჯებთ: სადა იგი მლილმან და მკამელმან განრყოვნის და მპარაფთა განიპარიან: ოკკოვეთოკ

იყენენ საფასენი თქნნი ცათა შინა მუნცა იყენენ გლნი თქნნი.

„სანთელი გუამისაჲ არს თოვალი: ნოვმცა არს თოვალი ში ^{მათე 6, 22-24} ბოროტ: ნოვ იხედავ ამოდ: ად მოაქციენ თოვალნი შნნი რა არა იხილონ ამოგებაჲ და ყი გუამი ში ნათელ იყოს: „ოვკოვეთოვ თუალი ში ბოროტ იყოს ყი გოვამი ში ბნელ იყოს:“

„ღა თოვ ყი გოვამი ში ბნელ იყოს რაჲ შესაძინელ არს შნდა ბრწყინვალეებაჲ იგი მზისაჲ ანოვ მთოვარისაჲ გინა თოვ ვარსკოვლავთაჲ.

„ად ეგრე ნათობდინ ნათელი იგი თქნი წე კაცთა რა იხილნენ საქმენი თქნნი | კეთილნი და აღიდებდენ მამასა თქნსა რლ არს ცათა შნა“

მერვის კელ ეწიფების || ^{№ 144 83. 1.} 1) ორთა ოლთა მონებად ნან-ღვლვე (და) ქეშმარიტად ვერვინ ჰმონოს ორთა ოლთა ნოვ ოვკოვე ²⁾ ერთი იგი შეიყოვაროს და ერთი იგი მოიძოვლოს: + ანოვ ერთისაჲ მის ისმინოს და ერთი იგი შეოვრაცხ ყოს:

„ვერვის კელ ეწიფების (მონებად) ღთისა და მამონაჲსა.

ამისთვსა გოვასწავებდა და გოვეტყოდა ნოვ ჰზროვნათ ^{მათე 6, 26} თავთა თქნთა თვს: ნოვცა ეძიებთ კორციელებრსა რასმე სახესა: ^{მათ. 6, 25} 3) რაჲ ვჰამოთ და რაჲ ვსოვათ: ანოვ კორცთა თქნთათვს რაჲ შევიმოსოთ ⁴⁾

იტყვს ამის თვს წა მტკოვლი „ოვკოვეთოვ ვჰამოთ არა-რაჲ გოვემატოს და ოვკოვეთოვ არა ვჰამოთ არა რაჲ დაგოვა-კლდეს:“ ^{1 კორ. 8, 8}

(რ სლი უფროჲს არს საზრდელთა მათ სახედ ს-

1) აქამდის დაკარგულია № 144-ში. ნიშნები: ( )-№ 144-ში არ არის; + ახალი სტრ. იმავე №-ში; ++ მიყოლებული ტექსტი იმავეში.

2) ოვკოვც.

3) სახსსა.

4) შევიმოსოთ.

ხელთა შეზავებულოთა: და კორცნი ოკუროდს არიან სამოსელსა) მას ძოწტოკოსსა + ფერად ფერადსა

„რახსათვს არა მიჰხედეთ ¹⁾) მფრინველთა მათ ცისათა რ

⁵⁰⁵ არა სთესვენ არცა ²⁾) მკიან არცა || შეიკრებენ საოკუნჯეთა მათ-
^{მათე} ^{8,26} თა ³⁾) და მიმამ იგი ზეცათამ ზრდის მათ“ + ხ⁴⁾ ჩ⁵⁾ნ ოკუმჯობეს
ვართ: მათსა საყოვარედნო რ⁶⁾ლთა თვსცა იგი დასთხია ოკბი-
წომ სისხლი თვისი ჯ⁷⁾რსა ზ⁸⁾ა:

^{მათე} ^{8,27-29} მღდესლა ესე ვ⁹⁾რი მზროვნავი ¹⁾) გკვის ჩ²⁾ნ ცათა შინა
რახსალა ვზროვნავთ: ³⁾) რ⁴⁾ მან თავადმან თქ⁵⁾ა „ვიწმე ოკკოვე ⁶⁾)
იყოს თქ⁷⁾ნ განი კაცი + რ⁸⁾ი ზრუნვიდეს და შეოკძლოს შე-
ძინებად ჰასაკსა თვსსა წყრთა ერთ ოდენ

+ + ა¹⁾დ მიოკტეოთ ო²⁾ა გ³⁾ლის სიტყვა ჩ⁴⁾ნი და მან გა-
მო გოკზარდნეს ჩ⁵⁾ნ: და სამოსლისათვს ⁶⁾) რახსა ჰზროვნავთ
+ „მიხედენით შრომანთა ველისათა ვ⁷⁾რ იგი აღორძნდის + ხ⁸⁾
გეტყვ თქ⁹⁾ნ რ¹⁰⁾ ყ¹¹⁾ლდვე ბრძენმან მანცა ¹²⁾) სოლომონ არა
შეიმოსა ვ¹³⁾ა ერთი ამათგანი: ვ¹⁴⁾ა იგი ¹⁵⁾) წ¹⁶⁾ა მოციქოვლი
იტყვს: ¹⁷⁾) არა რაჲ შემოვიღეთ სოფელსა ¹⁸⁾) ამას შინა ჩას ¹⁹⁾)
რ²⁰⁾ არცალა განრადღებამ გკც: ²¹⁾)

^{მათე} ^{8,31-38} მკწყითა ოკკოვთოვ თივამ იგი ველისამ რ¹⁾ი დღეს არნ ²⁾)
და ხვალე ³⁾) თორნესა შთაგზნიან

- 1) მიჰხედენით.
- 2) და არცა.
- 3) საოკუნჯესა მათსა.
- 4) მზრუნველი.
- 5) თქ⁶⁾ნ რახსა ჰზრუნავთ:
- 6) ოკკოვს.
- 7) სამოსლისა თქ⁸⁾ნისა თვს:
- 8) ბრძენმანცა.
- 9) იგივე.
- 10) ეწამების: და იტყვს:
- 11) სოკფელსა:
- 12) ჩანს:
- 13) არცა: ვ¹⁴⁾ნ რაჲ: ლებად: გკც:
- 14) არს
- 15) ხვალე

რ ყი ღზაჲ ამის სოფლისაჲ ღწნ ესრეთ შეამკვის ვა იგი ოკწამების ვისმე სადამე ¹⁾ და იტყვს | „თოჲ კაცისანი ვა თივა არიან დღენი მისნი და ვა ყოვაილი ველისაჲ ვგრე ²⁾ ყოვაინ † ჰბეროს მას ქარმან: და არღარა აჩნდეს ³⁾ აღგი-ლი მისი.“

მდესლა ესე ესრეთ არს საყოვარელნო რაჲსა ჰზროვნავთ და იტყვთ რაჲ ვჰამოთ ანოჲ რაჲ ვსოვათ ანოჲ რაჲ შევიმო-სოთ † რ ამას ყლსა წარმართნი ეძიებენ.

ხ ჩნდა არა ჯერ არს ძიებად რასა იგი ეძიებენ (და) არცა ჯერ არს ჩნდა ზროვნად და არცაღა ჯერ არს ჩნდა თხოვად რასა იგინი ითხოვენ:

აღ ვა იტყვს: „ოკწყის მამამან თქნმან ⁴⁾ რაჲ იგი გიკმს თქნ ყი ვე თხოვადმდე თქნდა რი განიკითხავს ⁵⁾ გლსა და თირკუმელოთ“

ხ თქნ ლაღადებდით და იტყოდეთ და ეძიებდით პირ-ველაღ სასოჲფეველსა ღთისასა და სიმართლესა მისსა: და წყაღობასა ⁶⁾ და ესე ყი შეგეძინოს თქნ:

რამემცა იყო ოკფროჲსი ამისსა შესაძინელი ჩდა ვა ⁷⁾ სასოჲფეველი ღა და სიმართლ ⁸⁾ მისი: გლის კმა ვყოთ აწ საყოვარელნო რ მოვალს (სასოჲფეველი ღა და სიმართლ მისი: და დღცა იგი საშინელი და შესაძროვნებელი: ვნე-ბაჲ || (იგი) ორისა ჩნისა ივჲ ქსი ⁹⁾

506

ხ ჩნ ¹⁰⁾ საყოვარელნო განვიწმიდნეთ თავნი ჩნნი ლო-ცვითა მარხვითა და ვედრებითა და ყნი მივიწინეთ დღესა მას

1) საღა: ვისმე:

2) ვგრე

3) და არცაღა აჩნდეს: ყლდე.

4) თქმან: ზეცათამან.

5) განიკითხვს

6) წყაღობასა მისსა

7) ვა

8) სიმართლე

9) ქსი

10) მოვეახლებოვლ არს ხ ჩოვენ

ოწისასა: † და¹⁾ ერთობით ვადიდებდეთ მამასა და ძესა და
წდასა სწლსა აწ და შდს და ოკი ოკე აწ: :²⁾

ლუკ.
15,4

მესამესა კრკესა სწრბჲ ლქესი: ასთა მათ ცხო-
ვართათჲს: თქჲმლი იფენს ბოლნელ ემსეკჲსსჲ: მე-
სამესა კრკესა მარხვათასა მწწრისა ემსა ასთა მათ.
ცხოვართა იგავისათჲს: და სკთხვი: ესე: ³⁾

მარხვაჲ მიაწვეთ ქადაგებლით კოვრებასა შემოკერბით
მოხოვცებოვლნი ყწნი სახლსა შინა ლთისასა: რაჲსა თჲს ვიტყვ
მოხოვცებოვლთა (ოღენ ად დიდნი და მკირენი გამოვედინ
სიძს ეზოჲსაგან თჲსისა და სძალი სასძლოჲსაგან)⁴⁾ თჲსისა:

და ყწნი სიმრავლს ერისაჲ შემოკერბით მოვედით⁵⁾, თა-
ყოვანის⁶⁾ ვსცეთ და შეოვვრდეთ და ვტიროდით⁷⁾ წინაშე
ოწისა შემოქმედისა ჩწნისა.

ოწ მოვიდა ძს ლთისაჲ და იშვა იგი წდისაგან ქწოვ-
ოან. ლისა შრმისაგან ცხოვრებისა თჲს⁸⁾ ჩწნისა ლალადებს და იტ-
7,87 ყვს: რწლსა სწყოვროდის | მოვედინ ჩემდა: და სოვემდინ

არათოვ წყლისა სოვმასა იტყვს ად იტყვს რწნი ოვრწმოვ-
ნო ხართ მოვედით ჩემდა და გრწმენინ ჩემი: გამოაცხადებს
სიტყოვასა ამას † შემდგომი ამისი რასა იგი იტყვს „და რწლსა

1) ყწნი:

2) ამენ:

3) № 144-ში ასეა: „მესამესა: კრკესა: წთა: მარხვთა: საკითხავი:
თარგმანებაჲ: წდისა: სწრბისაჲ ლუკჲს თავისაჲ: ასთა შთ ცხოვართა
თჲს: იგავი:

„თქმლი: იოვანე: ბოლნელ: ემსეკჲსსჲ:“

4) მოხეულა და ზოგიც წაბღალულა.

5) და მოვედით

6) თაყოვანის

7) შეუვრდეთ. ვტიროდით:

8) ცხოვრებისათჲს

პრწმენეს ჩემი მდინარენი მოკცლისა მისისაგან დიოდთან წყლისა ცხოველისანი: “ + ესე სწლისა წდისათჳს ¹⁾ თქა რნი იგი მოფენად იყო:

+ + ხ აწ ვინ არს ჩნგანი საყოვარელნო რწლსა ჰნებაეს ცხორებაჲ და ოკყოვარან მას || ხილვად დღენი კეთილისანი: და იტყჳს მისთჳს ვდ „დააცხვე ²⁾“ ენაჲ ში ბოროტისაგან და ბაგენი შენნი ნოჲ იტყჳან ზაკოვასა: + მოიქეც ბოროტისაგან ქმენ კეთილი მოიძიე მშუდლობაჲ და მისდევდი მას“

ფსალ.
33.
14-15

ჩაამე ოკყოვე არს საყოვარელნო მოიქეც ბოროტისაგან (და) ქმენ კეთილი: ამას ესე ვრსა გოვასწავებს მცქლიცა და იტყჳს: ნოჲ იძლევი ბოროტისაგან ად სძლიე კეთილითა მით ბოროტსა (მას:) ნოჲცალა თავით თჳსით შოვრსა ³⁾ ეძიებთ + საყოვარელნო ად ადგილ ეც რისხვისა რწლისა თჳსცა იტყჳს ⁴⁾ + + ჩემი არს || შოვრის გებაჲ და მე მივაგო იტყჳს ონი: რწსა- დაცა არნ კდომაჲ და შოვრი მოჲნ არნ ყნივე ამბოხებაჲ..

რომ.
12, 21

507

+ + ად შიოდეს თოჲ მტერსა შწსა პოვრი ეც მას: და სწყოვროდის თოჲ ასოჲ მას ესე + ჩაჲ ჰყო ნაკოვერცხალი ცეცხლისაჲ შეჰკრიბო თავსა მისსა: ამისთჳსცა არა ჯერ არს ჩნდა ბოროტი ბოროტისა წილ მიგებად.

რომ.
12, 19-20

რომ
12, 17-18

რწ მშუდობისა ⁵⁾ გვწოდნა ჩწ ოწ და იტყჳს: „მშუდობასა ⁶⁾ ჩემსა მიგცემ თქწ: (მშუდობასა ჩემსა დაგიტევებ თქწ:) და ოკყოვეთოჲ ჰყოფდეთ მშუდობასა ⁷⁾ ღნი მშუდობისაჲ იყოს ⁸⁾ თქწ შწ: “ + იტყჳს ⁹⁾ იგი თავადი ონი: „ამით ცნან

იოან.
14, 27

- 1) სულისათჳს წდისა
- 2) დააცხვე
- 3) ბოროტსა
- 4) იტყჳს
- 5) მშუდოვბასა
- 6) მშუდოვბასა
- 7) მშუდოვბასა
- 8) მშუდოვბისაჲ იყავნ
- 9) იტყჳს თვთ

ყ¹ლთა რ¹) ჩემნი მოწ²ფნი ხართ ოკოვეთოკ იყოვარობ-
დეთ³) ოკრთიერთას და მშკდობაჲ გაქოვნდეს ჩემთანა:“

+ + ამას ღ⁴ ესე ვ⁵რსა ასწავებდა კეთილი იგი მოძლოვარი:
+ ხედვიდეს⁶) სასწაოვლებსა და ნიშებსა.. რ⁷ლსა იქმოდა დიდ-
დიდსა: (და) განოკკვრდებოდა ყ⁸თა: მივიდოდეს მისა⁹) მრავალ-
ნი:³) ჰრწმენა მისი მეზოკერეთა და ცოდვილთა და შეოკვდგეს
მას მრავალნი:

მარკ.
2,18
ლუკა
5,33

და ზოგნი ვინმე || მათგანნი დრტკნიდეს და იტყოდეს:
რაჲსათჳს მოწაფენი იოვან⁶სნი⁶) და ფარისეველთანი იმარბვენ
და შ⁷ნი მოწაფენი არა იმარბვენ:

ლუკა
84,85

ხ⁸ მან ჰქა მათ ვერ კელ ეწიფების ძეთა სიძისათა ვ⁹დს
სიძ¹⁰ იგი მათ თანა იყოს მარხვად არამედ მოვალს ჟამი
რ¹¹ჟს⁷) სიძ¹⁰ იგი ამალდეს⁸) მაშინ იმარბვიდენ:

და კოვალად ოდესმე იყვნეს მახლობელად ი¹²ვსა ყ¹³ნი
მეზოკერენი და ცოდვილნი და ისმენდეს მისგან: + ეჴა საყოვა-
რელნო ვინმემცა არა მივიდა მისა⁹) ვინმემცა არა მიეგებოდა
მას

ანოკ ვინმემცა არა ისმენდა ბრძანებათა (მათ) მისთა + ვ¹⁴რ
იგი ოკთხოობდა ერსა მას ასწავებდა მათ და ეტყოდა ვ¹⁵დ მე-
ზოკერენი და ცოდვილნი წინა გიძლოდიან თქ¹⁶ნ სასოკვეველ-
სა ცათასა

ლუკა
5,2

და ვ¹⁷ა ესმა ესე ფარისეველთა მათ და მწიგნობარ¹⁸თა
იწყეს დრტკნვად და იტყოდეს რაჲსა თჳს ესე ცოდვილთა შე-
იწყნარებს და მათ თანა ჴამს და სოკვამს

1) ვ¹დ
2) იყოვარობდით
3) ხედვიდეს
4) მისსა
5) და
6) იოვანესნი
7) ოდეს
8) ამალდეს
9) მისსა.

ბლის კმა¹⁾) ყო იჯრასა იგინი დრტვნვიდეს და რასა იგინი განიზრახვიდეს და გამოეძიებდეს:

მაშინ იწყო იგავით მათა სიტყოვად და ჰქა მათ: || 508
++ იყოს მე ვინა თქნგანი კაცი რლსა ედგას ასი ცხოვარი^{ლუკა 15,4} რაჟსათს მე ჰკითხავს და ეტყვს მათ: იყოს მე ვინა²⁾) თქნგანი კაცი რლსა ედგას ასი ცხოვარი ++ კაცი იგი თვთ თავადი ონი არს რლსა ოვდეს ასი ცხოვარი ხ რნი იგი თქა (ვლ) იყოს მე ვინა თნგანი კაცი.

რ³⁾) იგი თვთ თავადი ონი ღნი და კაცი და ძს კაცისაჲ მათ თანავე ჯდა მას ჟამსა შინა ++ ამისთვისცა ჰქა⁴⁾) მათ იყოს მე ვინა თქნგანი კაცი რლსა ედგას ასი ცხოვარი:

++ ხ ასნი⁵⁾) ცხოვარნი ასნი მთავარ ანგელოზნი იყენეს ცათა შინა ვა იგი წთა მოძღოვართაგან გვსწავიეს და ასი დასი მათთანა: ++ ხ ერთი იგი მემას გარდამოვარდა ზეცით ქყნად დასითოვრთ თვისით ოვრჩებითა⁶⁾) და არა წდებითა მისითა და იქმნა იგი ეშმაკ ++ ხ სახიერმან და კაცთ მოყუარემან⁷⁾) ღნ ვა იხილა მემას იგი ადგილი დაკლებული ცათა შინა:

++ სათნო იყო⁸⁾) და შექმნა ნათესავი კაცთაჲ რამცა აღავსო დაკლებული იგი ადგილი ცათა | შინა ნათესავითა კაცთაჲთა.

მსე არს მემას იგი ცხოვარი ამისთვისცა იტყვს: „იყოს მე ვინა თქნ განი კაცი რლსა ედგას ასი ცხოვარი და წაროვწყმდეს ერთი მათგანი არამე დაოვტევენსა⁹⁾) ოთხმოცდაათცხრა^{ლუკა 15,4}“

1) გოვლისხმა

2) იყოს ვინმე

3) რ თვთ

4) ჰრქა

5) ასნი ესე

6) ურჩულოვებითა

7) მოყუარემან

8) და ინება

9) დაოვტევენს

ტნი¹⁾ (იგი) ოვდაბნოსა და წარვიდეს²⁾ ძიებად წარწყმედოვლისა მის ვ³⁾დს ჰოვოს იგი: + (და) ვ⁴⁾ა იხილა ეშმაკმან რ⁵⁾ ო⁶⁾ნ და-
ოვმკვიდრა ადგილი მისი ნათესავსა კაცთასა შოვრი აღილო ნა-
თესავსა ზ⁷⁾ა კაცთასა²⁾ ატოვნა იგი და წარწყმიდა შეიპყრა და
წარიტაცა (და წარწყმიდა) + და შეაყენა იგი ბჰეთა ჯოჯოხეთი-
სათა:⁸⁾

+ + მსე არს რ⁹⁾ი წარწყმიდა¹⁾ მესს იგი ცხოვარი: ნათესა-
ვი კაცთაჲ: აწ არამე მოვიდესა³⁾ ო⁶⁾ნი იგი ცხოვრისაჲ მის ვიცი
და მრწამს ქეშმარიტად + რ⁹⁾ ესრტ⁶⁾ მოვიდეს ძიებად წარწყმე-
დოვლისა (მის):

+ + მაშინ ნათესავი (იგი) კაცთაჲ შეცთომილი და შე-
ყენებოვლი ბჰეთა ჯოჯოხეთისათა დაღადებდა ო⁶⁾ნისა მიმართ
და იტყოდა + „ო⁶⁾ო აცხოვნე ს⁷⁾ლი ჩემი რათა გაქებ-
დე შენ ხ⁸⁾ თოვ სამართალნი⁷⁾ შემეწინენ მე + რ⁹⁾ მე აჰა
ესერა შეცთომილ ვარ ვ³⁾ა ცხოვარი⁸⁾ წყმედოვლი: მომიძიე მო-
ნაჲ შ⁹⁾ი ო⁶⁾ო რ⁹⁾ მცნებანი შ⁹⁾ნნი⁹⁾ მე არაჲ დავივიწყენ:

შენსმინა ო⁶⁾ნ ვედრებაჲ იგი მათი გარდამოკდა ზეცით
ქ¹⁾ყნად დაოვტეენა ოთხმეოცდა აცხრამეტნი იგი ანგელოზნი ცა-
თა შინა არა თოვ დაოვტეენა ა²⁾დ განოვშორებელ იყო იგი
მამისა და სოვლისა წ³⁾ისაგან და ანგელოზთა მიერ თაყოვანის
იციმებოდა და იდიდებოდა ცათა შინა:

და გარდა მოკდა ძიებად წარწყმედოვლისა მის და დაიმ-
დაბლა თავი თვისი დაფაროვლად და ოვგრძნოვლად¹⁰⁾ გარდა
მოკდა ვ³⁾ა წჷმაჲ საწმისსა ზ⁷⁾ა:

1) ოთხმეოცდაცხრამეტნი

2) ეშმაკმან და

3) და დამალა

4) წარწყმიდა

5) მოვიდეს

6) ესრეთ

7) შენნი

8) იგი

9) დედანში: შ⁹⁾ნნი

10) ოვგრძნობელად

შეიცვალა ხატი იგი ღთებებისა. მისისაჲ¹⁾ რა ვერ იცნას მგელმან მან მწყემსი იგი კეთილი რი მოვიდა ძიებად წარწყმედოვლისა მისთვის ცხოვრისა: იშვა წდისაგან ქწლისა ვა ჩხლი ყრმაჲ: მსგავს ჩნდა იქმნა და განიზარდა და ყრვე თავს იღვა ცხოვრებისათვის ჩნისა ჯრსა || ზა დაემშჳოვალა ნიფსით თვისით შეცოდებათა და ოკრჯოვლოებათა თვის წარწყმედოვლისა მის: + აღიღო კელითა თვისითა²⁾ ქაჩაბოვრად ჯრი იგი თვისი ვა მწყემსმან კეთილმან ლაღადყო და თქა ჯრსა მას ზა მამო კელთა შნთა შეეჳვედრებ სლსა ჩემსა: ლუკა 23,46

მას ჟამსა დაიღეწნეს კლიტენი სიკოვდილისანი³⁾ შეიმოვსრნეს ბჳენი ჯოჯოხეთისანი შევიდა ონი ჯრითა ჯოჯოხეთა⁴⁾ პოვა ადამი შეპრობილი კელთაგან ჯოჯოხეთა⁵⁾

მსე არს ერთი იგი ცხოვარი რი წარწყმედოვლიყო: გამოვლო იგი პირისაგან მკეცისა: იგი და მის თანა ყნი ნათესავნი კაცთანი და ვა გამო ოვლო იგი პირისაგან მკეცისა დაისოვა იგი მკართა თვისთა ზა სიხაროვლით და აღიყვანა იგი ზეცად და წაროვდინა იგი თვისსა მამასა სიხაროვლით: ლუკა 15,5

ღა მოოვწოდა ყლთა ძალთა ცისათა და ჰქა მათ დღეს იხარებდით და იშოვებდით + რ მოვიძიე და ვპოვე ცხოვარი რ წარმიწყდა: ⁶⁾ ლუკა 15,6

ჰს გეტჳ თქოვენ საყოვარელნო || რ ესრტ⁷⁾ სიხაროვლი იყოს ცათა შინა⁸⁾ ერთსა ზა ცოდვილსა რმან შეინანოს ველა არა ოთხმეოც და აცხრამეტა⁹⁾ რლთა არა¹⁰⁾ შესცოდეს და არცა ოკმს სინანული: 510
ლუკა 15,7

- 1) თვისისაჲ
- 2) პელთა თვისთა
- 3) კლიტენი და შეიმოვსრნეს
- 4) და
- 5) ჯრხთისათა
- 6) რი წარწყმედოვლ იყო
- 7) ესრეთ
- 8) აწყა და მერმეცა:
- 9) ათ ცხრამეტთა
- 10) არცა

ბ აწ საყოვარელნო ხედავთა¹⁾ მრავალსა მოწყალებასა
ლთისასა და კაცთ მოყოვარებასა მისსა და დიდსა სიტკბოე-
ბასა მისსა²⁾ და აოვრაცხელსა მას მისსა სიმდაბლესა ვრ იგი
თავი თვისი დადვა ცხოვართა თვისთა ზა და მოიძია წარწყმე-
დოვლი იგი:

ლუკა
15,8-9

++ და კოვალად³⁾ ვიტყვ ოკოვეთოვ ვინმე იყოს დედა-
კაცი რლსა ედვას ათი სატირი და წაროვწყმდეს⁴⁾ ერთი მათ-
განი არამე აღინთოსა⁵⁾ სანთელი ++ და სახლი მისი მოჰმართოს
და ეძიებდეს გლს მოდგინედ ვმდე პოოს იგი: “ ++ აწ ვინმე
არს დედაკაცი იგი:⁶⁾ რლსა ედვა ათი სატირი ხატად დედა-
კაცისა გამოისახა⁷⁾ ეკლესიაჲ ვა წდანი მოციქოვლნი და მო-
ძღურნი⁸⁾ იტყვან წდისა სიონისა თვის:

რ ესე არს დედაჲ ყლთა ეკლესიათაჲ: და მერმე ყნი
წჲ ეკლესიაჲ დედაჲ არს ყლთა მორწ მოვნეთაჲ ბანითა მით
მეორედ შობისაჲთა: სარწმოვნოებითა მით შეოვძრავითა⁹⁾ მად-
ლითა სლისა¹⁰⁾ წდისაჲთა ++ ვა იგი სადამე იტყვს: ხოლო
ზეცისა¹¹⁾ იგი იწლმი ახნაოვრ არს რლ არს დედაჲ ჩნი:

++ და კოვალად იტყვს „იხარებდ ბერწი ეგე რლ არა
გელმოდა და არა შობდ: ++ აღიმაღლე¹²⁾ და დალად ყავ:¹³⁾“ და
შემდგომი ამისი.

1) ჰხედავთა

2) მისსა სიტკბოებასა

3) კოვალად

4) ათი სატი და წარწყმდეს

5) აღანთოს

6) ესე

7) გამოიხატვის:

8) მოძღოვარნი

9) შეუძრეველითა

10) სულისა

11) ზეცისაჲ

12) აღიმაღლს

13) რლსა არა გელმოდა

და კოვალად იტყვს რ^ნ ბერწსა მას ესხნეს შვდ შვილ: 1 მეფ.
 ესე არს წარმართთა ეკლესიაჲ და შვილ მრავალი იგი მოოვძ- 2,6
 ლოვრდა: ესე არს შესაკრებელი ჰოვრიათაჲ:

ბ^ნ ბერწმან მან რ^ნ შენა შვდნი შვილნი და მერმე ათნი
 და ოვმრავლეს მისა¹⁾) ათასეოვლნი და ბევრეოვლნი და ოვკოვა-
 ნაჲსქნელ რ^ლისაჲ არა არს რიცხვ

ამისთვსცა გამოისახვის²⁾) წ^ჲ ეკლესიაჲ დედაკაცად: რ^ნ
 მშობელი არს მორწმოვწეთაჲ.³⁾)

+ + ბ^ნ სატირი იგი არიან შვილნი ეკლესიაჲსანი:⁴⁾ და
 (თუ) წაროვწყმდეს წ^დასა ეკლესიაჲსა ერთი მორწმუნეთა განი
 და შესცთეს იგი ოვგზოსა ფ^დ ილოვწის და ზროვნაჲს და ევე-
 ღრების სახიერსა მას და შემოქმედსა ღ^ა || განჰმარტნის ფრთე- 511
 ნი თვსნი ვ^ა იგი განჰმარტნის მფრინველმან ფრთენი თვსნი
 და ეძიებნ მართოვეთა თვსთა შეკრებად მათა კმოზნ გ^ლს მო-
 ღვინედ: ღაღადებნ სოვრვიელად ეძიებნ წადიერებით წარ-
 წყმედოვლსა მ^ს.

+ + მიმო იხედან და ისტოვანანენ: მკოვრვალედ ვ^ე
 პოვნადმდე⁵⁾) მისა: + და რ^ჲსა პოვის იგი მოოვწოდის მეგო-
 ბართა თვსთა რ^ლ არიან წ^დანი (და) მორწმოვწენი ქ^სსნი⁶⁾
 და ჰ^რქვს⁷⁾) მ^თ ჩემთანა გიხაროდენ და იხარებდით დღეს: (და)
 ყ^ლადვე რ^ნ ვპოვე სატირი იგი რ^ლ არს შვილი ჩემი: და
 ძმაჲ თქ^{ნი} + რ^{ნი} წარწყმედოვლ იყო შეცოდებითა (და არა
 წმიდებითა)

+ + მართი არს: და იგივე ვ^ა იგი პირველ ვთქოვთ:
 ჰე⁸⁾) გეტყვ თქ^{ნი} საყოვარელნო ეგრეთ სიხაროვლი იყოს წ^ე ან-

1) მისსა

2) გამოიხატვის

3) მორწმოვწეთა მისთაჲ:

4) ეკლესიისანი

5) პოვნადმდე

6) ქრისტესნი

7) ჰ^რქა

8) ვთქოვ: მე

გელოზთა ღთისათა ერთსა ზა ცოდვილსა რწ შეინანოს + ხე-
დავთა¹⁾ საყოვარელნო ვრ სიხაროული იქმნების ცათა შინა
ერთსა ზა ცოდვილსა რწ შეინანოს:

ბ აწ მოვედით მორწმოვნენო და ვილოცვიდეთ სიწმი-
დით | და შევინანეთ²⁾ ცრემლითა შეცოდებანი ჩნნი: და ვე-
ვედრებოდით მრავალ მოწყალესა მას და სახიერსა ღსა + რა
მშვლობით და სიწმიდით აღვასროვლნეთ წნი ესე დღენი ორ-
მეოცნი და სიხარულით მივებალნეთ აღდგომასა მკოვდრებით
ონისა ჩნისა ივ ქესსა:

+ + და ერთობით ვადიდებდეთ მამასა და ძესა³⁾ და
წდასა სლსა რლისაჲ არს ღზაჲ⁴⁾ აწ და ოკი ოკე აწ.

მარხვათა მეოთხესა კერკესა სხრბჲ ღკჲს
თვისაჲ იგავი იგი ერთა მათ ძეთა თჳს თარგმანებაჲ
სხრბისჲ.

თქმლი წდისა იფანს⁵⁾ ოკრო ზირისაჲ ოვდღე-
ბისა მისთვის შვილისა და სავთხავი ესე⁶⁾

ჟლაღვე⁷⁾ ღთისა კაცთ მოყოვარებასა ქადაგებად⁷⁾ ღირს
ვიქმნენით (და) მისგან ცხოვრებად მოვიქცევით:⁸⁾ ეგრევე კოვა-
ლად თანა მაც მე ესე საქმედ ჩნისა სარგებელისათჳს: და მერ-

1) ჰხედავთა

2) შევინანეთ

3) ძსა

4) და მადლი და პატივი და თაყვანისცემაჲ

5) № 144-ში ასეთი სათაური აქვს ამ საკითხავს: „მეოთხე:

კვარნიჲსა: წთა მარხვათასა: სკითხვი თქმლი: იონე: ბოლნელ:
ევსკპისა: თარგმანებჲ სხრბისაჲ ლკჲს: თავისაჲ: უძღებისა: მის თჳს:
მწუხრისა: ყმსა: სკთხვი მამაო: მომეც მე რი მხოვდების: სამკვდრე-
ბელისა ჩემისაჲ:“

6) ვქადაგებთ

7) ქადაგებად რათა

8) ვიქმნეთ მისგან ცხოვრებად მოვიქცევით და

მისა საოკოვნოესა ემბაზისაგან + გამობრწყინდეს ვარსკულაენი

+ + ღა რ მისგან ვცხონდით და ვცხონდებით.¹⁾ + ვიტყოდით მისთვის²⁾ რ იგი თქა მეოფემან ქემან (რლ არს) კაცთმოყოვარე (ძს) კაცთმოყოვარისაგან მამისა:³⁾ ხ⁴⁾ 512
ღირს || მითხრობად სახიერებაჲ მამისაჲ

+ + შიტყოდით⁵⁾ კოვალად იგავსა ოკძღებისათჳს და (მისგან) ვისწავთ ვ⁶⁾ ღირს ვედრებაჲ ჩნთა ცოდვათა და ბრალთა თჳს და რლითა ვპოოთ მოტევებაჲ.⁷⁾

ძაცო ვინმე იყო და ესხნეს ორ ძს. იგავად იტყჳს მაცხოვარი: არა ცხადად⁸⁾ რ თჳსისა მამისასა ვა კაცისა ვისსა მე იტყჳს და თავისა მონათა⁹⁾ ვა შვილთასა იტყჳს და უჩუენებს ღთისა სახიერებასა კაცთა¹⁰⁾

ძაცსა ვისმე ესხნეს ორ ძს. და ვინ არს კაცი იგი¹¹⁾ მამაჲ მოწყალეებათაჲ¹²⁾ და ღი ნოჯგეშინის ცემისაჲ: ვინ არიან ორნი იგი ძენი მართალნი და ცოდვილნი: და რლთა დაოკთმეს მცნებათა: და რნი ბრალეოვლ არიან მცნებათა ოსათა

ღა ჰქა ოკმრწყემსმან ძემან მამასა თჳსსა: და ვინ არს ოკმრწყემსი იგი ძს ად რლსა ჰქონან გლის სიტყოვანი ოკთმინოებისანი და (სიყრმისა) ოკმეცრებანი¹³⁾ და ვერ იც

1) მისგან ვცხონდებით და ვცხონდით

2) და ვთქუათ

3) კაცთმოყოვარისა მამისაგან

4) რამეთოჲ

5) ვიტყოდი

6) ოკძღებისა მისთვის და ვისწავთ ვ⁶⁾ იგი

7) ვპოოთ მოტევებაჲ ცოდვათა ჩნთაჲ

8) და არა ცხადად ამისთვის

9) მონათასა

10) მიმართ

11) და ვინ არს კაცი იგი კაცი იგი

12) არს

13) ოკმეცრებისანი

ნა შექმნოვლმან შემოქმედი თვისი¹⁾ რ არა პატივისცა ყლად
შემოქმედსა თვისსა

მამაო მომეც რი მხოვლების ნაწილი სამკვდრებელისაჲ:²⁾

+ + ძეთილად სთხოვა ღა ად არა კეთილად განა-
ბნია: და განუყო სამკვდრებელი თვისი მამამან და მისცა მათ
ყი სოფელი ვა სახლი და საფასს ოვრიცხვ და მიოვთოვა-
ლა მათ კორცთა და სლთა მეცნიერებაჲ რა არა იქმოდინ
ბოროტსა ად კეთილსა..

და მისცა მათ თვისი რჩული კორციელი და დაწერილი:
ვა მოძღოვარი და მასწავლელი რა აღასროვლონ ნებაჲ
რჩოვლის მდებელისაჲ: და შემდგომად მცირედთა დღეთა შეი-
ცრიბა ყი ოვმრწემესმან მან ძემან:

მსე იგი არს სიქაბოვკისა გლის სიტყოვანი: და წარვი-
და ოვცხოხსა სოფელსა: და განეშორა ღთისაგან და ღი მის-
გან³⁾

+ + რ⁴⁾ არა ოვნებლებით მოიყვანის რლთა⁵⁾ არა
ოვნებმ მსახოვრებად მისა:⁶⁾ რნი არა თვისით ნეფსით:⁷⁾ იქმან
კეთილსა: + და მუნ განაბნია⁸⁾ საცხოვრებელი თვისი⁹⁾ და ცხოვ-
რებოდა¹⁰⁾ არა წმიდად-

+ და მოვნი წარწყმიდა სლლისა იგი სიმდიდრე¹¹⁾: და
მოვნი იხარებდა წარსაწყმედელად: და მუნ იმღერდა¹²⁾ და

1) შემოქმედი შექმნოვლმან

2) ჩემისაჲ

3) ღმერთი განეშორა მისგან

4) რათა

5) მოიყვანის რომელსა

6) ოვნებ მსახოვრებაჲ მისი

7) ნებსით

8) ყოველი

9) მისი

10) ცხოვრებოდა იგი

11) სიმდიდრე

12) და მუნ განსცხრებოდა სიმღერითა და მთვრალობითა.

გლახაკ იქმნა: და მოჴნ სწლისა წარსაწყმედელთა საქმელთა იყიდდა ¹⁾ და სიცილსა ისწავებდა ვწდს კეთილი რნი აქოჴნდა ²⁾ წარწყმიდა ოჴკმარნი საქმენი რნი არა ჰქონდეს შეიძინა და წარაგო ³⁾ ყნი მისი: რ რნი ოჴჯეროდ იქცევიდ ვერ დაიმარხიან სიმდიდრს მადლისაჲ:

იყო შიმშილი ⁴⁾ ძლიერი მას სოფელსა: რ სადა მეცნიერებით იფქლი არა იზრომებინ მოჴნ: შიმშილი ძლიერი არნ: სადა სიწმიდისა ტევანი არა დაიწინებინ მუნ შიმშილი ძლიერი არნ: სადა ოჴრჩოვლოებაჲ ⁵⁾ ფრიად არს მუნ სიკეთს არად სარგებელ არნ: სადა იეფობაჲ ბოროტისაჲ მოჴნ მოკლებაჲ კეთილისაჲ: და იგი მერმე ⁶⁾ მოკლებულ იქმნა (კეთილთაგან)

რ არა რაჲ ⁷⁾ დაშთა მისთანა სიბოროტისა ოჴთმინოებითა (და) მერმს ⁸⁾ წარვიდა და შეეყო ერთსა მოქალაქესა ⁹⁾ მის სოფლისასა: და წარავლინა მან მოქალაქემან ძოვნად ¹⁰⁾ ღორთა:

მსე ვნი პატივი მისციან ეშმაკთა: რნი ჰმსახოჴრებელ მათ: ოჴნებნ განძლებაჲ ¹¹⁾ მოჴკლისაჲ კერატთა ¹²⁾ | მათგან რწლსა ჴამედ ღორნი: რაჲმე არს კერატთა მათ სიტკბოებაჲ: მისი წარსაწყმედელ და სიმწარს.

1) საქმელსა იყიდდა მუნ
 2) ვწდს რაჲ აქუნდა
 3) უკმარნი შეიძინა და საქმენი წარაგო
 4) სიმშილი
 5) უშჯულოებაჲ
 6) და მერმე იგიცა
 7) არაჲ
 8) სიბოროტითა და უთმინოებითა მერმე
 9) მოქალაქეთაგანსა
 10) მან ველსა გარე ძოვნად
 11) ჰმსახურებენ მათ. ესეთი ნიჭი მისციან რნი და უნებნ განძლებად
 12) მუკლისა და რქისა მისგან კერატისა

ნა შექმნოვლმან შემოქმედი თვისი¹⁾ რ არა პატივისცა ყლად შემოქმედსა თვისსა

მამაო მომეც რი მხოვდების ნაწილი სამკვდრებელისაჲ:²⁾

+ + ძეთილად სთხოვა ღა ად არა კეთილად განაბნია: და განუყო სამკვდრებელი თვისი მამამან და მისცა მათ ყნი სოფელი ვა სახლი და საფასს ოვრიცხვ და მიოვთოვალა მათ კორცთა და სლთა მეცნიერებაჲ რა არა იქმოდინ ბოროტსა ად კეთილსა..

და მისცა მათ თვისი რჩული კორციელი და დაწერილი: ვა მოძღოვარი და მასწავლებელი რა აღასროვლონ ნებაჲ რჩოვლის მდებელისაჲ: და შემდგომად მცირედთა დღეთა შეიკრიბა ყნი ოვმრწემესმან მან ძემან:

მსე იგი არს სიჭბოვკისა გლის სიტყოვანი: და წარვიდა ოვცხოხსა სოფელსა: და განეშორა ღთისაგან და ღნი მისგან³⁾

+ + რ⁴⁾ არა ოვნებლგებით მოიყვანის რლთა⁵⁾ არა ოვნებნ მსახოვრებად მისა:⁶⁾ რნი არა თვისით ნეფსით:⁷⁾ იქმან კეთილსა: + და მუნ განაბნია⁸⁾ საცხოვრებელი თვისი⁹⁾ და ცხონდებოდა¹⁰⁾ არა წმიდად-

+ და მოვნი წარწყმიდა სლისა იგი სიმდიდრე¹¹⁾: და მოვნი იხარებდა წარსაწყმედელად: და მუნ იმღერდა¹²⁾ და

1) შემოქმედი შექმნოვლმან

2) ჩემისაჲ

3) ღმერთი განეშორა მისგან

4) რათა

5) მოიყვანის რომელსა

6) ოვნებ მსახოვრებაჲ მისი

7) ნებსით

8) ყოველი

9) მისი

10) ცხონდებოდა იგი

11) სიმდიდრე

12) და მუნ განსცხრებოდა სიმღერთა და მთვრალობითა.

გლახაკ იქმნა: და მოჴნ ს'ლისა წარსაწყმედელთა საქმელთა იყიდდა ¹⁾ და სიცილსა ისწავებდა ვ'დს კეთილი რ'ი აქოჴნდა ²⁾ წარწყმიდა ოჴკმარნი საქმენი რ'ნი არა ჰქონდეს შეიძინა და წარაგო ³⁾ ყ'ნი მისი: რ' რ'ნი ოჴჯეროდ იქცევიდ ვერ დაიძარხიან სიმდიდრ'ს მადლისაჲ:

იყო შიმშილი ⁴⁾ ძლიერი მას სოფელსა: რ' სადა მეცნიერებით იფქლი არა იშრომებინ მოჴნ: შიმშილი ძლიერი არნ: სადა სიწმიდისა ტევანი არა დაიწინებინ მუნ შიმშილი ძლიერი არნ: სადა ოჴრჩოვლოებაჲ ⁵⁾ ფრიად არს მუნ სიკეთ'ს არად სარგებელ არნ: სადა იეფობაჲ ბოროტისაჲ მოჴნ მოკლებაჲ კეთილისაჲ: და იგი მერმე ⁶⁾ მოკლებულ იქმნა (კეთილთაგან)

რ' არა რაჲ ⁷⁾ დაშთა მისთანა სიბოროტისა ოჴთმინოებითა (და) მერმს ⁸⁾ წარვიდა და შეეყო ერთსა მოქალაქესა ⁹⁾ მის სოფლისასა: და წარავლინა მან მოქალაქემან ძოვნად ¹⁰⁾ ღორთა:

მსე ვ'ნი პატივი მისციან ეშმაკთა: რ'ნი ჰმსახოჴრებედ მათ: ოჴნებნ განძლებაჲ ¹¹⁾ მოჴკლისაჲ კერატთა ¹²⁾ | მათგან რ'ლსა ჰამედ ღორნი: რაჲმე არს კერატთა მათ სიტკობებაჲ: მისი წარსაწყმედელ და სიმწარ'ს.

¹⁾ საქმელსა იყიდდა მუნ

²⁾ ვ'დს რაჲ აქუნდა

³⁾ უკმარნი შეიძინა და საქმენი წარაგო

⁴⁾ სიმშილი

⁵⁾ უშჯულოებაჲ

⁶⁾ და მერმე იგიცა

⁷⁾ არაჲ

⁸⁾ სიბოროტითა და უთმინოებითა მერმე

⁹⁾ მოქალაქეთაგანსა

¹⁰⁾ მან ველსა გარე ძოვნად

¹¹⁾ ჰმსახურებენ მათ. ესეთი ნიჭი მისციან რ'ნი და ოჴნებნ განძლებად

¹²⁾ მუტლისა და.. რქისა მისგან კერატისა

მსე არს ცოდვისა ძალი განძლების მცირითა და იტანჯე-
ბის დიდად: იხარებს მცირედ ჟამ და იგოჯემების ოჯე:

++ მოვეო ¹⁾ გონებასა თვსსა და თქა + რავედენნი
მუშაჲნი მამისა ჩემისანი განძლებიან პურიითა | და დაოჯშთების
ნეშტი მისგან და მე ყლად შიმშილითა წარვეწყდები: | რავე-
დენნი ²⁾ კათაკოჯმეველნი: განძლებიან წთა წიგნთა სიტყუთა
და მე ყლად ³⁾ შიმშილითა წთა წიგნთაგნ მოვაკლდ: ⁴⁾

რავედენთა კეთილთა თავით თვსით ⁵⁾ დავაკლდები: რავე-
დენნი ძვრნი თავით ჩემით შევიმთხვენ: ⁶⁾ რადმე განვაშორე
თავი ჩემი ნეტარებასა მას

რადმე შევედ სიკოჯდილისა მომცემელსა ამას ცხორე-
ბასა:

მიცი რ შემემთხვა განშორებაჲ ღთისაგან: მისწავიეს
არა განშორებაჲ ღთისაგან.

მისწავიეს არა სარწმოჯნოებაჲ ოჯკეთოჯრთა სწლთაჲ და
მოძოჯლებაჲ ბოროტთა საქმეთაჲ.

514 და აწ აღვდგე და წარვიდე მამისა ჩემისა და ვპრქა მას
მამაო ვცოდე ცად მიმართ და წე შნსა და არა ვარ
ღირს წოდებად ძედ შნდა. კმა არიან საცხორებელად
სიტყოჯანი ესე: კმა არიან ჩემდა მამისა ჩემისა მიმართ მეოხად
სიტყოჯანი ესე: ვერ ძალ ოჯც ოჯკოჯეთოჯ ვხადო მამად ჩემდა
ოჯკოჯეთოჯმცა არა შემინდო.

დალაკათუ არა ვარ ღირს ხადად ⁷⁾ მამად ჩემდა საქმეთა

¹⁾ განაძრახვიდა გონებასა თვსსა და თქვა:

²⁾ რავედენნი არიან მუშაჲნი სასყიდლით დადგინებულნი სახლსა
მამისა... (აქ ერთი სტრიქონი წაბლალულია) და განძლებიან პურიითა
რავედენნი.

³⁾ ყლადვე

⁴⁾ მოვაკლდები

⁵⁾ ჩემით

⁶⁾ შემემთხვა

⁷⁾ ხადად

ჩემთაგან: ¹⁾ ვერ ძალ ოვც ოვკოვთოვ შეოვვრდე მას: ²⁾ თოვმცა არა მომიტევენა ცოდვანი ჩემნი

ვერ ძალ ოვც ოვკოვთოვ ესმეს ³⁾ კვ ჩემი თოვმცა არა გარე მიაქცია რისხვაჲ მისი: ქეშმარიტად ვიცი: რ შემძლებელ არიან მამისა ჩემისა მიმართ სიტყოვანი ესე სინანოვლისანი

ვიცი რ შემძლებელ არიან ცრემლნი ვიცი რ ყლმან მონანოვლმან ცრემლითა მოილის მიტევებაჲ ცოდვათაჲ.

ვიცი ლთისა ჩემისა სიკეთს ვიცი მამისა ჩემისა სიმშუღლ შეიწყალნის ყნი რნი შეოვვრდებიელ მას:

აღდგა და წარვიდა მამისა თვისისა: შეჰმატა კეთილისა ზრახვაჲ საქმით არა ხ სიტყვით: შევიყოვაროთ ლნი საქმით შორს იყო აღგილისა მისგან ად ახლოს გონებითა

ღა ფდ იცემდა მკერდსა და პირდაქცევით იღვა ქყანასა და თოვალთაგან ითხოვდა ცრემლთა და აღიარებდა ოვრჩოვლოვებთა თვსთა:

მოიხილა მისა რნი ხედავს ⁴⁾ ცოდვილთა და ელის სინანულსა იხარებდა მამაჲ მისი იხილა რაჲ იგი ⁵⁾ რ მამაჲ არს მოწყალს ⁶⁾ და ლნი არს ბუნებათაჲ

+ + ღა მირბიოდა და მოეხვა ყელსა მისსა + არა მოელოდა რნი იგი ევედრებოდა ⁷⁾ შეწყალებასა ად თვთ იგი წინა მიეგებოდა ⁸⁾

არა სძაგდა სიძვითა შესოვაროვლი ⁹⁾ ქელი მისი: ად წთა კელთა მისთა გარემოასხმიდა და ფდ ამბორს ოვყოფდა. ¹⁰⁾

¹⁾ საქმეთაგან ჩემთა.

²⁾ შეურდე

³⁾ ესმნელ

⁴⁾ ჰხედავს

⁵⁾ იხილა იგი მამამან და მისმან და განიხარა

⁶⁾ მოწყალე

⁷⁾ ელოდა

⁸⁾ მიეგებოდა მას

⁹⁾ იგი.

¹⁰⁾ მას

‡ საკრველი საქმს: ‡ საკრველებაჲ:¹) ცოდვილი ქყნსა ზედა ტიროდა და ღ'ი კაცთმოყოვარებით ქყნად გარდამოკლა ²)

ვინ იხილა ღ'ი ყოვაფილად: ვინ იხილა მსაჯული ცოდვილთა ნუ გეშინის მცემელი: ა'დ იყო ესე და იქმნების: გარნა მოწყალესა ვ'ა ოვნებნ იქმნებინ ³) — არა კმა იყო ესე მეძვისა მის: არა ეგონა ესოდენი⁴) კაცთ მოყოვარებაჲ რ'ლ

515 არს ჭეშმარიტად მკსნელი

+ + ა'დ ოდეს მოვიდოდა მეძავი იგი ესრეთ⁵) იტყოდა გ'ლსა თვსსა + ესრე ვპრქუა⁶) მამასა ჩემსა: და მერმე იტყოდა მამაო (მცირედ ვიტყოდნი მათ თანა: ნოვ ოკოკვე შევაგინო სახელი რ'ი | არა შეიგინების ა'დ დაჰყოფს ბაგეთა ჩემთა ბუნებაჲ ჩემი: ა'დ შეიკრვის ენაჲ ჩემი საქმეთაგან ჩემთა

+ + შეიწირე ვედრებაჲ ცოდვილისაჲ) ⁷) მამაო: სიხარულით შემოქმედო ბუნებით არა დავფარო რ'ი შ'ნ იხილე: — არა ოვვარ ვყო რ'ი შენ იცი: მიცოდავს ცად მიმართ და შ'ნ წ'ე და არა ღირსვარ ძედ ⁸) შენდა: ა'დ თავით ჩემით გევედრები და თავსა ჩემსა დავშვი. ⁹)

(არა ვის ვევედრები შემწედ ჩემდა: შინაგან მაქოვს გონებაჲ ჩემი მჯდომარს საძოვლი აკიდებოვლი ს'ლსა ჩემსა

საშინელი სატანჯველი მამხილებელნი ძვრის სიტყუათა ჩემთანი შემწამებენ მე

1) ხ' მოწყალეებასა ღ'თისსა ვ'რ

2) ჰხედავა მისა მას სიტკბოებასა და აურაცხელსა მას მისსა სიმდაბლესა ვ'დ იგი მი იწი.... ი წარ... და იხილა

3) ნუგეშინის მცემელად ა'დ გარნა ვ'ა მოწყალესა ჰნებავს იქნების

4) იყო მეძვისა მის ზ'ა ესოდენი

5) ესრეთ

6) ესრეთ ვპრქა

7) იტყოდა: მამაო, არა შეიგინების სახელი შენი: მამაო შეიწირე ვედრებაჲ ჩემი ცოდვილისაჲ

8) წოდებად ძედ

9) ვშვი

მეძვობაჲ ჩემი გამომიცხადებს მე: საქმენი ჩემნი შემწამებენ მე: 'მიშოკლობაჲ ჩემი დამცემს მე ოვრცხვნოებისა ესე სამოსელნი მარცხოვენენ' ¹⁾)

ღა არა ღირს ვარ თუ მხალო ძედ შნდა: ნოცა ეზოჲსა შენისაგან გამაძებ მეუფეო ნუცა მიმიყვანებ საშინელსა და წდასა ტაბლასა შნსა: ვერ²⁾) ვიკადრებ თოჯალითა ხილვად³⁾) წდასა წთასა

+ + დამადგინე მე ⁴⁾) კათაკოვმეველთა თანა კართა ეკლესიაჲსათა: ⁵⁾) რა ვიხილო რი აღესრულების ეკლესიასა შინა და ვიხილო განყოფაჲ მარგალიტთაჲ: მართლ მადიდებელთა⁶⁾) შენთაჲ და მე გლის კმა⁷⁾) ვყო თოჯ ღირს იყვენენ კელნი ჩემნი მოღებად მისა:

+ + მსრტო იტყოდა და ცრემლით⁸⁾) ღაღადებდა: + (მაშინ) ჰქა მამამან მონათა თვსთა რლთა მონათა მღღელთა მიმართ მსახოჯრთა ნების მყოფელთა მისთა

+ + შოილეთ სამოსელი იგი პირველი და რი იქსოების სწლისაგან და ცეცხლისა და შეჰმოსეთ მას და განსძარცოვეთ მას რლი შეჰმოსა ეშმაკმან: და შეამკვეთ ვა შევამკვე ყი სოფელი: შეამკვეთ ძს ჩემი და ყნი ასონი მისნი არა ჯერ მიჩს შეუმკობელად ხილვაჲ მისი

არა ჯერ მიჩს ხატი შიშუელი დაგდებად სირცხვლ ⁵¹⁶ არს ჩემდა. სირცხვლი ძისა ჩემისაჲ ჩემდა სამკაოვლ არს მისი შემკობაჲ და მიეცით ბეჭედი კელსა მისსა რი არს სწლისგან (და შეიცოვას) და დაიფაროს მისგან

¹⁾ არ არის

²⁾ რამეთუ ვერ

³⁾ აღნილვად

⁴⁾ დამადგინე

⁵⁾ კართა თანა ეკლესიისათა

⁶⁾ განყოფაჲ მადლთაჲ მათ შენთაჲ

⁷⁾ ხმა

⁸⁾ ესრეთ ცრემლითა

++ რა ჩემი ბეჭედი იყოს ყლთა ბრძოლათა მისთა ¹⁾ (და შორით იხილონ რმლისა მამისაგან არს ძს): მისცენით კამლნი ფერკთა მისთა + ნოვ ოკოვკე (კოვალად) პოოს გოველმან ²⁾ შიშოველი (ქოვსლი მისი): რა შეიცოვას კამლი ფერკთა მისთა.

++ ლა დატკებნოს თავი ვეშაპისა ³⁾ და (დაპლევდეს: ბრძოლისა მახვლთა და) ვიდოდის ნეტარსა მას გზასა ⁴⁾

ლა მოიყვანეთ კბოე იგი ⁵⁾ და დაკალთ რლსა არა დადებოვლ არს ოვდელი ცოდვისაჲ (ქალწოვლი და ქწლისაგან და შეუდგს რლსა მოჰყავს რნი ძლიერ არს და არა ოვრქენს ად განოვმზადებდეს ყელი მისი რლსა ოვნებს დაკლვაჲ

ლა დაკალთ ცხორების მომცემელი რნი დაიკლვის და არა მოკოვდების დაკალთ და რნი ჰამდენ ნეტარ იყვენენ) ⁶⁾ ვჰამოთ და განედღეთ რ ძს ჩემი მომკოვდარ იყო და აღდგა ⁷⁾ წარწყმედოვლ იყო და იპოვა. ⁸⁾

++ ლა იწყეს განცხრომად რლ არს განცხრომაჲ სლისაჲ (და ისაღილებიან რნი შესწირვენ წდასა შესაწირავსა და) მსგავს არიან ანგელოზთა (ფრთეთა და სპეტაკ არიან სამოსლითა და რნი მარჯოვენით კერძო დგანან დაღებენ ნუ ვინმე კათაკოვმეველთაგანმან, იხილოს ანოვ ოვძლურთაგანმან ზოვრაკი იგი ნოვ ვინმე ოვღირსი იყოს ცხორებისა ამის შესაწირავსა

ნოვ ვინმე ოვძლოვრი იყოს და ოვღირს ბაგითა იკად

1) მისთა წინააღმდეგ

2) გუელმან მან

3) ვეშაპისა მის

4) მცნებათა გზასა

5) და მოიბით ზუარაკი იგი ჰამებული

6) არ არის

7) რ ძე ესე ჩემი მომკუდარიყო და განცოცხლდა

8) და ჯერ არს ჩემდა სიხარული და მხიარულება

როს მიხედვად საკვრთხეველსა მას რ'ლსა ანგელოზნი ზეცით ოვგალობენ და იტყვან წმიდა არს მამაჲ რ'მან ინება დაკლვად კბოჲ იგი ოვსხი. წმიდა არს ძმ თანაარსი და კბოჲ რ'ნი დაიკლვის და ცხოველ არს. წ'დარს ს'ლი წ'ჲ რ'ნი სროვლ ჰყოფს მას რ'ნი იგი შეიწირვის) ¹⁾

მუხოვცესი ²⁾ იგი ძმ გარეთ³⁾ მოვიდოდა და ესმა კ'ჲ განცხრომისაჲ და მოოვწოდა ერთსა ყრმათაგანსა და ჰკითხვიდა მას რაჲ არს კ'ჲ ესე⁴⁾ (რ' საიდოვმოჲ მეცემის ყოვრ- 517
თა ჩემთა დავითის წწ'ყლისაჲ რომელსა იტყვს

მაშინ შეიწირენ საკვრთხეველსა შენსა ზედა ზოვარა-
კნი და კოვალად იტყვს და მოოვწოდს ტაბლსა მას განიცა-
დეთ და იხილეთ რ' ქ'ს ო'ნი არს

პავლ'ს საშინელსა საიდუმლოსა „იტყვს აღვსებაჲ ჩ'ნი დღეს
არს და შეიწირვის ქ'ს შესაკრებელსა ეკლესისასა ოვჩემოდ
სხოვანი ჩემთა საიდოვმოთა განიყოფენ

და კოვალად მამამან შენმან დაკლა კბოჲ იგი ჰამებოვლი
რ' ცოცხალ იქმნა ძმაჲ შენი განრისხნა და არა ოვნდა შინა
შესლვის განრისხნა მართალი და იქმნა შოვრის მონა რ'ლი
დასტკებნიდა სოფლისა კეთილთა და კოვალად პავლე იტყვს
შჯოვლდებოვლ ვჰყოფ თავესა ჩემსა ქ'ს მიმართ: “

პრათოვ შეოვრაცხყოფს სიტყოვასა მართლისასა მამაჲ:
ა'დ ლაღადებს და ოვჩოვენებს მამისა ფ'დსა მაქოვსიერება-
სა და მოაკსენებს შერმისასა.

რ' მამაჲ მისი მოსროვლ იყო და ევედრებოდა მას: †
სიბრძნ'ს გამოოვტოვმელი!

† ძალი ძლიერი) ⁵⁾ ცოდვილი შეიწყალა და მართალსა

1) არ არის: (ფრთეთა—შეიწირვის

2) და უზუცესი

3) ძმ იყო სახლისა გარე

4) განცხრომისაჲ

5) (რ'—ძლიერი-ას მაგიერ №-144-ში შემდეგი ტექსტია:

ხ' მან ჰქა მას რ' ძმაჲ შენი მოსროვლ არს და მამ'ნ

ქენებით ეტყვს შვილო რ'ი ქოვე იდვა აღადგინა და რ'ი ზე იყო არა ოვტევებს დაცემად (გლახაკი განამდიდრა და მდიდარი არა ოვტევა დაგლახაკებად).

+ + მიოვგო და ჰქვა მას: შვილო, შენ მარადის ჩემთანა ხარ და წიაღთა ჩემთა (გან) არა განშორებოვლ იქმნე შენ. შენ ფსალმუნითა ¹⁾ და ქებითა იყოფი + + შენ ყლადვე საკოვრთხეველსა ჩემსა წინაშე სდგა და ჰლაღადებ²⁾ მამო ჩნო რ'ი ხარ ცათა შინა წ'და იყავნ სახელი შ'ი მოვედინ სოვფევაა შენი ³⁾

(ხ') ესე მოვიდა შეწოვხებოვლი და (სალმოხიერი: პირ-

შნმნ დაკლა ზოვარაკი იგი ქამებოვლი: რ' ცოცხლებით მოიყვანა იგი. ხ' განრისხნა და არა ოვნდა შინა შესლვად განრისხნა მართალი იგი. ხ' მ'მაა მისი გამოვიდა და ჰლოცვიდა მას:

აბა თოვ შეოვრაცხჰყოფს. სიტყოვსა მართლისასა: მ'მა: ანდ ღლდბს და ოვჩოვენებს ფდსა მოწყალეებასა მისსა და მოაკენებს აოვრაცხელსა მისა. სახიერებასა: რ' მ'მა მისი მოსროვლი იყო და ევედრებოდა: მას: და მან მიოვგო და ჰქა:

აჰა ესერა ესოდენი ჟამი გმონე და არა სადა მომეც თიკანი ერთი თხათაჲ თოვმცა მეგობართა ჩემთა თანა ვიზარე: და ოდეს მოვიდა ძმაა ესე ჩემი რ'ნ შეჰამა ყ'ი მონაგები მეძაფთა თ'ნა დაოვკალ ზოვარაკი იგი ქამებოვლი და შეჰმოსე სამოსელი იგი პირველი:

ხ' რაა არს ზოვარაკი იგი თვთ თავადი ძს ღ'ა არს რ'ი გარდამოხდა ზეცით და მოკოვდა ცოდვათათჳს ყ'ლისა სოფლისათა და სამოსელი იგი პირველი არს ნათლის ღებაა და ორნი იგი ძენი ესე არიან მართალი იგი და ცოდვილი:

¹⁾ იქმენ ფსალმუნითა

²⁾ ღლაღებ და იტყვ

³⁾ იყავნ ნებაა შენი

დაქცევით) ქყანასა და¹⁾ მდაბლითა კმითა შემოსილი ღალადებდა: ²⁾ მამაო, ვცოდე ცად მიმართ და წე შსა და არა ღირს ვარ წოდებად ძედ შნდა;

რამცა მეყო ოდეს მესმნეს სიტყოვანი ესე ვრმცა არა შევიწყალე ძს ჩემი რი ჩემდა მოვიდა.

შენ დაისაჯები რი განრისხებოვლ ხარ და არა გლის კმა გიყოფიან რ³⁾ კაცთ მოყოვარე ვარ + ვერ ძალ მიც ოკკოვეთოვ არა შევიწყალო რი მე შევექმენ

518

+ + შერ ძალ მიც ოკკოვეთოვ არა მიოვტეო რი (წელთა ჩემთაგან) მიშობია⁴⁾ შეილო: შენ შდს ჩემთანა ხარ და ჩემი ყოველი შენი არს

ხ⁵⁾ (მან ჰქა) მე ვიქცეოდე ⁶⁾ (ხალენებითა და თხისა ტყავებითა) ნაკლოვლევანებითა და ოვდლოვრებითა ⁷⁾ და ოდეს მოვიდა რნ შექამა საცხორებელი შენი მეძვეთა თანა დაოვკალ მას კბოჲ ⁸⁾ ქამებოვლი (და არცაღა სიტყოვაჲ ბრალობისაჲ მიუგე მას:

და არცა გარე მიიქციე პირი შენი მისგან, ანდ ვა ოვცხოჲ ისტოვმრე იგი) და ში სამოსელი შეჰმოსე მას და ბეჰედლი ოქროსაჲ ⁹⁾ გამოოვბრწყინვე მას და კამლითა გარემოჲს შეჰზლოვდე იგი ¹⁰⁾

შელესიაჲ ¹¹⁾ განოვდე და საკოვრთხეველი განოვშადე (ბარძიმნი აღოვვენ) და კბოჲ ¹²⁾ დაოვკალ და (და ხადილსა მას

1) ქყნსა ზედა მდებარს

2) კმობლა

3) გიყოფიეს ვდ

4) მე მიშობიეს

5) ვიქცეოდეს

6) ნაკლოვლევანი უძლოურებით.

7) კბოჲ იგი

8) ბეჰედლი ოქროჲ

9) კამლითა მოჰზლუდე იგი გარს.

10) რლ არს წე ევლესიაჲ

11) ზარაკი

მორწმუნეთა მოკვწოდე და ერთობაჲ ცათაჲ და ქყნისაჲ
შეჰკრიბე

და ესოდენი კეთილი მიანიჰე მას, რწ არად შეჰკრაცხა
კეთილი. შენი და შენი მოწყალეობაჲ შეოკრაცხყო: რამჲე
ეთჰოკვა მოწყალეობისა შენისაჲ სიღრმის: ვრ არა განკვრდა
ზლოვაჲ სიმშუდესა შენსა)

შეიწყალე 1) ოკო ყლოთა რ ყლოთა შემწყნარებელ
ხარ ყლოთა კაცთა ცოდვათა მიოკტევებ რწნი მოიქცევიან
შენდა

შვილო შენ მარადის ჩემი ხარ და ჩემი ყოველი შენი
არს

+ + შნი არს ცაჲ (და საძირკოველი მისი)

შნი არს მზს (და ბრწყინვალეობაჲ მისი)

შნი არს მთოვარს და ნათელი²⁾ მისი

(შენნი არიან ვარსკოვლაენი და ელენი მათნი

შნი არს (აერი) რწნი ზრდის ყლოთა

+ შნი არს ქყანაჲ და ნაყოფი მისი

შნი არს ზლოვაჲ (და რწნი მისგან შობილ არიან)

შნი არს ყლი სოფელი

შნი არს შესაწირავი

შენნი არიან ანგელოზნი

(შენნი არიან წწნაწრმტყკელნი

შენნი არიან მარტკლნი

შენნი არიან რწნი არიან და რწნი კოვალად მოსლვად

არიან

შნი არს აღდგომაჲ

შნი არს ოკოკვდაეობაჲ)

შნი არს მეოკვებაჲ ცათაჲ

---

1) რამეთუ ყლოთა შეიწყალებ და ყლოთა შემწყნარებელ ხარ (ორი
სტრიქ. გადალეულა).

2) ბრწყინვალეობაჲ

+ ში არს ყი რი ჩას (და რი იქმნების. შენი არს ანოჯ შენგან აღვიღე და მას მივეც

ანოჯ შენ განგძარცოვე და მას შევჭმოს. ჩემთაგან საუნჯეთა მივეც რ'ლ მთხოვა მოწყალებაჲ ვერ კმა ვიყო შენდა და მისა მამად

519

შენ პატივი გეც¹⁾ რ' დაიძარხენ სიტყუანი ჩემნი ხ' იგი შევიწყალე რ' სინანოვლად მოვიდა

ა'დ იხარებდი რ' ძმაჲ შენი მომკუდარ იყო და განცოცხლდა²⁾ წარწყმედოვლ იყო და იპოვა: ვინ იხილა მკოვდარი აღდგომილი და არა იხარებდეს + ვინ პოვა წარწყმედოვლი და არა იხარებდეს

+ + მოვედ (და განსცხრებოდე) ჩემთანა³⁾ და იხარებდ⁴⁾ ანგელოზთათანა და ჩემთანა ამბორს ოკოფიდი ძმასა შენსა და შემომერთე ჩემთანა ლოცვასა დავითისსა

+ + რ' იგი ს'ლიერად ლაღადებდა და იტყოდა + „ნეტარ არიან რ'ლთა მიეტევენენ ოვრჩოვლოვანი⁵⁾ და რ'ლთა დაეფარნენ ცოდენი ნეტარ არს კაცი რ'ლსა არა შეოვრაცხა ო'ნჯ ცოდვაჲ“

ისმინეთ აწ წ'დისა მის იგავისაჲ⁶⁾ ცანთ ძალი მისი ცანთ რ' კაცთ მოყოვარე არს ღ'ი⁷⁾ მოვედით ყ'ნი ვლადებდეთ მისა მიმართ და ვიტყოდით: + მეოვფეო ქრისტ'ს მხოლოდ შობილო ძეო ღ'თისო⁸⁾ ვცოდეთ ყ'ლთა ცად მიმართ

¹⁾ ამ ბრჭყალებში ჩასმულის მაგიერ № 144-ში: „ჩას. ჯერ არს ჩემდა მოწყალებაჲ და შეწყნარებაჲ: ხ' მ'ნ პატივ გეცემ

²⁾ და

³⁾ აწ ჩემთანა

⁴⁾ და განსცხრებოდე

⁵⁾ უშჯულოვანი

⁶⁾ იგავისაჲ მის

⁷⁾ რამეთუ კაცთმოყოვარს არს ოვფალი

⁸⁾ მშვდობისაო ქ'ს ძეო ღ'თისაო

და წმე შენსა და არა ვართ ღირს. წოდებად ძედ შნდა:
ან¹⁾ გლის კმა ვჰყოფთ შნსა მოწყალებასა: ²⁾

მოვიხსენოთ პირველისა მის (დედაკაცისა) მეძვისაჲ (და)
პირველისა³⁾ მის ავაზაკისაჲ (ამათგან) ყნი ცოდვილნი მოის-
წრაფიან შნსა მოწყალებასა

შა ივინი წდა იქმნეს და ჩნცა აღმადგინენ⁴⁾ ვა მკოვ-
დარნი (და) ვა შენ ასდგე მკოვდრეთით ჯრსა შემშჰკოვა-
ლოვლი ეგრეთვე⁵⁾ ჩნ აღმადგინენ მკოვდრეთით:

(ღა ვიხარებდეთ) რნი ღირს ვიქმნენით აღდგომითა შითა

(მსრტთ იტყოდეთ და გოვრქუსა ჩნდა მომართ თვ-
გრწამს ეგრტთცა იყავნ თქნდა) ! “

ღა (ჩნ) კოვალად რლთა გოვეგოვლების ნათლისაჲ მის
ყნი გლის სიტყოვანი კაცობრიენი განვიშორნეთ და სლნი
ჩნნი ცალ მიმართ განვიწმიდნეთ. ოვი ახლოს არს ნოვრას
ჰზროვნავთ და კართა ზედა მეოვტს მომტევებელი⁶⁾ მოვიდა
და მკოვრნალი.

სამკოვრნალოჲ განდებოვლ არს, წამალნი განფენილ
არიან

+ + მმბაზი მადლითა⁷⁾ სავსს არს და ყლთა მოჰხა-
დის⁸⁾ სლიერი სამოსელი მამისაგან მოიქსოვების

ზ ჩნ სარწმოვნობისა სანთელნი აღვანთნეთ და ზეთი
სიმართლისაჲ განვიშადლოთ რა. ოდეს შოვვა ღამეს კჲ
150 იყოს და (იტყოდიან) აჰა ესე რა სიძს⁹⁾ მოვალს მოვე-

1) ღირს კართ წოდებად მონად შენდა. აწ

2) და მოვიხსენებთ შნსა სახიერებასა

3) მოვიხსენოთ პირველისა

4) იქმნეს და აღმადგინენ ჩნცა

5) ეგრეთცა

6) რ კართა ზედა მომტევებელი

7) მადლისაჲ

8) მოხადის

9) იყოს ვლ აჰა ესერა სიძე

დით¹⁾ და მივეგებოდით მას ძლიერითა სანთლითა და სიხაროვლით ვლალადებდეთ და²⁾ ვიტყოდით + კოვრთხეოვლ არს მომავალი სახელითა ოძთა (რ მისა შოვენის დზად და პატივი და თაყოვანის ცემა ოთი ოკოვეან³⁾).

მარხვათა მეხოვთესა კვრიაკესა: სხრბად ღკმს თავისად ფარისეველის მისთვს და მეხოჯერისა: ხ მწხრსა ჟამსა ქე თქემდი იოვწნბ ბოლნელ ეპსკპსისად ფარისეველის მისთვს და მეხოჯერისა და სავითხავი ესე⁴⁾).

მოიქეციოთ ჩემდა ყლითა გლითა თქნითა იტყვს ონი მოიქეციოთ ჩემდა ყლითა გლითა თქენითა მარხვითა

¹⁾ გამოვედით

²⁾ და ესრეთ

³⁾ ბრძყალეში ჩასმულის მაგიერ № 144-ში: მეოვფე იპტლისად, მდაბალი და მშვიდი: ჰხედავთა სყრელნო ვრ სიხარული იქმნების ცათა შინა ერთსა ზა ცოდვილსა. რნ შეინანოს:

ჰპ გეტყვ თქნ საყუარულნო. ვგრეთ სიხარული იყოს წინაშე ანგელოზთა ღთისათა: ერთა ზა ცოდვილსა რნ შეინანოს.

ხ აწ მოვედით მორწმუნენო და ვილოცვიდეთ სიწმიდით და შევიინანეთ ცრემლითა შეცოდებანი ჩნნი და ვევედრებოდით მრავალ მოწყალესა მას და სახიერსა ღა:

რა სარწმუნოებით და სიწმიდით აღვასრულნეთ ესე დღენი ორმეოცნი და სიხარულით მივიწინეთ აღდგომასა მკუდრეთით ორისა ჩნისა ივ ქე და ერთობით ვადიდებდეთ მამასა და ძესა და წსა სლსა რლისად არს დზად და მადლი და პატივი და თაყოვანის ცემა აწ და მს ოკი ოკე ამენ:

**აწ ნწ იწი
ყყ ჩრ ყყ ძღუ**

(ქორ) (ან) (ნიკონსა) სჟს-სა (?)

⁴⁾ № 144-ში: მეხოვთესა: კრკსა წთა მარხვთსა: სკთხვი: თარგმანებად: სხრბისად ღკმს: თავისად: თქუმული: იოვანე ბოლნელ: ეპსკპსსად: ფარისეველისა მისთვს: და მეხოჯერისა

სიმტკიცისაჲთა¹⁾ დაიპენით გ^ლნი თქ^ნენნი და ნოჲ სამოსელი
თქ^ნი და (მოიქეცით ჩემდა)

ლ. 11, მომეახლებნით მე და მე მიგეახლო თქ^ნ + ითხოვდით
9-11 და მოგვეცეს თქ^ნ ეძიებდით და ჰპოოთ. ირეკდით და
განგელოს თქ^ნ რ^ე ყ^ნი რ^ი ითხოვენ მოიღის და რ^ი
შათე ეძიებნ პოვის და რ^ი ირეკნ განედის + ვინმე იყოს თქ^ნგა-
7, 7-11 ნი რ^ლსა სთხოვდეს ძ^ს თჳსი გინა ასოვლი²⁾ პოჲრსა ნოჲ
ოჲკოვე ქვაჲ მისცეს მას

+ + ანოჲ სთხოვდეს თეჳსა გუელი ნოჲ მისცესა მას:

ოჲკოვეთოჲ თქ^ნ ორგ^ლთა³⁾ იცით მისაცემელი კეთილი
შვილთა თქ^ნთა რაოდენ⁴⁾ არა ოჲფროჲს მამამან თქ^ნმან
ზეცათამან მოგვეცეს თქ^ნ⁵⁾ რაჲ იგი გიკმდეს⁶⁾

+ + ა^ნდ ითხოვდით ხ^ნ სარწმოჲვნობით და გ^ლს მო-
დგინედ და ილოცვედით დაოცხრომელად

+ + და ამასცა იგავსა ესე ვ^რსა⁷⁾ ეტყოდა მათ + ვ^ნ
დაჲ. ყ^ლსა ჟამსა ჯერ არს⁸⁾ თაყოჲანის ცემაჲ ოჲწყინოდ და შე-
5, 7. სლოად სახლსა ღ^თისასა ვ^ნა იგი მეფსალმოჲჲნი იტყჳს: ხ^ნ მე
მრავლითა მოწყალეობითა შ^ნითა შევიდე სახლსა შენსა და
თაყოჲანის ესცე⁹⁾ ტაძარსა წ^ნდასა შენსა შიშითა შენითა.

აწ საყოჲარელნო ჩ^ნდა ჯერ არს თაყოჲანის ცემაჲ
ოჲწყინოდ და ვედრებაჲ წინაშე ო^რისა

521 რ^ე თაყოჲანის სცემდა და ილოცვიდა მოს^ს მთასა ზედა
სინასა (და) ორმოც დღე¹⁰⁾ და ორმოც ღამ^ს + პოჲრი არა

1) სიწმიდისაჲთა

2) ანუ ასული თჳსი

3) ოგოჯონოჯრთა

4) თქ^ნთაჲ რაოდენ

5) თქ^ნ მან

6) მიამს თქ^ნ

7) ესე ვ^რსა იგავსა

8) არსო

9) ესცს

10) დღს

ქამა და წყალი არა სოვა და გამოეცხადა ღ'ი პირის პირ და ჰზრახვიდა მას.

++ ელიაცა თაყოვანის სცემდა და იმარხვიდა ორმეოც დღს და ორმეოც ღამს და ჰზრახვიდა¹⁾ ღ'ა ქორებს შინა: პირის პირ

ისო²⁾ ძს ნავესი თაყოვანის: სცემდა და იღვა ქ'ყანასა ზედა პირ დაქცევით და გამოეცხადა მას ანგელოზი ო'ლისაჲ

ანა დედაჲ იგი სამოელისი. ილოცვიდა და იმარხვიდა სელომს შინა (და) თაყოვანის ცემითა და ლოცვითა ითხოვა სამოელი: ღ'თისაგან ამისთვისცა ოვწოდა სახელი მისი სამოელ რ'ი გამოითარგმანების მსმენელი ღ'თისაჲ: ³⁾

ღანიელ იმარხვიდა ბაბილონს შინა. და თაყოვანის სცემდა ო'ა: და ლოცვითა ⁴⁾ მღვმესა შინა დაოკუშნა ⁵⁾ პირნი ლომთანი და არა შეეხნეს მას: ⁶⁾.

სამთა ყრმათა მარხვითა და ლოცვითა და თაყოვანის ცემითა და შრიტეს აგზებოვლი⁷⁾ იგი საკოვმილი და ცოვარად გარდაექციეს:

ზაქარია და ელისაბედ იმარხვიდეს და ითხოვეს ო'ნისაგან თაყოვანის ცემითა და ლოცვითა იოვანე წინა მორბედი:

იოვანე წინა მორბედი ოვდაბნოდ განვიდა პოვრო ყოვლადვე არა ქამა: ღვნოჲ და იყი არა სოვა (და) ++თაყოვანის ცემითა და ლოცვითა ღირს იქმნა: (და მიემთხვა) კელისა დადებად თავსა ო'ნისასა.

1) იგიცა

2) ისო

3) სმენილი ღმრთისაჲ

4) ილოცვიდა

5) მან

6) იგინი მას

7) აღგზებული

+ + და თოვ ყოველნი არა ვთქოვნეთ შემდგომითი შემდგომად ¹⁾)

აწ იხილეთ და: ძმანო თოვ რაედენი კეთილი მოიწევის ჩნ ზა მარხვითა ლოცვითა და თაყოვანის ცემითა: ხ ამას გეტყვ თქნ საყოვარელნო + რ ოვწყინოდ ჯერ არს ჩნდა თაყოვანის ცემაჲ და ვედრებაჲ და ლოცვაჲ წე ოლსია:

+ + (ისმინეთ²⁾) ესეცა რლსა იტყვს თვთ თავადი

ლუკა 18, 2-5

ო: ვდ მსაჯოვლი ვინმე იყო ერთი ქალაქსა შინა + რა ლთისაგან არა ეშინოდა და კაცთაგან არა ჰრცხოვენოდა: (და) ქოვრივი ვინმე იყო მასვე ქალაქსა შინა რ იგი მოვალნ მისა ზედაჲს ზა (და) ეტყვნ მას: მისაჯე მე მოვალისა³⁾) ჩემისაგან და არა ისმინის მისი მრავალ ჟამ:

ხ ქოვრივი იგი ფდ აწყინებდა მას და მოვალნ მისა ზედაჲს ზედა || ოვწყინოდ (და) თაყოვანის ⁴⁾) სცემნ მას და შეოვვრდებინ: ⁵⁾) + ტირნ: ცრემლოვინ: მოეხვევინ⁶⁾) ფერკთა მისთა (აკოცებნ მოკვლთა მისთა) ამბორს ოვყოფნ კელთა მისთა:

+ + ხ მსაჯოვლი იგი ჰრისხავენ მას და აგინებნ: და განაძებნ მას გარე:⁷⁾) + ად ზინ იგი წე მისსა:⁸⁾) აწყინებნ და ეტყვნ მას: მისაჯე მე მოვალისა ჩემისა გან:

+ + მაშინ თქა მსაჯოვლმან მან გლსა შინა თვსსა⁹⁾): დალაცა თოვ ლთისაგან არა მეშინის: და კაცთაგან არა მრცხოვნინ:

- 1) რნი იგი გვთქუჲმან
- 2) ისმინს
- 3) მისაჯტ მე მოსაჯულისა
- 4) უწყინოდ თაყვანის
- 5) შეურდებინ
- 6) ცრემლოვინ მოეხვს
- 7) გარს
- 8) მისა
- 9) შიდა თვსა

ხ¹ დედა-კაცი ესე ქოვრივი დაუცადებელად: მაწყინებს მე და დამაშრობს მე¹): და არა მიტევებს²) განსოვენებად: +ვისმინო³). მისი და ოკსაჯო მას რათა არღარა მოვიდეს იგი ჩემდა და არცალა მიმდემი მაწყინებდეს იგი:⁴)

აწ ზედავთა⁵) საყოვარელნო რავდენ კეთილ⁶) არს ოვწყინოდ ვედრებად და თაყოვანის ცემა

გესმა მსაჯოვლი იგი (ოვრწმოვნო და) სიცროვეისა (რასა იტყვს): დალაკათოვ⁷) ღ¹თისაგან არა მეშინის⁸) და კაცთაგან არა მრცხოვენინან⁹) ზედაჲს ზედა წყინებისათჲს: ქოვრივისაჲ ამის ვისმინო¹⁰)

მდესლა მსაჯოვლი¹¹) სიცროვეისაჲ¹²) ამას იტყვს და იქმს: ხ¹ ღ¹ არა ყოსა შოვრის¹³) გემაჲ მონათა თჲსთაჲ მაჭირებელთა მათთაგან: +ანოვ არამე ყოსა¹⁴) წყალობაჲ დიდი მათ ზ¹ა რ¹ნი ღ¹ლაღებენ მისა მიმართ ღ¹ს და ღ¹ამს

+ + ანუ არა მე ს¹ლოგრძელ იყოსა მათ ზ¹ა: და მიოვტევენეს შეცოდებანი¹⁵) მათნი + რ¹ნი იგი ოვწყინოდ თაყოვანის¹⁶) სცემდენ და ვევედრებოდინან ო¹ა:

1) და შრომასა შემამთხუევს

2) და არა მიტევებს მე

3) ვისმინო მე

4) მე იგი

5) ხ¹ აწ ჰხედავთა

6) რავდენი კეთილი

7) ურცხვნო დალაკათუ

8) ეშინოდა

9) ჰრცხუენიან

10) ვისმინო მისი

11) იგი

12) სი ცროვეისაჲ

13) არა ყოს შოვრის

14) არა ყოსმე ა-

15) ცოდვანი

16) თაყოვანის

ესაია
64, 4

+ + ჰე¹⁾ გეტყვ თქნ რ ყოს ესე ყნი ონ რნი სთხოვ-
დენ მას: + რ ოფროდს არიან ნიქნი იგი ღთისანი რნი
განოკმზადებიან თვსთა²⁾) მოყოვარეთა თვს: ვა იგი იტყვს „რნი
თოვალმან არა იხილა და ყოვრსა არა ესმა და გლსა
კაცისასა არა მოჰკდა რნი განოკმზადა ღნ მოყოვარეთა
თვსთა:

ხ ოდეს მოვიდეს ძს კაცისაჲ პოოსმეა³⁾ სარწმოვნოვებაჲ
ქყანასა ზა: მიკვრს მე საყოვარედნო მძანო ჩემნო: ნან-
დლვე⁴⁾ ოკოვეთოვ პოვოს სარწმოვნოვებაჲ⁵⁾ ქყნასა ზა

523

+ + რ განკფდა ქყნაჲ და ყნი მკვდრნი მისნი: (და)
მისთანა განმრავლებითა მით ოვრწოვლოებისაჲთა⁶⁾ განკმა
სიყოვაროვლი || მრავალთაჲ და განქარდა სარწმოვნოვებაჲ:
+ რ მრავალთა დაოკტევეს სარწმოვნოვებაჲ და ოკოვრ
იქცეს

მათე
7, 15-

+ სახელი ზა აც სარწმოვნოებისაჲ (ხ): მოსილ არიან
იგინი სამოსლითა ცხოვართაჲთა: ⁷⁾ „მდოვრად⁸⁾ იხედვენ: ხ ში-
ნაგან არიან მგელ მტაცებელ ნაყოფთა მათთაგან იცნენთ⁹⁾
იგინი“ ვა იგი (თვთ) თავადი ონი წამებს და იტყვს:

16

მას¹⁰⁾ ჟამსა კოვალად ეტყოდა იგავსა ოვი ჩნი ივ ქს
მათ რნი იგი ესვიდეს თავთა თვსთა + და სხოვათა მრავალთა
შეოვრაცხ ჰყოფდეს (და) თავთა თვსთა განიმართლებდეს ესე
ვრი იგავი ჰქა მათ

- 1) ჰს
- 2) მისთა
- 3) პოვოსმეა
- 4) ნანდულვე
- 5) სარწმოვნო ებაჲ
- 6) უშჯულოებისაჲთა
- 7) ცხოვეართაჲთა
- 8) მდუმრიად
- 9) და ნაყოფისა მათისაგან იცნეთ
- 10) რა

„შაცნი ვინმე ორნი აღვიდოდეს ტაძარსა მას თაყოვანის ცემად ერთი ფარისეველი და ერთი მეზოვერს¹⁾“

ლუკა
18, 10.
12

„ფარისეველი იგი ერთ კერძო დგა ესრეთ²⁾ თვისაგან ილოცვიდა: „ღო გმადლობ შენ რ არა ვარ ვა სხოვათა კაცთაგანი“³⁾

++ „რ არა ვარ მეძაფი: არცა მტაცებელი: არცა მხაკოვეარი და ცროვ მოწამს: არცა⁴⁾ კოვალად ვარ ვა ესე მეზოვერს + ვიმარხავ შაბათსა შინა ორ დღს: და მიესცი ათეოვლი ყოვლისაგან“⁵⁾ მონაგებისა ჩემისა“

* ფარისეველო რაჟსათვს განლაღებოვლხარ ნანდვლვე⁶⁾ ვა ფარისეველი იტყვი⁷⁾ ვდ არა ვარ ცროვ და მხაკოვეარ და გამხილებენ საქმენი შენნი + თავსა შენსა ესავ და მეზოვერესა მას დაიმრწემებ: თავსა შენსა განიმართლებ და მეზოვერესა მას (შეოვრაცხ ჰყოფ:

თავსა შენსა განიდიდებ და მეზოვერესა მას) დაამდაბლებ: ილოცავ რეცა თოვ რასმე და იტყვ: „ღო გმადლობ შენ რ არა ვერე ვარ ვა სხოვათა კაცთაგანი“⁸⁾).

++ მადლობაჲ იგი კეთილ არს ხ შემდგომი მისი⁹⁾ საესს არს ოვკეთოვრებითა: + ვერ შესაძლებელ არს ერთისა თოვალისაგან წყაროჲსა გამოდინებად¹⁰⁾ ტკბილი და მწარს¹¹⁾ ღა ჰმადლობ და თავსა შენსა იქებ: და სხოვათა მრავალთა განიკითხავ და შეოვრაცხ ჰყოფ:

1) მეზოვერე

2) ესრეთ

3) სხუანი კაცნი

4) არცაღა

5) ვიმარხავ ორორით შაბათსა შინა და მიესცემ ყოვლისაგან მო-

6) ნანდვლვეს

ჩნაგებისა ჩემისა

7) იტყვს

8) არა ვერეთ ვარ ვა სხუანი კაცნი

9) ამისი

10) გამოდინებაჲ

11) მწარე

++ იტყვ¹⁾ რ არა ვარ მზაკოვარი არცა მტაცებელი
 არცა ცროვ მოწამს:²⁾ და არცა მეძავი და თუ ნანდვლვე შენ
 524 არა ხარ ეგრე: ვ რ ეგე იტყვ თავით || თვისთ³⁾ რაჟსათვს და-
 მათე 7,1-2 შჯი⁴⁾ მოყოვასსა შენსა+არა გასმიესა წერილისაჲ მის რასა იგი
 იტყვს: „ნუ განიკითხავთ რა არა განიკითხნეთ და + ნოვცა
 ლ.ქ.ა 6,97- შჯით⁵⁾ რა არა დაისაჯნეთ საწყაოვლითა რლითა მიოვწყოთ
 88 მითცა მოგეწყოს (თქოვენ“)

ზინათოვ რაჟსათვს აყოვედრებ ჰირის ჰირ მეზუერესა
 მას და იტყვ: არცა და ვარ ვა ესე მეზოვერს:⁶⁾ შენ ვინ ხარ
 რი განიკითხავ სხვსა მონასა დგეს სამე თვისისა ორისათვს
 გინა თოვ დაეცეს დგეს სამე: რ შეძლებელ⁷⁾ არს ორი იგი
 მისი დამტკიცებად მისა⁸⁾

იტყვ ორი დღს⁹⁾ ვიმარხი¹⁰⁾ შაბათსა შა და ათეოვლი მი-
 მივსცი ყვლისგან მონაგებისა ჩემისა გლახაკთაო:¹¹⁾ + ზ ფარ-
 მათე 8,3 სეველო რაჟსათვს ჰმალლოვი და ჰქადაგებ ამას: არა გესმაა რა-
 სა იგი იტყვს + „ნოვ აგრძნობნ მარცხენს¹²⁾ შენი რასა იქმო-
 ლის მარჯოვენს¹³⁾ შენი“

ოკოვეთოვ ამას იქმ ღთისათვს: ღნ თვთ ოვწყის ყრი
 რ იგი არს გლთა მეცნიერი და მან ოვწყის დაფარულ-
 ნი კაცთანი

ბ აწ არა თუ ღწთისათვს არს საქმს ეგე ში ად
 მოვრე ბოროტი დათესოვლ არს შნთანა სიტყვსა მისთვს

1) იტყვი 2) ცრა მოწამე

3) ეგე შენ იტყვ თავით შენით

4) დასჯი

5) დასჯით

6) მეზუერე 7) შეძლებელ

8) მისსა

9) იტყვ რამეთუ ორი დღე

10) ვიმარხე

11) გლახაკთა

12) მარცხენე

13) მარჯოვენე

ოწისა რლი თქა მეზოვერეთათჳს: ვდ „მეზოვერენი და ცოდვილნი წინა გიძლოდიან თქნ სასოვეველსა ცათასა“¹⁾

ღა ესეცა უწყოდე: რ ესე ვრი ჩოვეოვლებაჲ არს ფარისეველთაჲ ყლსა რასაცა იგი იქმანედ წე კრებოვლსა და ერსა შს საჩოვენებელად კაცთა: რა იდიდებოდიან მათგან და მათგანცა მიილიან²⁾ სასყიდელი მათი: + რ ამპარტავანთა³⁾ ღნი შემოვსრავენ:⁴⁾ ხოლო მდაბალთა მოსცის⁵⁾ მადლი:

+ + ღა კოვალად იტყჳს „შეპრისხენ შნ ამპარტავანთა წყეულ არიან: რ მათ გარდააქციეს მცნებათაგან შენთა“.

„ხ მეზოვერს⁶⁾ იგი დგა ერთ კერძო და არა უნდა არცალა თოჳ ზე ახილვად თოჳალთა მისთა ად იცემდა მკერდსა მისსა⁷⁾ და იტყოდა: „ღო მილხინე ცოდვილსა ამას: ოლო ოკოვეთოჳ ჯერ არს მომიტევენ მე შეცოდებანი ჩემნი(ი)“.

+ + მჳა საყოვარელნო (ვითარი) კეთილი განზრახვაჲ განიზრახა მეზოვერემან მან + რ ვერ აღიხილვიდა თოჳალთა ზეცად || ად სოვლთქოჳმითა მით ოვსიტყოველითა იცემდა მკერდსა თჳსსა და იტყოდა: „მან ოვწყნის დაფაროვლნი გლისა ჩემისანი მანვე გლის კმა ყვენეს აოვრაცხელნი ესე სოვლთქოჳმანი ჩემნი ოვსიტყოველნი + და ვიცი და მრწამს ოკოვეთოჳ ინებოს შემძლებელ არს იგი აკოცად ყლთა ცოდვათა ჩემთა“⁸⁾:

ღა გეტყჳ თქნ საყოვარელნო იხილეთღა რავედენსა მადლსა მიემთხვა მეზოვერს იგი (და) რავედენსა მოტევებასა ცოდვათასა გარდამოვიდოდა იგი მიერ ტაძრით განმართლებოვლი

1) დედან: სასოვეველსა ცათასა.

2) მიილიან

3) ამპარტავანთა

4) შემოვსრავენ

5) მოსცის

6) მეზოვერს

7) თჳსსა

8) ჩემთაჲ

დიდითა მით სიმდაბლითა თვისითა ლაღადებდა და იტყოდა კეთილ არს ჩემდა ო¹ ო² ო³ დამამდაბლეთ მე ო⁴ ა ვისწავლეთ მე სიმართლენი შენნი.

ღა ო¹ სიმდაბლესა შინა ჩ²ნსა¹) მომიკსენნა ჩ²ნ²) და ო³ მოჰხედა³) ლოცვასა მდაბალთასა და არა შეოკრა ცხყო თხოვაჲ მ⁴თი.

ლუკა 18,14

ხ¹ ფარისეველი იგი გარდამოვიდოდა განცროკვებოვლი და სირცხვლეოვლი სილაღითა მით მისითა: + ო² ო³ ალიმალლოს თავი თვისი იგი დამდაბლდეს და ყ⁴ლმან ო⁵ნ¹ დამდაბლოს თავი თვისი⁴) ამაღლდეს

აჲ მოვედიო ძმანო ჩემნო საყოვარდნო და სასოკრველნო ქ⁶სნო⁵) მოვიძოვლნეთ და მოვიძაგნეთ საქმენი იგი⁷ და სიტყოვანი ფარისეველისანი

(ღა შევიყოვარნეთ საქმენი იგი და სიტყოვანი მეზოვერისანი) და მისთანა ვილოცვიდეთ⁸) და მისთანა თაყოვანის ვსცემდეთ და ვევედრებოდით და მისთანავე სლოვითქოვმიდეთ უსიტყოველად

+ + მისთანავე ვლაღადებდეთ და ვიტყოდით:⁹) + „ო¹⁰ გვლხინე⁶) და მოგვტევენ შეცოდებანი ჩ¹¹ნნი“.

+ + ღა ო¹² ა წ¹³დანი ესე დღენი ორმოცნი აღვასროვლნეთ ღირსებრით (და) წ¹⁴დითა გ¹⁵ლითა ვიმარხვიდეთ და ვილოცვიდეთ + ო¹⁶ ა მივემთხვნეთ და მივიწინეთ მკოვდრეთით აღდგომასა¹⁷) ო¹⁸ნისა ჩ¹⁹ნისა ი²⁰ვ ქ²¹სსა და სიხარულით ვდღესასწაოვლობდეთ.

1) სიმდაბლესა ჩემსა

2) მომიკსენა მე

3) მოხედა

4) თვისი იგი

5) ქ⁶სნო და

6) და შევიყოვარნეთ სიტყ⁷ნი და საქმენი მეზოვერისანი

7) ვიტყოდეთ

8) გვლხინე

9) მას

და ერთობით ვადიდებდეთ მამასა და ძესა და წინასა
სწლსა რწლისა შოკენის დება მადლი პატივი¹⁾) (და თაყოვა-
ნისცემაჲ) აწ და მდს და ოკნი ოკე ამნ.

მეექვსისა კვრკესა სამხრად სხრბაჲ ლკაჲს თა-
ვისაჲ რნი იგი შევარდა კელთა ავაზაკთასა: ხ მწხ-
რისა უამის თქმლი იოვანს ბოლნელ ეპსკპსსაჲ: მის-
თვს რნი იგი შევარდა კელთა ავაზაკთასა დაიწულა
იგი და სკითხვი ესე:²⁾

სიმართლს მართლისაჲ მის ზავე³⁾) იყოს: და ოვრჩოვლო-
ებაჲ ოვრჩოვლოჲსაჲ მის ზავე⁴⁾) იყოს: იტყვს ონი და ოვრ-
ჩოვლომან⁵⁾) თუ მოაქციოს ყლთაგან ოვრჩოვლობათა მისთა⁶⁾)
რლ ქმნა: და დაიმარხნეს მცნებანი ჩემნი და ყოს წყალობაჲ
და სიმართლს ცხოვრებით ცხონდეს⁷⁾) იგი და არა მოკოდეს:
+ და ყნი შეცოდებანი მისნი რლ ქმნა არაღა რა მო-
ვიკენენ⁸⁾) სიმართლესა მას შინა ად ცხოვრებით ცხონდეს⁹⁾)

რ არა ნებით ვინებო სიკოვდილი ოვრჩოვლოჲსაჲ მის
იტყვს ონი ად მოქცევად მისი: გზისა მისგან¹⁰⁾) ოკეთოვრისა:

1) პატივი და მადლი

2) მეექვსესა კვრკესა წთა მრხთსა: თარგმანებჲ: სახარებისაჲ
ლკაჲს. თვისაჲ: მისთვს რნი იგი შევარდა პელთა ავაზაკთასა: + სკითხვი:
თქმლი იოვანს: ბოლნელ: ეპსკპსსაჲ.

3) ზა

4) უშჯლობჲ უშჯლოჲსა მის ზა

5) უშჯლომან

6) უშჯლობათა მისთაგან

7) ცხოვრებით ცხონდეს

8) მოვიპსნს

9) მას შინა: რლ ქმნა და ცხოვრებით ცხონდეს

10) გზისაგან მისისა

აწ ხედავთა¹⁾ საყოვარელნო რავედენ²⁾ არს სწლგრძელე-
ბაჲ მისი და მიოვწდომელი მისი სახიერებაჲ და კაცთ მოყოვა-
რებაჲ.

მათე 16, 24
მარკ. 8, 34
ლუკა 9, 23
რ არა ჰნებაჲს მას სიკოვდილი ცოდვილისაჲ აწ მოქ-
ცევაჲ და ცხორებაჲ. ამისთვისცა დაოვცხრომელად ლაღადებს
და იტყვ(ს) ოწ: „რლსა ოვყოვარდე მე ოვვარ³⁾ ყაენ თაჲი.
თვსი⁴⁾ აღიღენ ჯწრი თვსი და შემომიდეგინ მე“.

ლუკა 9, 61
მაშინ ეტყოდა ვინმე მას: „ოწო მიგდედე⁵⁾ შენ ვწეცა
ხვდე⁶⁾ აწ მიბრძანე პირველად რა ვიჯმნე სახლეოვლთა ჩემ-
თაგან“.

ლუკა 9, 62
მაშინ ჰქა მას იწ: „არაინ დასდვის კელი ერქოვან-
სა და იხედავენ იგი ოვკოვმართ და წარემართის მას სასოვფე-
ველსა⁷⁾ ცათასა“:

მათე 9, 37
ლუკა 10, 2
ჴ კაცო ოდესღა წარმართებულ ხარ რასაღა იხედავ
ოვკოვმართ: რაჲსათვს შოვრები რლლისა სასყიდელი არა მოგა-
ქოვს „სამჲალი ფწდ არს ხწ მუშაკნი მცირედ არიან“:

მათე 13, 16
სასოვფეველი განღებოვლ არს ხწ შემავალნი მცირედ არიან
მოძლოვარი კეთილი მოსროვლ არს, ლაღადებს და იტყვს გვთ-
ხრობს და გოვასწავებს+ოვკოვეთოვ ისმინოთ ჩემი და ისწავლ-
ნეთ გცნებანი ჩემნი კეთილსა ქყნისასა || შქამდეთ თქწ
ხწ ნეტარ არიან თოვალნი რლლთა იხილონ რლლსა ესე თქწ
ხედაეთ:⁸⁾

+ + რ მრავალთა წნაწრმტყლთა და მამათ მთავართა
სწადოღა ხილვის რლლსა ესე თქწ ხედაეთ⁹⁾ და არა იხილეს და

1) ჰხედავთა
2) რაოდენ
3) უვარ
4) თვსი და
5) მიგდედეღ
6) ხვდოდი
7) შინა
8) ჰხედაეთ
9) ჰხედაეთ

სმენად რაჲ ესე გესმის¹⁾ და არა ესმა + ეჰა საყოვარელნო ^{მათე 13,17}
 ნანდვლვე ნეტარ არიან იგი თოვალნი რ'ლთა იხილეს ესე
 ვ'რი ო'ლი (და) ნეტარ არიან ყურნიცა იგი რ'ლთა ესმნეს
 ტუბილნი იგი სიტყოვანი ცხორებისანი + პირისაგან მისისა:
 რ' ესე ვ'რთა სიტყოვათა ეტყოდა ო'ნი იგი და მაცხოვარი
 ყ'ლთაჲ.

მას ჟამსა აღვინმედგა შჯულის მდებელი რ'ნი გამოს-
 ცდიდა ო'ნა ჩნსა ი'ვს და ეტყოდა „მოძლოვარ: რაჲ ვქმნე ^{მარკ. 10,17}
 რ'ნა ცხორებაჲ საოკოვნოჲ დაიმიკვდრო“: + # შჯოვლის ^{ლუკა 10,26}
 მდებელო რაჲსათჳს გამოსცდი ო'ნა და მოძლოვარსა: გამოც- ^{18,18}
 დაჲ იგი არა სამართალ არს + ხ' კითხვაჲ იგი შუენიერ
 და პატიოსან.

+ + იკითხავ და იტყვ: „მოძლოვარ რაჲ ვქმნე²⁾ რ'ნა
 ცხორებაჲ³⁾ საოკოვნოჲ დაიმიკვდრო:“

მდესლა შჯოვლი იცი და წიგნი აღმოგიკითხვან⁴⁾ არამე
 იცია რაჲ ჰქმნე რ'ნა ცხორებაჲ საოკოვნოჲ დაიმიკვდრო

აწ იხილეთ სიმდაბლს იგი ო'ნისა ჩნსისაჲ ვ'რ იგი
 სიტკობებით და სიმდაბლით ეტყვს მას: „შჯოვლსა რაჲ წერილ ^{ლუკ. 10,26}
 არს ვ'რ აღმოიკითხავ:“⁵⁾ ოჯილავს მე ვისა ესე ვ'რი სიმ-
 დაბლს რ' მეყსეოვლად: არა ასწავა მას ა'დ მისითავე პირითა
 ჰკითხავს მას და ეტყვს:⁶⁾ „შჯოვლსა ვ'რ წერილ არს ვ'რ აღ-
 მოიკითხავ?“

+ + ხ' მან ჰქა მას: „შეიყოვარო ო'ნი ღ'ნი შე- ^{ლუკ. 10,27}
 ნი + ყ'ლითა გ'ლითა შ'ითა და ყ'ლითა ს'ლითა შენი-
 თა; და ყ'ლითა ძალითა შენითა: და ყ'ლითა გონებითა შენი-
 თა და მოყოვასი შენი ვ'ნა თავი შ'ი“.⁷⁾

1) ესე თქნ გესმა   2) ვქმნე
 3) ცხორებაჲ
 4) წიგნი აღმოგიკითხავს
 5) აღმოგიკითხავს
 6) იტყვს
 7) თვისი

ოდესღა ესე იცი რ' ჯერ არს შეყოვარებად რ'ნი
ღ'ნი ყლითა გ'ლითა და ყლითა ს'ლითა და ყლითა და-
ლითა და ყლითა გონებითა + ოდეს ამას ჰყოფდენ ღ'სა
ყლად შევე არა სცოდო ად დაიმარხნენ ყ'ნი მცნებანი და სა-
მართალთა მისთა ხვდოდნ.

ღა მოყოვასი თოვ შენი¹⁾ ვ'ა თავი თვისი გიყოვარდეს რ'
+ სიყოვაროვლსა არაა შოვრნ არა მალლოვინ არა განლაღ-
ნის || არა სატყვხენელ იქმნის არა ეძიებნ თავისა თვისისასა:

528

სიყოვაროვლი არა სადა დავარდის: სიყოვაროვლმან მო-
ყოვასსა ბოროტი არა სადა ოჯყვის აღმასრულებელ რ'ხოვლი-
სა არს სიყოვაროვლი ესე არს სამართალი წ'ე ღ'თისა გოვა-
ლენ შ'ნცა ვგრევე ჰყოფდი და სცხონდენ²⁾ „ხ' მას ვ'ა უნდა
განმართლებად თ'სა თვისსაჲ ჰქ'ა ი'ვ³⁾ ვინ არს მოყოვას ჩემ-
და?“

ლუკ.
10,29

„მაშინ მიუგო ი'ვ და ჰქ'ა მას: „კაცი ვინმე ერთი გარ-
დამოვიდოდა იტ'ლემით იერიქოდ და ავაზაკნი დაესხნეს
მას გზასა ზ'ა რ'ლთაცა შეიპყრეს იგი და განძარცოვეს + და
წყოლოვლებად დიდი დასდევს მას ზ'ა: სიკოვდილდ⁴⁾ მიაწიეს იგი
და წარვიდეს:“

ლუკ.
10,30

ხ' საყოვარელნო ვიხილოთ და გ'ლის კმა ვყოთ ვინმე
იყო კაცი იგი ერთი რ'ნი გარდამოვიდოდა იტ'ლ'მით იე-
რიქოდ.

ესე კაცი ადამ⁵⁾: იყო რ'ნი დამკვდრებოვლ იყო სამოთხე-
სა შინა რ' იტ'ლ'მი სამოთხედ გამოისახვის + (და) ესე ადამი
სამოთხეს შ'ა ვიდოდა იმოთხვიდა და იშოვებდა და იხარებდა
და + აჰა ავაზაკნი დაესხნეს მას რ'ლთაცა განძარცოვეს იგი:

1) შ'ნითუ

2) სცხომდს

3) და ვინ

4) სიკოვდილდ

5) ადამი

და წყლოვლებად დიდი დასდევს მას ზა და სიკოვლილ¹⁾ მიხლ-
წიეს იგი და წარვიდეს:

ბ ავაზაკნი იგი ეშმაკნი იყვნეს²⁾ მოვიდა ეშმაკი სამოთხედ
და პოვა ადამი სამოთხესა შინა შემკოვლი და შემოსილი მად-
ლითა მით სლიერითა + (და) მოვქოვესვე შეიპყრა იგი (და)
განძარცოვა შოვრითა მით გესლენითა:

ღ ატოვანა და მოწყლა იგი: წყლოვლებითა დიდითა და
მოცააკოვდინა იგი სიკოვლილითა მით საოვკოვროთა: + გან-
კიცხა: განაქიქა: განბასრა:³⁾ და დაავდო იგი ქყანასა და
წარვიდა.

(ღა) იღვა ადამი განძარცოვლი და განშიშოვლებოვლი
წყლოვლი და მომკოვდარი ეძიებდა შემწესა და არავის ჰპო-
ებდა:

მას ჟამსა იხილა ონი მომავალი სამოთხედ და დაეძალა
ადამი შიშოვლობისა მისგან + და წყლოვლებისა მისისა:⁴⁾
+ ესმა კა ონისა ღა ვიღოდა რაჲ შს სამოთხესა მას: და
ჰქა ონ აღამს: „აღამ: აღამ: სადახარ“

დაბ
ა, მ—

+ + ბ მან ჰქა მას: „მესმა კა ში ხვლოდ⁵⁾ რაჲ
შს სამოთხესა⁶⁾ და || შემეშინა რ შიშოველ ვარ და დაგემა-
ლე“⁷⁾ + ჰქა მას ონ: „და ვინ გითხრა რ შიშოველ ხარ
შნ არა თუ ხისაჲ მის შკამეა: რლისაჲ გამცენ შენ (არა. ჰა-
მაჲ):

529

+ + „ხ აწ რ არა ისმინე კმისა ჩემისაჲ (და შკამე ხი-
სა მისგან) წყეულ იყვენ ქყნაჲ საქმეთა შინა: შენთა ეკალი
და კურომსთავი აღმოგიცენდებოდეს შენ და შკამდე შენ
თივასა ველისასა: ოფლითა პირისა შენისაჲთა შკამდე⁸⁾ პურსა.

1) სიკუდილ

2) არიან

3) და განბასრა

4) სლითა წყლოვლ იყო იგი:

5) ხვლოდ

6) სამოთხესა

7) დაგემალს

8) შკამდე შენ

შენსა ვე მიქცევადმდე¹⁾) შინდა მოზნვე ქეყნად რლისა გნ-
ცა გამოისახე.²⁾

„რ მიწისაგან შექმნულ იყავ და განგძარცოვა შენ ეშ-
მაქმან და აწ მოზნვე მიწად მიიქცე“³⁾)

და გამოკადა ორ სამოთხისა მისგან: მოვიდა ეშმაკი და
კოვალად პოვა ადამი მარტოდ გარეშს სამოთხესა მას ვა
ცხოვარი გარეშს ბაქსა:

რ რეს განეყენის მადლი ღე კაცთაგან მაშინ მარ-
ტოჲ დაშთის⁴⁾) იგი: ვა იხილა ეშმაქმან რ მარტოჲ იყო
ადამი შეიპყრა იგი ვა მკეცმან ბოროტმან და სდ მოაკლუ-
ნა იგი: წარიტაცა და შეავლნა მას ბჭენი ჯოჯოხეთისანი
და მოზნ დააგლო იგი გზა⁵⁾) ზედა ქოვესკნელისასა და წარ-
ვიდა

ლუკ.
10,81 + + „მდღელი ვინმე მოვიდოდა მასვე გზასა მიემთხვა
ადამს იხილა იგი და თანა წარჰკადა“. ვინმე იყო მდღელი იგი
რი მივიდოდა მასვე გზასა და იხილა ადამი გზასა ზა დაცე-
მოვლი და თანა წარჰკადა:

ესე მდღელი აპრონ იყო რი უძლოდა მოსეს თანა ერსა
მას იტლისსა ესე აპრონცა მოვეკოვდა⁶⁾) და შევლნა მან
ბჭენი ჯჯხთისანი და იხილა ადამი დაცემოვლი გზასა ზა
და თანა წარჰკადა.

ლუკ.
10,81 „და ეგრევე⁷⁾) სახედ ლევიტელი ვინმე მივიდოდა მასვე გზა-
სა“. ესე ლევიტელი მოსე⁸⁾) იყო შჯოვლის მდებელი: რი მო-
კულა მანცა შევლნა ბჭენი ჯოჯოხეთისანი+(და) მიემთხვა იხი-
ლა ადამი გზასა ზა დაცემოვლი და იგიცა თანა წარჰკადა

1) მიქცევადმდს

2) გამოისახს

3) მიიქცე

4) დარჩის

5) გზასა 6) მოვეკოვდა

7) ეგრევე 8) მოსე

9) მოსს

სამარიტელი ვინმე მგზავრ მოვებდოდა და მიემთხვა მას¹⁾ იხილა (იგი) და შეეწყალა²⁾ ვინმე არს ესე სამარიტელი რ³⁾ი მოვალს მოგზაოვრად:

584

+ + არა თუ სამარიტელი || ა⁴⁾დ მარიამისგან შობილ⁵⁾ რ⁶⁾ი სამარიტელად იწოდა⁷⁾

მსე მოვიდა მოგზაოვრად ზეცით ქ⁸⁾ყნად და კორცნი შე-
ისხნა წ⁹⁾დისაგ¹⁰⁾ნ ქ¹¹⁾წლისა¹²⁾ ამანვე პირველად პირველ შექმ-
ნოვლი იგი ადამ შეცოდებისა მისთვის სამოთხით გამოკადა.

მსე მოვიდა ზეცით ქ¹³⁾ყნად შეეწყალებად მისა ჯ¹⁴⁾ურ-
კუმ¹⁵⁾დ დაითმინა: სიკოვდილ¹⁶⁾ორ თავს იდვა: (საფლავსა დაიდვა)
ბჰეთა ჯოჯოხეთისათა შევიდა პატროსნითა (მით) ჯ¹⁷⁾რითა მი-
სითა¹⁸⁾ + მოვ¹⁹⁾ნ შინა იხილა ადამი დაცემოვლი და ყ²⁰⁾რი ნათე-
სავი კაცთაჲ მისთანა წ²¹⁾ყლოვლებითა²²⁾ დაცემული:

იხილა იგი და შეეწყალა მოვიდა და შეოვხვა წ²³⁾ყლოვლე-
ბაჲ იგი მისი რაჲმე არს სახოვეველი იგი წ²⁴⁾ყლოვლებისაჲ მის
ჩ²⁵⁾ნისაჲ: + ესე არს რ²⁶⁾ შეცოდებათა თვს ყ²⁷⁾ლისა სოფლისა-
თა იწყლა იგი: „და ჩ²⁸⁾ნ წ²⁹⁾ყლოვლებითა მისითა განვიკოვრ-
ნენით.“

„და დაასხა მას ზ³⁰⁾ა ზეთი და ღ³¹⁾ვნოჲ“: + ზეთი იგი ლ³²⁾ქ³³⁾
რ³⁴⁾ლ დაასხა ესე არს დიდი იგი მოწყალეებაჲ მისი რ³⁵⁾ლ³⁶⁾ მოჰ-
ფინა ჩ³⁷⁾ნ ზ³⁸⁾ა რ³⁹⁾ლსა(ცა⁴⁰⁾) ესე წ⁴¹⁾ყლითა ნათლისღებსა⁴²⁾ (ესცხებთ
ზეთსა მას) + და ცხებითა მით ზეთისაჲთა მივემთხოვევით მო-
სლოვასა ს⁴³⁾ლისა წ⁴⁴⁾დისასა ჩ⁴⁵⁾ნ ზ⁴⁶⁾ა:

- 1) იგი მას
- 2) შეეწყალა იგი
- 3) პურიათა მიერ
- 4) ქლწლისა მარიამისგან
- 5) თვისითა
- 6) თვისითა
- 7) რ³⁾ი
- 8) რ⁸⁾ლ არს (?)
- 9) ნათლისღებაჲ და ზეთითა

... + + ხ ღვნოჲ იგი რ'ი¹⁾ დაასხა ესე არს წ'ჲ და პატიოსანი (და) უკრწნელი სისხლი მისი + რ'ლ დასთხია და მოგოვცა ჩ'ნ რ'ა მოვილოთ მოსატაეებელად ცოდვათა ჩ'ნთა:

ლუკ. 10,84

„და აღსოვა იგი კაპრაოვლსა (მას) თჳსსა ზ'ა“.

+ + მსე არს რ' კაპრაოვლი²⁾ სიმდაბლედ და ჯუარად გამოისახების³⁾ + რ' დიდსა მას სიმდაბლესა მისსა და პატიოსანსა ჯუარსა (მისსა) მოკიდებოვლ არს სასოებაჲ ჩ'ნი: და (რ') შეიყვანა იგი პანდოქიონსა ხ' პანდოქიონი⁴⁾ გამოითარგმანების. „შემწყნარებელი ყ'ლთაჲ“⁵⁾

ხ' რაჲმე არს შემწყნარებელი ყ'ლთაჲ: (ესე არს წ'ჲ ეკლესიაჲ შემწყნარებელი ყ'ლთაჲ). ილოვაწა იგი და შეიყვანა იგი პანდოქიონსა⁶⁾ რ'ლ არს ეკლესიაჲ. „და ხვალისაგან ვ'რ გამოვიდოდა მიერ მისცა ორი დრაჰკანი შემწყნარებელსა

ლუკ. 10,85

881 || ყ'ლთასა ეკლესიასა

და ჰქა მას: ესე ადამი და ყ'ი ნათესავი კაცთაჲ დაბადებული ჩემი რ'ი ვპოვე⁷⁾ ბჭეთა ჯოჯოხეთისათა (შეწყდომილი) და გამოვიყვანე⁸⁾ მიერ და მოგგოვარე⁹⁾ შენ.

„პაჲ ესერა მოგცემ¹⁰⁾ შენ ორსა დრაჰკანსა რ'ლ არს წ'ჲ კორცი ჩემი და პატიოსანი სისხლი ჩემი + რ' ოქროჲ იგი რავედნცა გამოიცადებინ: ოვწმიდეს იპოვებინ: და არა რაჲ დააკლდებინ: ეგრეცა პატიოსანი კორცი და სისხლი ქ'სი¹¹⁾“

1) რ'ლ

2) კარაული იგი

3) გამოისახვის

4) პანდოქიონსა ხ' პანდოქიონი

5) ყოველთა შემწყნარებელი

6) პანდოქიონსა

7) შეწყდომილი

8) გამოვიყვანე

9) მიგგოვარე

10) მიგცემ

11) წმიდაჲ პორცი და პატიოსანი სისხლი ქ'ესი

რადენცა მოეფინებოდის ჩნ ზა: ოვფროასლა გამოცდილ იპოს¹⁾ და აკლდეს მას არა რაა²⁾

ამისთვისცა³⁾ ეტყვის წდასა ეკლესიასა აჰა ესერა მიგცემ შენ ორსა ღრაჰკანსა რლ არს წდა კორცი ჩემი და პატიოსანი სისხლი ჩემი: + ამით ილოვწიდე⁴⁾ ესა ამას ჩემსა:

+ + და თუ რაამე სხვადაცა საკმარ იყოს შნდა კოვალად მოვალ და ყლადვე შენთანა ვარ ნოვ გეშინინ: ნოვ გეშინინ არა დაგიტეო შენ ობლად: ლქკ. 10, 85
მათე 28, 80

რ მე აჰა ესერა შენთანა⁵⁾ ვარ ყლთა დღეთა და ვე აღსასროვლადმდე⁶⁾ სოფლისა:

„აწ ვინ ამათ სამთაგანი ოვმანლობელეს იყოს მისა რი იგი შევარდა კელთა ავაზაკთასა:“ ვიცი და მრწამს საყოვარელნო რ რნ იგი ყო წყალობაჲ მის ზა: ხ აწ ძმანო ჩემნო ჩნცა ეგრევე ვჰყოფდეთ და ვცხონდეთ:“⁷⁾ ლქკ. 10, 86

აწ მოვედით და შევიდოდეთ⁸⁾ ყლთა შემწყნარებელსა წდასა ეკლესიასა და ვეზიარებოდეთ წდასა მას კორცსა და პატიოსანსა სისხლსა ჰეშმარიტისა ძისა ღთისასა (და) თაყოვნის ვსცემდეთ და ვევედრებოდეთ: რა წდანი ესე დღენი ორმეოცნი მშუდობით აღვასროვლნეთ და სიხაროვლით

+ + (და) მივიწინეთ დღესა⁹⁾ მას ორისასა: + რ დღე¹⁰⁾ იგი ოდა ვა მზს მოვალს და მოეფინების მკულრეთით აღდ-

1) იპოვოს

2) და მას არაჲ დააკლდეს

3) ამისთვის

4) ილოვწიდე

5) თქნთანა

6) აღსასროვლადმდე

7) ვცხონდეთ

8) შეუდეთ

9) დღესა

10) დღე

გომამ ორისა ჩნისა ივ ქსი:¹) და ერთობით ვიხარებდეთ და ვიშოვებდეთ ნათელსა მას შინა აღდგომისასა..

+ + და ვადიდებდეთ მამასა და ძესა და წსა სწლსა რწლისა*) შოვენის ღმრადილი პატივი და თაყვანის²) ცემა აწ და მდს და ოკნი ოკნი ამენ..

მეშვდესა კრკესა სამხრად: სხრბა ლკეს თვისაჲ
მდიდრისათვის და ლაზარეს თვის ხ მწრისა ჟამსა:
ჲ თქმლი იოვნი ბოღნელ ეპისკოპოსისაჲ მდიდრისა თვის
და ლაზარესთვის და სწთხვი ესე³)

ძირი ყლისა სასოებისა⁴) კეთილისაჲ ესე არს პირველად სარწმუნოებაჲ⁵) შეოვრყველი: მარხვაჲ სიწმიდით ლოცვაჲ და ვედრებაჲ გლს მოდგინედ: გლახაკთ მოწყალებაჲ: სტოვმართ მოყუარებაჲ + ოკცხოთა შეწყნარებაჲ დასასროვლად და დასაბეჭდველად ამის ყლისა რა განჰყიდო მონაგები შენი და მისცე⁶) გლახაკთა და სიმართლს ში ეგოს ოკნი:

ამას თვთ თავადი ონი გოვასწავებს და იტყვს ვდ „განყიდე ყნი მონაგები⁷) ში და მიეცე გლახაკთა და აღიღე⁸) ჯრი და შემომიღე მე⁹) და გაქოვნდეს საფასს მოოვკლებელი

1) ქესი *) რწლსა

2) თაყვანის

3) მეშვდესა. კრკესა წთა. მარხვთასა სკითხვი: თქმლი იოვანი: ბოღნელ ეპისკოპოსისაჲ: თარგმანებაჲ: წდისა სხრბისა: ლკეს: თაყვისაჲ. მდიდრისა თვის: და ლაზარესთვის. გლხვისა:

4) სასოებისაჲ

5) სარწმუნოებაჲ:

6) მისცე

7) განჰყიდო მონაგები

8) აღიღე

9) მე და

ცათა შინა: + და აღივსოს სწლი ში ნაყოფითა სიმართლი-
საათა რწლ არს ესე:

+ + სიყოვაროვლი: სიხაროვლი: მშვდობაჲ + სწ-
გრძელებაჲ სიტკობებაჲ: სახიერებაჲ: სარწმონოვებაჲ ყოვდრო-
ებაჲ¹⁾ და მოთმინებაჲ..

ხ ძირი ყლისა ოვკეთოვრებისაჲ არს ვეცხლის მოყოვარე-
ბაჲ რწნ შეკრის²⁾ ბოვნებაჲ³⁾ კაცისაჲ: და მისგწნ გამოვლენან
ანგაპრებანი ბოროტნი: სოსენი: არა წწდბნი:⁴⁾ ბილწებანი
კერპთ მსახურებანი:⁵⁾ წამლებანი:⁶⁾ მტერობანი: კდომანი+შოვ-
რობანი: გწლის წყრომანი წვალებანი⁷⁾: შფოთებანი ლირწობანი
მთრვალობანი: სილოდანი: ცილობანი: (და ცილის წამებანი): ღ
შგავსნი ამათნი+ვწა წწ მცქლი იტყვს: ესე ვწრისა⁸⁾
მოქმედთა სასოვფეველი ღწ ვერ დაიმკუდრონ:⁹⁾

ამის თვსცა¹⁰⁾ გოვასწავებს თვთ თაფალი¹¹⁾ ოწ მკსნელი
და მაცხოვარი ჩწნი და იტყვს „ნოვ გეშინინ მცირესა მავასსაწ-
წყსოსა რწ სათნო იყო მამამან თქწნმან¹²⁾ მოცემად თქწნდა სა-
სოვფეველი+განყიდეთ მონაგები თქწნი და მიეცით ქველის
საქმს¹³⁾ თქწნი და მოიგენითს აფასენი (თქწნნი) მოოვკლებელ-
ნი ცათა შინა:

+ + სადა არცა მჭამელმან და არცა მლილმან¹⁴⁾ გან-
რყოვნეს + და არცა მპარავთა განიპარონ..

+ + რწ სადაცა¹⁵⁾ საოვწჯენი¹⁶⁾ მოვწცა || იყენედ გწლნი 533
თქწნნი და თქწნ მოირტყენით წელნი თქწნნი და აღანთენით
სანთელნი თქწნნი + და განემზადენით: რწ არა ოვწყით დღს
იგი არცა ჟამი ოდეს ოწ იგი თქწნი მოვიდეს ნეტარ იყენენ

1) ყუღროვებაჲ	9) დაიმკუდრონ:
2) შეკრის	10) ამისთვსცა
3) გონებაჲ	11) იგი
4) არაწმიდებანი	12) თქწნ
5) კერპთმსახოვრბნი	13) საქმე [მელმან
6) წამლობანი	14) არცა მლილმან და არცა მჭა-
7) წვალებანი, შფოთებანი, ჰლირ-	15) იყენწ საოვწჯენი თქწნი
8) რამეთუ ესე ფრისა [წებონი	16) თქწნი

იგი მონანი რ'ლთაჲ მოვიდეს ო'ნი იგი მათი და პოვენეს იგინი განმზადებოვლნი: + ჰე გეტყვ თქ'ნ: რ' მრავალთა¹⁾ მონაგებთა მისთა (ზ'ა) დაადგნეს:²⁾

+ + ხ' ოკოვეთოვ თქ'ას ბოროტმან მან მონამან გ'ლსა თვსსა ვ'დ ჰყოვნის ო'ნი იგი მისი³⁾ მოსლოად: და იწყოს გოვემად მონა მოყოვასთა მათ მისთა ჰამდეს და სოვმიდეს მომთრვალეთა თ'ნა

მას ჟამსა მოვიდეს ო'ნი მის მონისაჲ: ჟამსა რ'ლსა არა ჰგონებდეს: და დღესა რ'ლსა არა მოელოდის და ორად⁴⁾ განკოვეთოს იგი: და ნაწილი მისი ორგ'ლთა: თანა დადვას: მოვნი იყოს ტირილი თოვალთაჲ და ღრქენაჲ კბილთაჲ“..

მას ჟამსა კოვალად⁵⁾ ასწავებდა ო'ნი ჩ'ნი ი'ვ ქ'ს მწფთა თვსთა და ერსა მას და ეტყოდა: იგავსა მას: „კაცი ვინმე იყო მდიდარი რ'ნი იმოსებოდა ძოწეოვლითა და ზეზითა და იხარებდა მარადღე დღს და ღამს ბრწყინვიდა

„მგრევე გლახაკი ვინმე იყო რ'ლსა სახელი ერქოვა ლაზარს“ ხ' ლაზარე მე ვ'რ მიცნობიეს და ვიცი გამოითარგმანების შეწყალებოვლი ღ'ჲ: გინა თოვ წყალობაჲ ღ'თისა მიერი.

მსე ლაზარს იღვა დავრდომილი ბჭეთა თანა მის მდიდრისათა დაქსნილი და საარებოვლი და ძნიად⁶⁾ შეპყრობილი ოვზომოვსა მისგან სენისა: + და გ'ლი ოვთქოვამნ და სწადინ მას განძღებად: ნაბიჭევისაგან⁷⁾ რ'ნი გარდამოცვინ ტაბლისაგან მის მდიდრისაჲსა⁸⁾: + ა'დ ძალღნიცა მოვიდიან⁹⁾ და ჰლოშნიედ ზუზლასა⁹⁾: მისსა:

1) ჰს გეტყვ თქ'ნ რ' მრავლთა ზ'ა

2) იგინი

3) ჩემი

4) ორგან *) კ'ლდ

5) ფ'დ

6) ნაბიჭევისა მისგან

7) მდიდრისა და არავინ სცის მას

8) მოვიდოდიან

9) წუთხსა

+ + ბ აწ საყოვარელნო მოვედით და ვიხილოთ რასა. იქმს მდიდარი ესე: ანოვ რაჲ შეემთხოვევის მას ბოროტი: ვიხილოთ გლახაკიცა ესე ლაზარე¹⁾) და რაჲ კეთილი მოიწევის მის ზა

+ + ჯ მდიდარო რაჲსათჳს იმოსები ძოწეოვლითა და ზეზითა? + არა გესმა: რასა იტყუს „ოკოვეთოვ გედვას ორი სამოსელი მიეც რლსა არა აქოვნდეს:“

პრა გესმა „განყიდე²⁾) მონაგები ში და მიეც გლახაკთა და (შენ) შემომიდეგ მე“: (და არცა მე ესე || გესმა) „განაზნია და მისცა იგი გლახაკთა და მისი სიმართლს³⁾) მდს ჰგიეს ოკე“

ბ ესე ყრი ოდეს გესმა შეჰწოვხდენ⁴⁾): ფდ და არა ინებე⁵⁾ წარგებად მონაგებთა მათ შნთა:⁶⁾ შეკროვლხარ სილაღითა მით შითა⁷⁾ (შეკროვლ ხარ) ვეცხლის მოყოვარებითა შითა და ანგაპრებითა:⁸⁾ + არცა ისმინე⁹⁾) (თქოვმოვლი იგი) მეფსალმონისაჲ მის რლსა¹⁰⁾ იტყუს: „სიმდიდრე თოვ გარდაგერეოდის ნუ შეაპყრობთ¹¹⁾ გლთა თქნთა:

და ნოვ იქადით ნოვცა იტყუთ მაღალსა გარდარეოვლად ნოვცა აღმოვალნ მდიდრად სიტყოვჲჲ პირისაგან თქნისა და კოვალად¹²⁾ ნოვ იქადინ ძლიერი ძალითა თჳსითა: ნოვცა¹³⁾ მდიდარი სიმდიდრითა თჳსითა..

ოდესლა ესე ამათი არა გესმა შეგიგვანდა¹⁴⁾ ოკუეთოვ.

1) ლაზარს

2) განყიდს

3) სიმართლს მისი

4) მაშნ შესწუხენ

5) ინებს

6) შენთაჲ

7) მაგით შენითა და

8) შენითა და

9) ისმინს

10) რასა

11) შეადერობთ.

12) კლდ

13) იქადინ

14) თოვმცა

მცა¹⁾ სიტყვაა იგი ო²⁾ ხ³⁾ მცა გესმინა რ⁴⁾ლსა იგი იტყვს
ვ⁵⁾დ „ფასნიერნი ძნიად შევიდენ სასოვეველსა ცათასა და
უადვილეს⁶⁾ არს ზომთ საბელი⁷⁾ განსლვად⁸⁾ კოკრელსა ნემ-
სისასა ე⁹⁾ვ მდიდარი შესლვად სასოვეველსა ლ¹⁰⁾თისასა“

ხედავთა⁵⁾ საყოვარელნო რაედენ⁶⁾ ძნელ არს მდიდართაჲ
შესლვად სასოვეველსა ლ¹⁰⁾თისასა.

+ + ჯ მდიდარო⁷⁾ რაჲსა თვს იმოსები ძოწოვოვლითა
და ზეზითა და არა მიეც ერთიცა მათგანი გლახაკსა მას ლა-
ზარეს: + რაჲსათვს შ⁸⁾ნ იხარებ⁹⁾ მარადლს ბრწყინვალედ
დღსდა ღამს⁹⁾ და ლაზარს¹⁰⁾ ბჭეთა შ¹¹⁾ნთა ზ¹²⁾ა ძეს მწუხარ-
რე¹¹⁾ დასაარებოვლი და არა შეიწყალე¹²⁾ იგი..

რაჲსათვს ტაბლაჲ შ¹³⁾ი საესს არს პოკრითა ჯ მდიდარო
ზე გარდაიდების: და ლაზარეს სწადიან¹³⁾ ნაბიჭვევისაგან ტაბ¹⁴⁾
ლისა შ¹⁵⁾ისა და არა ეც მას და ოდესლა ესე არა ჰყავ ძალ-
ლნი ეგე შ¹⁶⁾ნნი რაჲსათვს განოკტევენ მას¹⁴⁾ ზ¹⁷⁾ა რათა მოჰკამ-
დენ¹⁵⁾ კორცთა მისთა იგი ხ¹⁸⁾ თოვმცა დაგეყენეს¹⁶⁾ მისგან: ¹⁷⁾
ესე ვ¹⁸⁾რი¹⁸⁾ არა რაჲ ჰყავ მის ზ¹⁹⁾ა:

+ + აწ იხილე ს²⁰⁾ლი შ²¹⁾ი რაჲ ოკუო¹⁹⁾ მას მსაჯოვლ-
მან მან²⁰⁾ სიმართლისამან: და ვ²²⁾ა „მოკოვდა გლახაკი იგი + მო-

1) თუმცა

2) ოკადვილსს

3) ზომ-საბელი

4) განსალვად

5) ჰხედავთა

6) რაოდენ

7) ჯ კაცო

8) იხარბ

9) მღ⁹⁾ს დღს და ღამს ბრწყინვალედ

10) დავრდომილი

11) მწუხარს

12) შეიწყალს

13) სწადის

14) მის

15) მოშკამდენ

16) და გვეყენს

17) და

18) რამეთუ

19) რაჲ ეგე უყოს

20) ვ²⁰⁾ნ

ვიდეს ანგელოზნი ღთისანი¹⁾ წარიყვანეს იგი და შთასოკვეს²⁾ წიალთა აბრაჰამისთა“: ეჰა საყოვარელნო ნეტარ იყოს იგი კაცი რნი მოკუდეს ესე ვრითა სიკოვდილითა ნეტარ იყოს იგი კაცი რლსა ჰყვანდენ ესე ვრნი მოგზაოვრნი: + ნეტარ და ნეტარ იყვენენ გლახაკნი სლითა რ მათი არს სასოვფეველი ცათაჲ რ ესე ვრნი სიკუდილისაგან ცხორებად მიიცივალნენ³⁾:

„მოკოვდა მდიდარი⁴⁾ იგი და დაეფლა“: ✠ საყოვარელნო რაჲ მწარე არს თქოვმად სიტყოვჲჲ ესე ვდ „მოკოვდა მდიდარი იგი და დაეფლა“ + პირველად იტყვს „მოკოვდა გლახაკი იგი (და) მოვიდეს ანგელოზნი ღთისანი და წარიყვანეს იგი და შთასოკვეს⁵⁾ წიალთა აბრაჰამისთა“:

ხ აწ იტყვს:⁶⁾ „მოკოვდა მდიდარი იგი და დაეფლა⁷⁾ სლით და კორცით ჯოჯოხეთს შინა: აღიხილნა თვალნი⁸⁾ თვსნი რ იყო იგი ტანჯეასა შინა დიდსა და იარებოდა იგი საკოვმილსა მას შინა“:⁹⁾

„მიხედა¹⁰⁾ და იხილა აბრაჰამი შორით¹¹⁾ და ლაზარე წიალთა შინა¹²⁾ მისთა კმა ყო კმითა დიდითა და თქა მამაო¹³⁾ აბრაჰამ შემიწყალე მე და მოაველინე ლაზარე¹⁴⁾ რა დააწოს წოვერი თითისაჲ¹⁵⁾ წყალსა და დასდვას ენასა ჩემსა და განმიგრილოს სასაჲ ჩემი რ ვიარები მე ალსა ამას შა“:

1) და	13) შმო აბრამ
2) იგი დაშთა სოკე ს	14) ლაზარე
3) მიიცივალნეს	15) მისისაჲ
4) მდიდარიცა	
5) შთაუსუეს	
6) აჰა	
7) იგი	
8) თოვალნი	
9) ცეცხლისასა	
10) მიჰხედა	
11) შორით	
12) შიდა	

✱ მდიდარო რაჲსათჳს ოკჳმობ. აწ ლაზარეს რამცა მოვიდა და განგიგრილა ენაჲ ში რლსა ერთი სამოსელი არა მიეც და შნ იმოსებოდე¹⁾ ძოწეოვლითა და ზეზითა:

+ + პოკური არა ოკტებე²⁾ მას (და) ტაბლაჲ ში საესს იყო პურიტა³⁾ სასოკმელი გრილი არა ასუ⁴⁾ მას + და აწ იტყვ რა მოვიდეს ლაზარე შენდა და დააწოს წუერი თითისა მისისაჲ წყალსა და განგიგრილოს სასაჲ შენი:

მაშინ ჰქა მას აბრაჰამ: „შვილო მოიკსენე⁵⁾ რ მიიღე⁶⁾ კეთილი (ში) ცხოვრებასა⁷⁾ შენსა:

„მგრევე⁸⁾ მსგავსად ლაზარე მიიღო ნაკლოვლევანებაჲ და ქირი დიდი: და აწ ესერა აქა ნუგეშინის ცემოვლ არს და შნ მანდა იარები: არა ოკწყოდეა რ თანა არა რაჲ წარმოტანებად გედვა: აქა + რად არა ისმინე თქუმულთ იგი წნაწრტმელისაჲ რლსა იტყვს მდიდართათჳს:“

+ + ნოკვეშინინ რაჲჲმს განმდიდრდეს კაცი და რაჲჲმს განმრავლდეს პატივი სახლისა მისისაჲ

586

+ + რ არა სიკოვდილისა მისისა || წარიღოს მან ყი⁹⁾ არცა შთაჰყევს დზჲ სახლისა მისისაჲ მისთანა: + ადსლი მისი ცხოვრებასა¹⁰⁾ ოდენ მისსა იკოვრთხოს და რეს მოკოვდეს იგი ოკე ნათელი მან არა იხილოს: ამისთჳს¹¹⁾ რ პატივისა შინა იყო და არა გლის კმაყო¹²⁾: არცა ცნა კეთილი და მადლი ლჲ და არცა შეიწყალა¹³⁾ მან გლახაკი ლაზარე¹⁴⁾

1) იმოსებოდეს

2) უტებეს

3) ასოვ

4) და

5) მოიპსნეს

6) მიიღეს

7) ცხოვრებასა

8) მგრევე

9) და

10) ცხოვრებასა

11) აშს

12) გულისხმაყო

13) შეიწყნარა

14) ლაზარეს

+ ად „ზბადვიდა იგი პიროვტყოვთა (ოვგოვნოვრთა) და მიემ-
სგავსა მათ:“

+ + ჯ მდიდარნი¹⁾ რაჟსათვს დაიკშვით²⁾ კარსა სასოვ-
ფეველისასა: ვეცხლის მოყოვარებითა ზ ანგაპრებითა: ზ ოდეს-
ლა ამას ესრე იქმთ: ისმინეთ³⁾ რასა⁴⁾ იტყვს თქნთვს „ვ^ა
საცხოვარნი ჯოჯოხეთსა⁵⁾ მიეცნენ და სიკუდილი მწყსიდეს
მათ:

ბ გლახანი იგი და მართალნი გამობრწყინდენ ვ^ა მზს
სასოვფეველსა ცათასა..“

+ + (აწ) ამას ყლსა ზ^ა მთხრებლი დიდი დახეთქილ
არს შს ჩნსა და თქნსა: ოკოვეთოვ ვისმე ოვნდეს ამიერით
წიად მოსლვად თქნდა ვერ წიად მოკდეს და თოვ ვისმე მა-
გიერ წიად მოსლვად ჩნ და წიად მოკდეს + კეშმარიტად
რ^ა სასოვფეველი ლ^ა და ჯოჯოხეთი⁶⁾ განშორებოვლ⁷⁾ არიან
ოვრთიერთას

+ + რ^ა მდინარს⁸⁾ ცეცხლისაჲ დის საშოვალ⁹⁾ მათსა
მაშინ მდიდარმან მან იწყო კოვალად¹⁰⁾ სიტყოვად აბრაჰამი-
სა¹¹⁾ და ჰქ^ა:

+ + „აწ გევედრები შნ მამაო აბრაჰამ რ^ა მიავლი-
ნო ლაზარე¹²⁾ სახლსა მამისა ჩემისასა რ^ა არიან მოვნ ძმანი ჩემ-
ნი ხუთნი: + რ^ა ოვქადაგოს და არწმოვნოს მათ და¹³⁾ არა
მოვიდენ იგინიკა ადგილსა ამა სატანჯველისსა“

ჯ მდიდარო ბოროტო და მედგარო ოდესლა იყავ სახლ-
სა შინა შნსა მაშინ არა შეიწყალე ლაზარე: ¹⁴⁾ და არცა ჰყავ
კეთილი მის¹⁵⁾ ზ^ა და აწცა გნებავსა¹⁶⁾ რ^ა მცა განაშორე¹⁷⁾ იგი
წიადლა აბრაჰამისთა და მიავლინებ¹⁸⁾ მოვნვე სახიდ შ^{და} სა-
დაცა იხილა ძვრი და ქირი დიდი..

1) მდიდარო 2) დაიშვი 3) იქმ ისმინე 4) რასა იგი 5) ჯ^ხთსა
6) ჯ^ხთი 7) განშორებულ 8) მდინარე 9) საშოვალ 10) კლ^დ
11) აბრაჰამისსა 12) ლაზარს 13) რათა 14) ლაზარე 15) ამას 16) გნე-
ბავს 17) განაშორე 18) მიავლინს

მაშინ ჰქა მას აბრაჰამ „ჰქონან მუნ მოსს და წნწრტყლნი სხოვანი მრავალნი: ხ თოვ ოვნდეს სმენის მათი ისმინონ:

637 + + ხ იწყო მან კოვალად (სიტყოვად) აბრაჰამისა და ჰქა: „არა ეგრე მამაო¹⁾ აბრაჰამ + ად || ოკოვეთოვ ვინმე მკოვდრეთით მივიდეს მისი ჰრწმენეს და შეინანონ“ იცოდა მან სილაღს იგი თავისა თვისისა (და ძმათა თვსთაჲ): რ არა სადა ისმენედ წიგნთასა და არცაღა ჰყოფედ წყალობასა:

მიოვგო და ჰქა მას აბრაჰამ „ოკოვეთოვ მოსსი და წნაწრტყლთა სხოვათაჲ არა ისმინონ მკოვდრეთით თოვ ვინმე აღდგეს არავე ჰრწმენეს“..

ხ აწ საყოვარელნო რაჲმე ჯერ არს ჩნდა ყოფად და თუ ისმინოთ ჩემი გითხრა თქნ: ისმინეთ სიტყოვაჲ იგი ოვფლისაჲ რასა²⁾ იტყვს: „ილოცევდით: და ილუძებდით³⁾ რა არა შეხვდეთ განსაცდელსა.“

და კოვალად იტყვს: „განემზადენითღა მღუძარე⁴⁾ იყვენით რ არა იცით დღს არცა ჟამი⁵⁾ ოდეს ოლი თქნი მოვიდეს:

აწ ოკოვე მღუძარებაჲ ჯერ არს ჩნდა ძმანო თაყოვანისცემითა: ლოცვითა და ვედრებითა და მარხვითა და სიწმიდითა:⁶⁾ რა არა მის მდიდრისათანა⁷⁾ დავისაჯნეთ:

+ + ად ვიშოვებდეთ და ვიხარებდეთ⁸⁾ გლახაკისა (მის) ლახარეს თანა + და მითვე ლოცვითა და თაყოვანისცემითა:⁹⁾ შემოსილნი სამოსლითა მით სასიძობელნთა მივეგებვოდით ოა მომავალსა ვნებად ნეფსით¹⁰⁾ თვისით: და ვიტყოდით: „კოვრთხე-რჯელ არს რი მოვალს სახელითა ოათა მეოვტს¹¹⁾ ისრაჲლისაჲ“

+ + და დაკლებოვლიცა იგი წთა ამით დღეთა ორმეოცთაჲ სიწმიდით აღვისროვლოთ: + და მკოვდრეთით აღდგომასა მას ოისა ჩნისა ივ ქსსსა¹²⁾ სიხაროვლით ვდღესასწაოვ-

1) მშო 2) ოლსაჲ რასა იგი 3) ილუძებდით: 4) მღუძარანი 5) და არცა ჟი 6) თყნის ცემით და ვედრებით: ლოცვითა.. მარხვითა და სიწმიდითა 7) მდიდრისა თნა 8) ვიხარებდეთ 9) თყნის ცემითა 10) ნეფსით 11) მეფს ისლისაჲ 12) ქრისტესა

ლოკბდეთ: 1) დაერთობით ვადიდებდეთ მამასა და ძესა და წდასა
სწლსა რწლისა შოკენის²⁾. დებაჲ (და) პატივი და თაყოვა-
ნის³⁾ ცემაჲ აწ და მდ⁴⁾ და ოკი ოკე ამენ:

მერვესა კვრკესა რღ ანს ბზობაჲ. სწრბა: მწახს
ეს თვისაჲ დაჯდომისა თჳს რწისა კიცოჳსა ზწა თქემლი
იოჳწს. ბოღნელ: ეწსკწსსა: ჯაზარესთჳს და დაჯდ-
მისათჳს რწისა კიცოჳსა ზწა და შესჯვისათჳს იწღმდ
და შესხმისათჳს ყრმათაჲსა და სკთხვი ესე:

ღწ მოვედით საყოვარელხო ყწნი რწნი ხართ მო-
ყოვარენი ქწსნი და მოწათენი მისნი და ისმინეთ || სიტყოვა-
თა ჩემთაჲ რწლთაჲ ესე აწ მეგოკლების მითბრობად თქწდა
ვიცი და მრწამს რწ სწადის გწლთა თქწთა და მორჩილ არიან
სასმენელნი თქწნი სმენად სიტყოვათა ამათ რწლთა მე ვი-
ტყვ დღეს.

588

შინმეცა იყო მორწმუნს ქწსნი და არამცა ეყოვარებო-
დის ესე სიტყოვანი სმენად: რწ აჰა ესერა მოვიდა და მოი-
წია დღს იგი ოწ. რწ თქოკმული იგი წწწრმტყოკლ-
თაჲ აღესროკლოს რწლსა იგი ღაღადებდენ მრავალ სახისა მის-
თჳს: რწ იტყოდეს მან ოკრჩოკლოებანი ჩწნი იტკრთნეს და
წყლოკლებანი ჩწნი განკოკრწნეს იგი თავადი ოწი მოვიდეს
და გოკაცხოვნწს ჩწ.“

„მაშინ აღწოკნენ თოკალნი ბრმათანი და ყოკრთა ყოკ-
თასა ესმოდის: მაშინ ხლოდებოდიან მკელობელნი ვწა ირემნი:
და განემართოს ენაჲ ბრგოკნეილი და ჩწ ყწნი აჩრდილითა
მისითა ვცხოწდეთ“: და ვწა მოვიდა იგი საფლავად ღაზარესა
და დადგა იგი წწე კარსა მის სამარისასა: და აჩრდილი მა-

1) ვდღს სასწაულობდეთ: მმწსა   2) რომელსა ქწუენის.
2) თაყოვანის   3) მწ

დღისაჲ რაჲ მიადგა ზა მკოვდარსა მას და კჲცა იგი მეოვ-
ფისაჲ რი იგი ონი არს ცხოლთა და მკოვდართაჲ: და ვა
ესმა განიღვდა ძილისა მისგან ლაზარს და გამოვიდა შეკოვ-
ლი და უბრძანა ივ განესნაჲ მისი:

და ვა განჰესნეს იგი იცნა მან თვისი იგი ონი და თა-
ყოვანის სცემდა მეოვფესა ცხოელთა და მკოვდართასა შეოვ-
ვრდებოდა მოკვლთა მისთა: ამბორს: ოკყოფდა ფერკთა მის-
თა აქებდა და ადიდებდა-ძესა მას ღთისასა მხოლოდ შობილსა

მაშინ მრავალნი ჰოვრიანი მისროვლ იყვნეს იპლმით
ვა იხილეს რაჲ იგი ქმნა ივ ჰრწმენა მისი მოვნ მრავალთა
და რწნიმე მათგანნი მოვიდეს და ოვთხრეს ფარისეველთა მათ
რაჲ იგი ქმნა ივ: და შეკრბეს მღდელთ მოძლოვარნი იგი
და ფარისეველნი და თქოვეს რაჲ ვყოთ კაცი ესე რ მრავალ-
თა სასწოვლთა იქმს:

და ოკოვეთოვ მიოვშოვათ მას მრავალთა ჰრწმენეს იგი
და მოვიდენ ბერძენნი და აკოცონ ნათესავი ჩნი და დაიპყრან
ადგილიცა ესე:

რაჲსათეს ჰ ჰურიანო შეასმენთ ოა მას ჩნსა ივს რ
აღადგინა || ლაზარს მკოვდრეთით რაჲ ბორტოტი ქმნა რ აღა-
დგინა იგი გინა თქნ მღდელთ მოძლოვარნო და ფარისე-
ველნო რაჲსა თეს შეკრბებით და იტყუთ: ვდ კაცი ესე
მრავალთა სასწაულთა იქმს: და ოკოვეთოვ მიოვშოვათ მრავ-
ალთა ჰრწმენეს მისი

ოკოვეთოვ ნანდვლევ იქმს ნიშებსა და სასწოვლევებსა
რა სხოვმან არა ვინ ქმნა კაცთა განმან: რაჲსათეს არა გრწამს
მესი:

ად წერილ არს თქნთეს: „თვსთა მოვიდა და თვსთა
მათ იგი არა შეიწყნარეს ხ რლთა შეიწყნარეს იგი მისცა
მათ კელმწიფებაჲ შეილ ღთის ყოფად:“

ხ რ სთქოვთ „მოვიდენ ბერძენნი და აკოცონ ნათესავი
ჩნი აღადგილიცა ესე დავეიპყრან: სამართლად წნასწრმტყლებთ
თავთა თქნთა თეს: რ თქნ ყნი რნი თანამდებ იქმნენით

სისხლსა მას ორისასა არქოვთ პილატეს ვ'დ სიხლი მაგისი ჩ'ნ ზ'ა და შეილთა ჩ'ნთა ზ'ა: რ'იცა იგი იქმნა შემდგომად ჯურ'ცუმისა და აღდგომისა და ამაღლებისა ორისა ჩ'ნისა თქ'ნ ყ'ლნი ცოცხალდა იყვენით.

მაშინ მოვიდეს ორნი მეფენი ბერძენთანი რ'ლთა სახელი ერქოვა ერთსა ტიტოს: და ერთსა: ვესპასიონოს; რ'ლთაცა აკოცეს ნათესავი თქ'ნი მახვლითა: და დაარღვეს ტაძარი იგი რ'ლ ქმნა სოლომონ და დაიპყრეს ის'სლმი

რ'ა თქოვმოვლი იგი ო'მ აღესროვლოს რ'ლსა იტყვს: რ' „ყ'ლმან რ'ნ აღიღოს მახვლი მახვლითავე წარწყმდეს“: და ტაძრისა მისთვის რ'ლ თქ'ა ვ'დ „არა დაშთეს ქვა'მ ქვასა ზ'ა ვ'ემდე არა ყ'ნი დაირღოვს.“

და ვ'ა განიზრახვიდეს ჰურიანი იგი ამას ყ'ლსა იყო ვინმე ერთი მათგანი რ'ლსა სახელი ერქოვა კაიაფა: რ' მლდელოთ მოძღოვარ'მ იყო იგი წელიწადისა'მ მის: და მან ჰქ'ა მათ „თქ'ნ არა იცით რ'ამცა ჰქმენით ა'დ ისმინეთ ჩემი და მე გასწაო თქ'ნ ოვმჯობეს არს ჩ'ნდა ოკოვეთოვ მოვკლათ ერთი კაცი: და რ'ა არა წარწყმდეს ყ'ნი ნათესავი ჩ'ნი“ :-

ჰ კაიაფა ვის ზ'ა აღაღე პირი ეგე შ'ნი: ანოვ ვის'ზ'ა გან || სძარ ენა'მ ეგე შ'ნი ანოვ ვისთვის განიზრახე სიკოვდილი: ა'დ ორისათვის და ცხებოვლისა მისისათვის: და ესე თავით თვისით არა თქ'ა: ა'დ მლდელოთ: მოძღოვარი იყო წელიწადისა'მ მის და წნაწ'რმტყლობით თქ'ა

ამისათვის რ' მოვიდა ო'ნი ჩ'ნი ი'ვ. ქ'ს ნეფსით თვისით რ'ა თავი თვისი დადევს ცხოვართა თვისთა თვის: და ს'ლი თვისი მისცეს საკსრად მრავალთათვის.

და მიერ დღითგან ზრახვიდეს რ'მცა მოკლეს იგი: ესე მოსაგებელი მოაგეს ო'სა ამან ერმან ცოფმან და არა'მ ბრძენმ'ნ

და ვ'ა მოახლოებულ იყო ზატიკი იგი ჰოვრითა'მ რ'ლ არს ოკოვმოვებისა'მ და მრავალნი ჰოვრიანი აღვიდოდენ ის'ლმდ. წინა'მსწარ ზატიკისა მის რ'ა განიწმიდნენ თავნი თვისნი

და ეძიებდეს იწეს რ სწადოდა ხილვად დასოკროდა და
ოკნდა რამცა იხილეს იგი: და ეკითხვიდეს ოკრთი ერთას
რწნი იგი სხდეს ტაძარსა მას შინა და იტყოდეს „ვწრ ჰგო-
ნებთ თქნ არა მემცა მოვიდაა დღესასწაოვლსა ამას რამცა
ვიხილეთ იგი“-

ხ მდდელთ მოძლოკართა მათ და ფარისეველთა შეოკ-
თოკალეს კლსა მას ერსა: და ესრეთ იტყოდეს „ოკკოკთოკ
ვინმე ოკწყოლით თოკ სადა არს იგი გვთხართ ჩწნ: რ ეგოკ-
ლებოდა რამცა ზაკუვით შეიპყრეს იგი.

შაჟ სულისა მათისათკს რ ზრახეს ზრახვაჲ ბოროტი
თავისა მათისათკს:

ხ იწ ექოკსით დლით წინა ზატიკისა მის მოვიდა ბეთა-
ნიად: სადაცა იყო ლაზარე მომკოკდარ რიცჲ აღადგინა
მკოკდრეთით: ვწა იტყკს: „განემტკიცა პირი თკსი აღსლვად
იწსლმდ“: და კოკალად იტყკს იგივე თკთ თავადი ოწი
ვწდ: „აჰა ესერა ჩწნ აღვალთ იწმდ და ძკ კაცისაჲ მიე-
ცეს ჯკრცკმდ“:

მდესლა იცი სიკოკდილი თკსი რაჟსა თკსმე არა ივლტი
და რ ვიცი სიკოკდილი ჩემი ოკწყი აღდგომამცა ჩემი..

და ვწა მოვიდა იგი ბეთანიად დაოკმზადეს. მას სტრი და
მსახოკრებდა მას მართაჲ და ლაზარე იყო ერთი, მენიკეთა
მისთავანი:

ხ მარიამ მოილო ლიტრაჲ ერთი ნელსაცხებელი ნარ-
დიონი რჩეოკლი დიდისა*)..

---

*) დანარჩენი არ არის. იხ, 540. ბოლო და 541. დასაწყისი.

სკთახნი: წდისა: ახალ: კვრესნი: თქმლი: აფანს:
 ბოლნელ: ეხსკსსსა: ახალ: კვრესა: თეს: თომამს:
 თვწმთუნობისა: თეს: და მერმე: გლდ: სრწმნბისა:
 თეს: : : თავი: : :

ვა აღდგა მკთით ორ ივქს: დღესა მას ერთ
 შბთისსა რლსა აწ ეწოდების. კვრიქს რნი გამოითარგმა-
 ნების: საოფლომ მოვქქოვსევე: მეყსეოვლად. ეოვენა იგი:
 მრმს მაგდალენელსა. და სწთაცა მთ დედათა: რნი მისროვლ
 იყენეს მის თნა ხილვად.

№
144
33-
147

წსა: გოვამსა მისსა: ხ დედათა მთ ვა იხილეს ორი აღ-
 დკმლი მკოვდრთით მირბიოდეს მისსა: შემთხოვევად მშნ
 ჰქა მთ ივ გხნ: თქენ:

და ოვხაროდენ. ყლსა სოფელსა: რ დღეს. დაეგშა
 ჯჯხთი და განელო სასოფეველი:

ხ იგინი მოუედეს და შეოვრდეს ფერკთა მისთა: და თვ-
 ყანის სცეს: მას: ხ მან ჰრქა: „წრველით და ოვთხართ:
 მწფეთა ჩემთა რა წარვიდენ გალილიად: და მოვნ მიხილონ
 მე“.

ხ იგინი წარვიდეს: მსგავსად სიტყვსა მისებრ და ოვთხრეს
 მწფეთა მისთა. და ახარეს რ იყენეს იგინი შეკრებოვლ.
 სახლსა შნა შიშისა თეს ჰურიათამსა:

ხ ვა წე სბრზე იტყვს და წამებს დაიყო მწხრი
 დღს იგი ერთ შბთისა და კარნი დაკოვლ იყენეს: სადაცა
 იგი შეკრებოვლ იყოვნეს: მწფენი ივსნი. შიშისა თეს ჰოვ-
 რიათამსა:

მოვიდა ივ: და შევიდა იგი კართა კშოვლთა და კარნი
 იგი არა გნებოვნეს. და ესრს შევიდა იგი კართა. კშოვლთა
 ვისწაოთ აწ ვრმე შევიდა. იგი კართა. კშლთა და კარნი
 იგი არა გნებოვნეს: : :

მსრპთ შევიდა ვა იგი მოვიდა. ზცით მთავარ ანგელ-
ზი. და ახარა ქლწლსა მრმს: და ჰრქა მას „გზნ ონი
შნთანა:

რ სლი წა მოვიდეს შნ ზა და ძალი მალლისაჲ
გფარვიდეს შნ.“

ხ ქლწლსა მას ყოვრთა ესმა და საშომნ მცლდ ილო
ლი ყოვრთა ესმა. და ქლწლმნ: დაოვტევენელი: დაიტია. და
ეგრპთვე სახედ: შევიდა კართა კშოვლთა: და დადგა შს
მწფთა თვსთა და ჰრქა მათ „მშვდობაჲ თქნ თნა“.

რნ იგი მშვდობა ყო: ცთა შნა და ქყნსა ზა: ჰქა
მწფთა თვსთა. „მშდბჲ თქნ თნა“: და ესე ვა ჰრქა
ოვრჰოვენნა კელნი და გოვერდიცა მისი

ხ მწფთა მთ ვა. იხილს ონი და გნიხარეს. სიხა-
როვლითა დიდითა ფდ:

მშინ ჰქა მთ ივ: მერმე მეორედ მშვდობაჲ: თქნ თნა
ვა მომავლინა მმნ მეცა წრგვლინებ: თქნ და ვა ესეისმინეს
მოწაფეთა მისთა:

მაშინ მეყსეოვლად ჰბერა მათ: და ჰქა მიიღეთ სლი
წა და მონთქოვესვე მისცა მათ კელმწიფებაჲ მიტევებად:
შეცოდებათა

რ ესრე ჰრქა მათ ოვკოვეთოვ: ვიეთნიმე მიოვტევენთ
შეცოდებანი მიეტევენენ: და რლთანი: შეიპყრნეთ შეცოდბნი
იგი შებყრობილ იყენენ:“ და ვა ჰქა გნეყენა იგი მთგნ: და
მოვიდა იგი. მთვე კარ თაკშოვლთა. ვისწაოთ ესეცა. თოვ
ვითარ(!) გამოვიდა:

რ ვა გამოვიდა იგი პირველად: საშო. მსაგნ ქწლისა
და ბქს იგი ქწლებჲ: დაკშოვლი. და დაბექდოვლი: დაოვ-
ტევა ეგრპთ: სახედვე გამოვიდა: იგი ბქეთა კშოვლთა. და
ბქენი იგი დაკშოვლნი დაოვტევენა:

ხ თომა ერთი იგი რლსა ერქა მარჩბივ: რ არს ერ-
თი ორთი გნი. რ ტყბთა გნი იყო იგი ამის თვსცა ეწოდა
148 მას მარჩბივ არა იყო იგი: მშნ მოწაფეთა თანა: რეს მოვი-

და: ონი ივხ: მოწაფენი იგი ოვთხოვდეს: ვლ ვიხილეთ:
ჩნ ონი:

ხ მნ ჰრქა მთ მე ხ არა ღირს ვიყავ ხილვად მისა
ჩემდა ხ მე არა: ჯერს იყო თაყვანის ცემა: მე ხ ვიპო-
ვეა: ოვშჯოლოდა და არა: წა ანოვ: ჩემდა ხ მე არა სამარ-
თალ: იყო: :

თქნთანავე სიხაროვლი და აწ რა: ვყო რ მტკივის
გლი ჩემი: და კოვნესიან: თირკოვმელნი ჩემნი: მელმის მოვ-
ცელი ჩემი: :

და სოვრის: ნაწლევთა ჩემთა სწადის თოვალთა ჩემთა:
ხილვად პირისა მისისა და: მოდრეკით არიან ყოვრნი: ჩემნი
სმენად: ესა მსსა

და: ამის: ყლისა თვს: შე: წოვხებოვლ ვარ და ვიტყვ:
ვა იტყვს: მეფსალმონე: იგი რ იტყოდა: პირი ჩემი ჰირსა
ჩემსა:

ხ აწ ოვკოვეთოვ არა ვიხილო: სნს იგი სამშუკოვალ-
თა მთ. და შევახო თითთა ჩემთა ადგილსა მას: სამშუკლთ-
სა: და დაესდვა კელი ჩემი: გოვერდსა მისსა:

რლსა იგი ოვგმირეს ლახოვრითა: ოვშჯლოთა ჰრითა:
არა სადა მრწმენეს.

ხ ლა რლსა ოვნებს ყლთა კცთა ცხრბ: და ოვფ-
რს და ოვმეტეს: ინება მწფისაჲცა. მის ცხორბ: ამს-
თვს კლდ სთნო იყო და მოვიდა: რა ოვჩოვენოს მწფე-
სა მას თვსსა ვა იტყვს : : . . . . .

და შმდგლ: რვისა დლისა: კლდ იყენეს შეკრებოვლ
მწფენი ივსნნი და თომაცა მთ თნა:

შევიდა ივ კართა კშოვლთა: დადგა შს მთსა. და
ჰქა მთ „მშვლბა თქნ თნა“: და ესე ჰქა მთ:

მშინ ჰქა კლდ თომაცა „მოყვენ: თითნი შნნი აქა
შემახენ: მე: და || იხილენ სახენი: იგი სამშუკოვალთანი რლრს
კელთა ჩემთა. და მოყავ კელი შნი: და შთაჰვადე: იგი გოვ-
ერდსა ჩემსა: და ნოვ იყოფი ოვრწმოვნო: ად გრწმენინ:“

მასვე უმსა: აღივსო თომა სიხრლითა: დიდითა ფედ: და სიხაროვლითა. იტყოდა: „ოწი ჩემი და მცხვრი: ჩემი.

შენ ხრ: ოწი ჩემი და მეოვფს: ჩემი“ და შეოვრდა. და თყნისპცა მას

მშინ ჰქა მას ივ: რ შნ მ-ხილს მე: და გრწმენა ხ ოვკოვე ნეტარ იყენენ. რლთა არა ოვხილავ მე და ჰრწმენეს“

აწცა შესძინე თომა ოვვარის. ყოფად და კლდ. იქმენ ოვრწმოვნო: ჩნთვს რა კლდ მოვიდეს ოწი ივ და ჩნცა ვიხილოთ: რ ჩნცა გოვწადის და გოვსოვრის ხილვაჲ მისი: რა ჩნცა შნთანავე შეოვრდეთ და თაყოვანის ვსცეთ მას: და ჩნცა შნთანავე: აოვვაროთ სახელსა მისსა წმიდასა:.

ხ სხოვანი სასწაოვლინი რწნი ქმნა ივ არა დაიწერნეს წდასა სახარებასა: ვა წამებს წა იოვანე მახარებელი: და იტყვს. ხ ესე ოდენ. დაიწერნეს. რა გრწმენეს ვდ ივ ქს არს ძს ღწისა ცხოველისაჲ: და ცხოვრებაჲ მოვილოთ. მაცხოვრებითა მისითა:.

ხ ჩნ გოვრწამს და აღვიარებთ ოა ჩნსა ივს ძესა ღწისასა და ერთობით ვადიდებდეთ მამასა და ძესა და წდასა სოვლსა აწ და მდის და ოვკი ოვკე ან: .: .:

თქმლი მისივე. ღწის მსოჯმლთათა თს(1) და მომთრვლე-
თა თს. კწსნ:

№ 70
152,

მერმე კდ მეგოვლების მე ოვწყებად თქნდა ღწის მსოჯმელთა და მომ | თრვალეთათს. ვა წა მციქლი იტყვს რ „მომთრვლეთა სწფელი ღა ვერ დაიმკვდრონ.“ და კდ: „ნოვ დაითრვები ღწნითა რლისაგწ არს სიბილწე. რ ტა ძარნი ხართ ღწისანი. და სლი წა დამკვდრებლარს. თქნ შს ვდ ოვკთოვ აწ ტაძარი იგი და საყოფელი სლისა წსაჲ ჰყოთ საყოფლ ღწნისა და სიმთრვლისა. რაჲსა თვს

კარსა და შემავალსა ს'ლსა წ'ა დაოვლობავ ღვნითა და სიმთრეულითა დაღათოვ იძიოს და პოოს გზ'ა:.

და შევიდეს სადაჲთმე ს'ლი წ'ა პოოს საყოფელი მისი სავსე ვ'ა თხიერი. და ფშოვოდის ვ'ა ქოვრი. და ს'ლისა მისგ'ნ იწროებისა ივლტოდის ს'ლი წ'ა. და არა დაადგრეს. რ' ვერ პოოს. მოვ'ნ. ფართოებ'ა ანოვ არა ოვწყითა. რ' ფოვტკარიცა საყფ'ლსა მ'ს || წ'სა. და ფართოებასა ეძიებს. რ'ამცა ¹⁵² ქმნა მ'ს შ'ა. სიტკბ'ბა ნაყ'ფთაჲ მ'თ. მისთაჲ. და გ'ნმცა-ავსო იგი თაფლითა. და რ'ეს არა პოვის. სადგოვრი იგი ვ'ა მ'ს ჰნებ'ვ'ნ. მოიძოვლის ადგილი იგი და მოიძაგის ნაშრომიცა იგი:.

მერმე. კ'დ გ'მოვიდის. და ივლტინ იგი და ეძიებ'ნ. სხოვასა ადგილსა ეგრევე მსგ'ვსად მისა. ს'ლი წ'ა რ'ეს მოვიდის და პოის საყოფელი იგი მისი სავსე ღვნითა. და შეპყრობილი სიმთრეულითა ყ'დვე არა პოის მ'ნ ადგილი. არცა გ'ნსასოვც'ნებ'ლი. მ'შინ მოიძოვლის საყ'ფელი იგი. და მოიძაგის სამკვდრბ'ლიცა. და ივლტინ იგი მ'რ და ეძიებ'ნ სხოვასა ადგილსა:.

ხ' აწ შ'ნ საყოვარელო. ისმინე. ჩ'მი და გასწაო შ'ნ გზ'ა ეც ს'ლსა წ'ა. წ'რფეოყვენ ალაგნი მისნი. გ'ნაღე კარი შ'ნი მარხვითა და ს'წლითა. და გ'ნჰმზადე შეს'ვლი იგი მისი. ფართო ყ'ვ სადგურნი. რ'ა მოვიდეს ერთობით მმ'ა ძე და ს'ლი წ'ა. და დაიმკვდროს შ'ნ შ'ს. და ესეცა ოვწყოდვე:.

ჰ. კ'ცო რასა იგი იქმ მოყუსისა მ'რთ შ'ისა:.

მიჰზადე მ'ს სახიდ შ'ნდა რ'ამცა კ'თილი ოვყავ მ'ს პოვრისაგ'ნ. და სასოვმელისა მსგ'ვსად თქმ'ლისა ვ'დ „შეიყოვარო მოყოვასი შ'ი ვ'ა თ'ვი თვისი. და რ' დაოვ'ნეცოვც' პოვრი შ'ი მ'შიერსა“. ხ' მე ვ'ა ვხედავ არცალა თ'ვი თ'სი გიყოვარს. ოვგონოვრებ'ითა შ'ნითა რ' მოიძოვლე იგი ს'ლსა წ'ა:.

და აწ გ'ნებ'ვ'ს ძმისაცა შ'ნისაჲ რ'ამცა იგი მოიძოვლე. შევიდა იგი სახიდ შ'ნდა. მშვდობით. ფ'რკითა თ'სითა მენედ

153, შევიდა და ხედვიდა იგი თლითა თვისითა. || წინად და ოზბი-
წოდ. ფერი პრისა მისისაჲ ჰქონდა წესიერებით ერჩიდეს ფერ-
ქნი მისნი და კელნიცა:.

მც სამე პოზრი მას და ასოვ სსოვმელი კთილად სამე
ჰყოფ ხ რჟს იწყე მეტსა მის ზა. და გარდაჰრიე ღვნითა
და ასხემდი ვა თხიერსა. ოვწესობებით მშინ იწყოს მნ აღ-
მობოყინებად და აღმოთხევად. ვა თხიერმნ. რჟს შთაასხიან
თხიერთა ღვნოჲ თვნიერ ზომისა. მაშინ მანცა იწყის აღმობო-
ყინებად და აღმოთხევად. აწ მითხარლა მე შნ რაჲ კთილი
ოვყვე ძმასა შნსა რ ასოვ მას ღვნოჲ. და დაათრევე იგი:.

მოელო მს ძლი იგი ძლიერებისა მისისაჲ მისგან. მოეხოვ-
ნეს მს კლნიცა და ფერქნიცა. მოელოვ მს სიმენე იგი ძარ-
ლოვთაგნ მისთა. მიჰკდა წესიერი იგი ფერი | პრისა მისისა-
გნ. ენაჲცა მისი მოვეელო მისგნ. იხედავს იგი თლითა ვა
ბორგნეოვლი. ცაჲ და ქყჲ ყნი ვა წისქული და ვა
ოვრმის თლი. წე თლთა მისთა: ეგრეთვე ექცივის იქმნა
იგი ყლდ ვა ოვგოვნოვრი. და თოვ ზე აღდგეს. დავეეცეს. და
თოვ პოოს კედელი ებრჯინებოდის. და თოვ ვერ პოოს კედელი
მიდამო ტონტმანებდეს:.

ვა ოვფერკოჲ. და თოვ გნვიდეს გარე. დავეეცეს მოვნ:
და ვა თხიერი წარქსნილი წარდიოდის იგი. ვდ არა ძლლ-
ნიცა ჰლოშნიდენ პრსა მისსა. ნოვ ოვკოვს მოვიდენ მყცნი-
ცა ველისანი პოონ და შეჰამონ იგი:.

153, ანოვ პოონ იგი ყორანთა ცისათა. და აღმოჰკადნენ
თლნი მისნი. და ოვკთოვ იხილონ მყრეთა || მისთა შე-
წოვხნენ ვა მტრნი მისნი ეკიცხევედენ მს. მე ვრ ვჰგონებ
არაჲ კთილი ოვყავ ძმასა მს შნსა. ად ყნი ბრტი ანოვ
არა ოვწყია რაჲ იგი შეემთხვა მმად მთვრსა ნოვეს. ვრ
სოვა მნ ღვნოჲ და დაითრო. და იღვა იგი გნშიშოვლებოვ
ლი. ოვწყოდე სქმეცა იგი ლოთისი: რ დაითრო იგი და შც
სტთა იგი ორთავე ასოვლთა მისთა თა. და არა ცნა სიმბრ
ვალისა მისგნ:.

ბლისკმა ყვესეცა რა იგი ქმნა ერმნ მნ ქორებს შა
 ვა იტყვს „დასხდა ერი იგი ქამად და სოკმად. და აღდგეს
 სიმღერად. დაოკტევეს ღთი და თყნისსცეს კერპსა მს“.
 მოიკსენე ესეცა ოდეს იგი შეიბილწნეს ბელფეგორს. ქამეს და
 სოკს ნაგები. დაითრვნეს ისიძვიდეს. ამისთვის მო | ავლინა ღნ
 მთ ზა მომსრველი იგი:.

ისმინე ესეცა თქოვს მამა დედათა მთ სამფსონ ძლიე-
 რისა ვდ „ღვნოჲ და თაფლოვქი არა სოკა“. და ვდის იგი
 არა სოკიმა ღვნოსა. ლომნი კელითა მისითა. მოისრვოდეს და
 ლაწკთა ვირისათა ათასეოვლი და ბევრეოვლი მოისრვოდეს.
 და დაეცემოდეს და მკლვითა მისითა ბჰენი ქლქისანი აღი-
 ფხოვრებოდეს. ხ რეს ეოვფლა მს ღვნოჲ. და სიმთრეღე
 შევარდა სიძვასა. და დალილა თვი დაჰყვნა მს. და იღვა იგი
 წე ოკცხო თესლთა მთ სამღერელად. ეგრეთვე სახედ იყვნეს
 ღვნის მსოკმელნი იგი ჰეროდესნი:

შევიდა ჰეროდია და როკვიდა. და თვი იე ნთლის-
 მცემელისა და წისა წინამორბედისა მოჰკოვსთა და დაიმ-
 კვდრა. მნ ქოკსკნლი იგი ჯჯხე || თისა. ხ ჩნ ძმნო
 ჩმნო საყოვარელნო. ღირსებით და სწით ვცხონდებოდით.
 და გლს მოდგინედ. და წადიერებით ვიმარხვიდეთ. და ერთო-
 ბით ვადიდებდეთ მამასა ძესა. და წა სლსა აწ და მდის და
 ოკნი:.

ლბ. აქოვმოვლი იოვნს ბოლხეჲ ეპისკპსა მდღეჲთ მიჰ-
 დოვართა აჲს ოდესცა გინდეს.

3ინმემცა არა ისარებდა დღეს საკსენებელსა წთა მღ-
 დელთ მოძლოვართასა: ანოვ ვისმემცა არა სოკროდა აღსროვ-
 ლებად საკსენებელი წთა მღდელთ მოძლოვართაჲ: ანოვ
 ვინმემცა იყო და არა გლი ოკთქოკმიდა წადიერებით სმენად
 გალობათა მათ რნი აღესროვლებიან მორწმოვნეთა მიერ
 საკსენებელსა წთა მღდელთ მოძლოვართასა:

№ 96
 33-
 224

რ ესე წდანი მღდელთ მოძღოვარნი შემდგომად წთა მცქლთა და წნაწრმტყლთა ნათლად სოფელსა გამოკჩნდეს და განანათლეს სოფელი: ნოკ გეშინის მცემელ და მასწავლელ ექმნნეს მორწმონეთა.

საფოკძველნი წთა ეკლესიათანი.

სოვეტნი შეოვრყველნი: კელნი მათნი მოკიდებოვლ: და ფერკნი მათნი დამტკიცებოვლ იყვნეს ხარისხსა მას ზა შეოვძრველსა: და კლდესა მას ზა სარწმონეობისასა: რლსა ცა აღოვთქოვმიდა პეტრსს ონი და ეტყოდა: შნ ხარ კლდე და მაგას კლდესა ზა აღვაშენო ეკლესიაჲ ჩემი და ბქენი ჯოჯოხეთის ანი არა ერეოდიან მას:

„და შნ მიგცნე კლიტენი სასოვეველისა ცათაჲსანი: რა რნი შეპკრა ქყნასა ზა კროვლ იყოს იგი ცათა შინა: და რნი განჰკსნე ქყნასა ზა კსნილ იყოს ცთა შინა“

ამას კლდესა ზა შეოვძრველსა და შეოვრყველსა დადგრომილ და დამტკიცებოვლ იყვნეს წდნი მღდელთ მოძღოვარნი და იქმნნეს სიმტკიცს სარწმონეობისა თვს:

იყვნეს კელნი მათნი მაშსნებელ ეკლესიათა და დაამტკიცნეს და დაამყარნეს წდანი საკოვრთხეველნი

ექმნნეს განმანათლებელ დაბნელებოვლთა: ექმნნეს წინამძღოვარ შეცთომილთა:

იყვნეს საყოვდელ და შესავედრებელ შეცთომილთა თვს:

316 ექმნნეს ზღოვდე და შემწე || ჰირვეულთა მათ: ექმნნეს მწყემს კეთილ წდანი იგი მღდელთ მოძღოვარნი: და მწყსიდეს სამწყსოთა მათ ქსთა: ცხოვართა მათ ჰირმეტყოველთა მსგავსად თქოვმულისა მის ონისა რლსა იგი ეტყოდა პეტრსს მოციქოვლსა: ოკოვეთოვ გიყოვარდე მე: დამწყსენ და აძოენ ცხოვარნი ჩემნი:

ამას ყლსა იქმოდეს წდანი იგი მღდელთ მოძღოვარნი და ესრტ მოძღოვარ ექმნნეს სამწყსოთა მათ ქსთა

მშიერნი განაძღნეს ჰოვრითა და ასოვეს წყალი წყოვრიელთა და შიშოველნი შემოსნეს სამოსლითა: სტოვმრის მოყოვარე იყვნეს: და ოვცხოთა შემწყყარებელ: იქმნნეს

შკოვრნალ სნეოვლოთა: ექმნეს მიმავალ და მნახველ მყოფთა მათ საპყრობილესა შინა: მოსწრაფე იყვნეს სიყოვაროვლსა ყლოთა მიმართ

ექმნეს მამა ობოლთა და მსაჯოვლ ექმნეს ყლოთა ქოვრივთა ერისა მათისათა:

იყვნეს მოწყალე და მწყალობელ გლახაკთა: ებგოვრ და შემწყურებელ ექმნეს: დევნოვლთა მათთს და ყლოდ ყლოთა თვს მოლოვანს იყვნეს მსგავსად სიტყვსა მის მცქლისა რლსა იტყვს: „რ ორ დაადგინნა ეკლესიათა შინა მოღუაწენი:“

პირველად მოციქოვლნი:

მეორედ წინაწარმტყლნი:

მესამედ მოძლოვარნი:

ამისთვისცა ყლოდ ყლისავე თვს იქმნეს იგინი მოლოვანს და მოძლოვარ და იტყოდეს იგინი სიმართლესა და ქეშმარიტებასა

შა იტყვს წინაწარმტყლი „ვდ პირი მართლისაჲ იტყოდის სიბრძნესა და ენამან მისმან თქას სამართალი:“ ამისთვისცა რჩოვლი ღთისა მათისაჲ იყო გლსა შინა მათსა და არა შეოვბრკოვმეს სლვანი მათნი: შეემოსა მათ ხატი მშუდობისაჲ:

ჰქონდა და ეპყრა მათ კანონი და წესი სარწმოვნოები-საჲ. გვთხრეს: გოვასწავეს: და გოვოვწყეს ჩნ ღთის მსახოვრებაჲ

და იტყოდეს „თქას ენამანცა ჩნმან სიტყოვან ში რ ყნი მცნებანი შნნი სიმართლით არიან: და იყვენ კელი ში მაცხოვრად ჩნდა რ მცნებანი შნნი აღვირჩიენით“

„რ სოვროდა სლსა ჩნსა მაცხოვარებაჲ ში ორო და შჯოვლი შიარს ზრახვად ჩნდა:“ ესე ვრსა || ზრახვასა ზრახვი- 236
დეს და ამას ესე ვრსა ზროვნვასა ზრუნვიდეს:

რ დაოვტევეს ამის სოფლისა საშოვებელი და მისცნეს კოორცნი მათნი შრომასა და მარხვასა:

იქმნეს მენე და ძლიერ და განკრძალოვლ ლოცვასა: და იტყოდეს „ესრბთ გიგალობდეთ შნ ცხოვრებასა შინა ჩნსა ორო: და სახელისა შისა მიმართ აღვიპყრნეთ კელი ჩნნი: და ვიხარებდეთ ჩნ სიტყვთა შითა ვა ვინ პოვის ტყოვტ დიდძალი: და ცოდვან მოვიძოვლეთ და მოვიძაგეთ და შჯოვ-

ლი შნი შევიყოვართ: და რ მშდობაჲ მრავალ არს მათ-
თანა რლთა ოკუოვარს სახელი ში და არა არს მათ თანა
სიცროვც:

და რნიმე მათგანნი შეცკვეს ჰირსა და ექსორიასა: ხ
რნიმე მათგანნი წარდგეს წე მძღავრთასა და ეტყოდეს ჩნ
ქსნი ვართ მონანი და მისთვისცა მოვწყდებით: ხ ცხორებაჲ
ამის სოფლისაჲ შეოვრაცხ ყვეს: კორცთა მათთა არა ჰრიდეს:

სისხლნი მათნი ოკწყალო ყვენს ქესა ქადაგებდეს წჲ
სამებაჲ აღიარეს: მისთვის იწამნეს და მის თვსცა მოწყდეს:

და რნიმე მათგანნი ოკდაბნოთა | შეცთომილნი მათთა
და ქოვბთა და ნაპრალთა ქენისათა ნაკლოვლევიანი ჰირ-
ვეოვლნი და ძვრ ხილოვლნი: რლთა თვსცა მათა. ღირსვე
არა იყო სოფელი ესე: ამისთვისცა აღოვთქოვა ღნ მისაგებე-
ლი მოთმინებისა თვს მათისა: რ „რნ დაითმინოს იგი სდ
ცხონდეს: და მოთმინებითა თქნითა მოიპოვნეთ სლნი თქნნი:“
„აწ გიხაროდენ და მხიაროვლ იყვენით რ სასყიდელი თქნი
დიდარს ცათა შინა:.“

რ „ოა ოკუოვარს სამართალი და არა დასთხინეს ღირ-
სნი მისნი ოკე დაიცივნეს იგინი:“ ხ ესე წდანი მღდელთ
მოძღოვარნი იყვენს განმანათლებელ სოფლისა: მიმგავსებო-
ვლად წთა მოციქოვლთა და მათ თანავე ღაღადებდეს და იტ
ყოდეს:

რ ჩნ ესერა შევიწირვით და ჟამი იგი მიქცევისა
ჩნისაჲ მოიწია: ღოვაწლი კეთილი მოგვლოვაწებიეს სრბაჲ
აღგვსროვლებიეს სარწმოვნოებაჲ დაგვმარხავს: ამიერითგან მო-
ველით ჩნ სიმართლისა გვრგვნსა რი მომცეს ჩნ ონ მას
დღესა შინა მან მართალმან და მსაჯოვლმან არა ხ თუ ჩნ ად

227 || ქლთა რლთა შევიყოვარეს დღს იგი მოსლვისა მისისაჲ
ხ აწ საყოვარელნო მოვედით გლს მოდგინედ და
სიხაროვლით აღვასრულებდეთ საკსენებელსა წთა მღდელი
მოძღოვრთასა და ერთობით ვადიდებდეთ: მამასა და ძესა და
წდასა სოვლსა აწ და მდს და ოკი ოკე ან:..

ИЗДАНИЕ ЦЕРКОВНАГО МУЗЕЯ

1. Тифлисское церковное древлехранилище (*Уставъ Исторія основанія. — Каталогъ книгъ. — Силемъ и джары. — Обличенія. — Церк. утварь, монеты и т. д.*) Ц. 20 к.
2. Каталогъ Церк. музея. Ц. 10 к.
3. Св. Або Тифлисскій (*Житіе св. Або († въ 786 янв.) извлечено изъ періамент. рукописи X в.*) Ц. 30 к.
4. Сборникъ Аѳонскаго Иверскаго монастыря (*періам. рукопись, перепис. въ 1074 году. Содержаніе: 1. Житіе основателей Иверск. аѳонскаго монастыря; 2. Житіе Иллیریона-Грузина, состав. въ VIII в. филозофомъ Василіемъ 3. Житіе апост. Іоанни; 4. Божественн. составл. ученикомъ его Прохоромъ; 5. Письмо о чести круз. подвижниковъ; 6. Синодики (мла. Аѳонской лавры и т. д.)*) Ц. 3 р.
5. Житіе св. Никы, *св. католікоса Арсенія Великаго* (X в.). Ц. 25 к.
6. Акаѳистъ св. Нинѣ. Ц. 20 к.
7. Чудесное спасеніе Константинополя отъ осады ея персовъ и скифовъ въ 626 году (извлеч. изъ рукописи 1042 года, № 500).
8. Описаніе рукописей церк. музея вып. 1. Ц. 1 р.
вып. 2. Ц. 1 р.
9. Краткій отчетъ по церковному музею за 1902/3
10. Описаніе рукописей Церк. музея, вып. III. Ц. 1 р.
11. Проповѣди Болнисскаго епископа Іоанна (X в.) Ц.